ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1476

11.4.1980. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLI

10 динара

КОМПЛЕТАН СТРИП

ЦРНА БРАДА

R. CORTELLA

RIPLEY

Веровали или не!

МАРКУС ЛИЦИНУС КРАСУС

(115 - 53. СТ. Е.)

ПОЛИТИЧАР СТАРОГ РИМА, ОСНОВАО ЈЕ ПРИВАТНУ ВАТРОГАСНУ БРИГАДУ. ЧЕСТО ЈЕ ЈЕФТИНО КУПОВАО КУЋЕ У ПЛАМЕНУ, А ПОЖАР БИ ГАСИО ТЕК ПОШТО ЈЕ КУПОПРОДАЈА БИЛА ИЗВРШЕНА.

ХАРОЛД БАНИ ЛЕВИТ

ЈЕ НА КОШАРКАШКОЈ УТАКМИЦИ ОДРЖАНОЈ У ЧИКАГУ 1935. ГОДИНЕ, ЗАРЕДОМ ДАО 499 КОШЕВА. ОВАЈ ИГРАЧ, МЕЂУТИМ, НИЈЕ ПОСТИГАО УСПЕХ У СВОЈОЈ КАРИЈЕРИ ЈЕР ЈЕ БИО ВИСОК СВЕГА 163 САНТИМЕТРА.

ЗА СТАТУУ БУДЕ

КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ЈЕДНОМ ХРАМУ У БАНКОКУ (ТАЈЛАНД), ЧИТАВА ДВА СТОЛЕЋА ВЕРОВАЛО СЕ ДА ЈЕ ИЗЛИВЕНА ОД БРОНЗЕ. ТЕК КАДА ЈЕ НЕДАВНО СЛУЧАЈНО ОШТЕЋЕНА, ОТКРИВЕНО ЈЕ ДА ЈЕ ИЗРАЂЕНА ОД ЗЛАТА.

ШУМСКА ВИЛА

НАЗВАН ЈЕ ЈЕДАН КОРЕН ПРОНАЂЕН У ГАРДЕНИ, У КАНАДИ, ЈЕР НЕОБИЧНО ПОДСЕЋА НА ЖЕНСКИ ЛИК ДУГЕ РАСПЛЕТЕНЕ КОСЕ.

РУЖУ

КОЈА РАСТЕ ИЗ ДРУГОГ РУЖИНОГ ЦВЕТА ОДГАЈИО ЈЕ У СВОМ ВРТУ ЛУИС РИЗЕНОВЕР ИЗ ВАШИНГТОНА (САД).

ЛАРВА

ЈЕДНЕ ВРСТЕ ЛЕПТИРА ВЕШТИЦЕ, КОЈА НАПАДА ПАРАДАЈЗ И ДУВАН, СПАДА У НАЈВЕЋЕ ГУСЕНИЦЕ - ДОСТИЖЕ ДУЖИНУ ОД 10 СМ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● од свих наших птица селица најдаље одлази рода — често чак и до крајњег југа Африке.

● да би се у јужноафричким рудницима добила унца злата (31,328 грама) потребно је прерадити три тоне руде. При томе се потроши огромна количина електричне енергије, 5 600 литара воде, а човек у то уложи 44 радна часа.

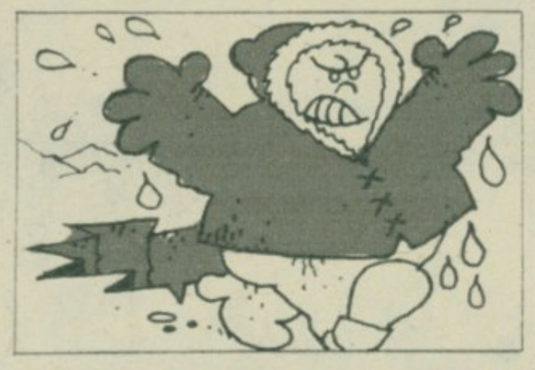

● према тврђењу једног француског научника Гренланд није једно острво, већ се састоји из три мања која се налазе једно близу другог, а покривена су леденом кором дебелом око километар и по.

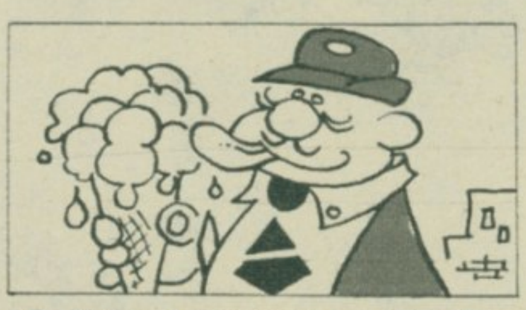

● Италијани тврде да грађани Милана троше највише сладоледа — сваки житељ овога града годишње поједе око четири килограма ове посластице.

● један богати љубитељ животиња недавно је у Глостерширу (Велика Британија) купио огроман стари замак да би тако сачувао једну колонију слепих мишева.

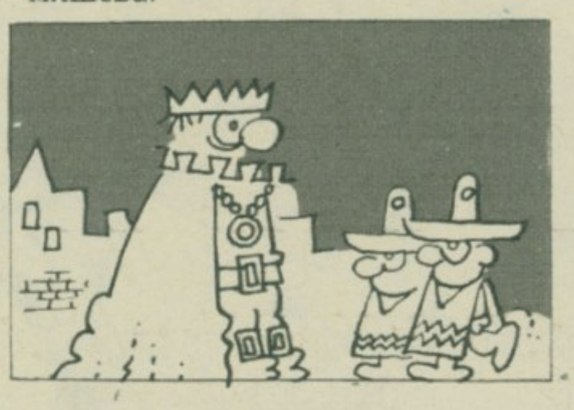

● Вице Буне (1559—1612), дубровачки поданик родом са острва Лопуда, који се истакао у служби шпанских краљева, био је једно време вицекраљ Мексика.

● један кубни метар сувог снега тежак је 80—190 а влажног 200—800 килограма.

● чим се роди, младунче плавог кита тешко је две и по тоне, а дугачко седам и по метара. Оно има и огроман апетит, али срећом мајка је у стању да га нахрани са сто литара млека, колико му је дневно потребно. После седам месеци ова беба дугачка је већ 15 метара.

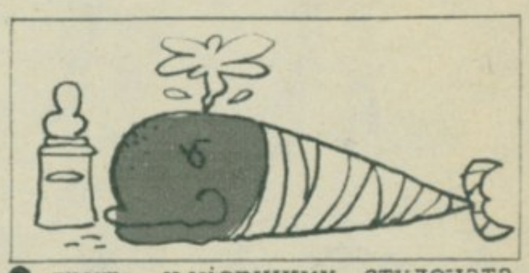

● група њујоршких студената недавно је умесила највећу векну на свету — дугачку три стотине метара.

● цудо има 114 основних захвата. Име му се састоји из две јапанске речи: „цу“, што значи нежан, благ, савитљив и „до“ — начин, пут.

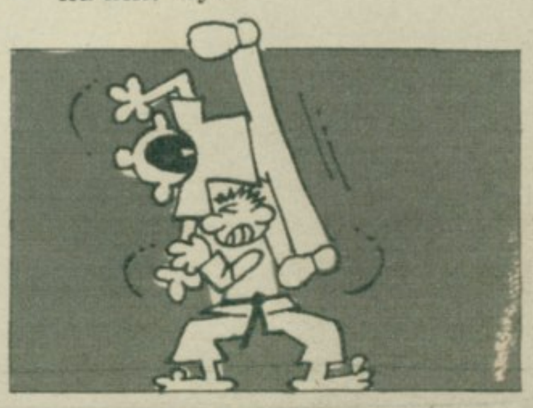

ЈЕЗИЧКА РЕВОЛУЦИЈА

НИСУ ПАЛИ С НЕБА

РОМУЛА И РЕМА МОЖДА ЈЕ ОТХРАНИЛА ВУЧИЦА, АЛИ ГРАД РИМ НИЈЕ ДОБИО ИМЕ ПО ЊИМА ВЕЋ ОД АКАДИЈСКЕ РЕЧИ РАМУ КОЈА ЗНАЧИ ОСНОВАТИ.

Научна претпоставка, на снази око два века, да је велика већина и старих и модерних европских језика произишла из **санскрита** којим се говорило у Индији око 400. године пре наше ере и да, према томе, припада породици **индоевропских** језика, озбиљно је пољуљана.

Италијански научник професор Ђовани Семерано, лингвист и аутор више дела о раној европској цивилизацији, изложио је своје теорије о пореклу европских језика у два тома књиге чије се излажење из штампе очекује овога пролећа у Фиренци.

ДУБОКИ СУ КОРЕНИ

Својевремено, између 18. и 19. века, неки немачки и дански научници запазили су да између санскрита и европских језика постоје изненађујуће сличности. Истина, речи су, прелазећи с генерације на генерацију и из народа у народ, мењале и облик и значење, али су многе остале довољно блиске првобитном облику да се и у данашњим језицима, уз помоћ етимолошког речника, могу лако препознати.

Професор Ђовани Семерано сада тврди, на основу својих проучавања, да је порекло многих речи европских језика старије од санскрита. Њихови корени су дубљи и леже у долини између река Тигра и Еуфрата, у такозваном **акадијском** језику којим се говорило 3000. године пре наше ере!

Према речима цењеног професора Алда Непи-Модоне, једног од водећих италијанских ауторитета када су у питању Етрурци и уредника часописа „Студи Етруски", објављивање теорија професора Семерана одиграће револуционарну улогу у досадашњим погледима на језик.

Доносимо неколико примера веза које је професор Семерано открио између акадијског и европских језика. Акадијски језик назива се и асирски, мада је овај, у ствари, само дијалект акадијског.

ГДЕ СУНЦЕ ЗАЛАЗИ

Тако су етрурске ampiles — један од њихових 8 месеци који би отприлике одговарао нашем априлу — мају, односно почетку сушног периода — настале од акадијског abil, што значи сув. Британија потиче од biritu, на акадијском: земља окружена водом, то јест, острво. Атлантик, Италија и Етолија долазе од акадијског atalu — сумрак, залазак сунца. За њих, сунце је ту залазило.

Келти, које су стари Грци звали Keltoi, добили су име од акадијског killatu — заједница, што би одговарало келтском начину живљења и удруживања.

Азија је дошла од asu — излазак сунца; Европа од ereb̀u — запад; Африка, која је на арамајском, каснијем семитском језику, већ била Афра, потиче од акадијског ereru — територија. Hellas, како Грци и данас називају своју земљу, дошло је од ellatu — група сличних или здружених народа.

Белгија, односно Belgium, земља која је окренута peleg (u), што на хебрејском значи канал, изведена је од много старије акадијске речи palgum која такође значи канал.

Многа имена и старих и модерних градова имају келтски суфикс dunun који је у норвешком постао tun, у енглеском town (таун). Корен ове речи је у вавилонском dunum што је значило тврђава, утврђена кућа. Овде је ред да се подсетимо Сингидунума — нашег данашњег Београда.

Сматра се да је реч Герман непознатог, можда келтског, порекла. Према истраживањима професора Семерана, ова реч или потиче од акадијског gerum — бити непријатељски настројен, ратовати — или од gerru, речи којом се на акадијском означавало кретање ратоборних племена која су путовала у каравanима.

Етрурска реч pulumshva, нађена у запису ископаном код Рима 1963. године која, како кажу стручњаци, има метафоричко значење „звезде или главе ексера", потиче од акадијске речи pulungu: небеско тело; игла, ексер.

Професор Семерано срушио је латинску легенду о постанку и имену града Рима. Рим није назван према Ромулу којег је, заједно с братом Ремом, отхранила вучица, већ од акадијске речи ramu која значи основати, установити.

КАРИЈЕРА БОГИЊЕ ВЕСТЕ

Латинска реч pars — део, комад, парче — долази од старије латинске речи parlo а ова од акадијског parsu истог значења. Латинско nox — масакр потиче од акадијског neksu, такође масакр.

Филологија још није открила, каже Семерано, првобитно значење грчке речи amar или emar која значи дан. Сада знамо, тврди он, да amar потиче од акадијског amaru — видети.

Чак и Хомер, име чувеног грчког песника, акадијског је порекла, од zammeru — певач. Грчка реч kassiteros, која је збуњивала научнике и која значи лим, комбинација је двеју акадијских речи: kasitu — машати, топити и eru — бакар.

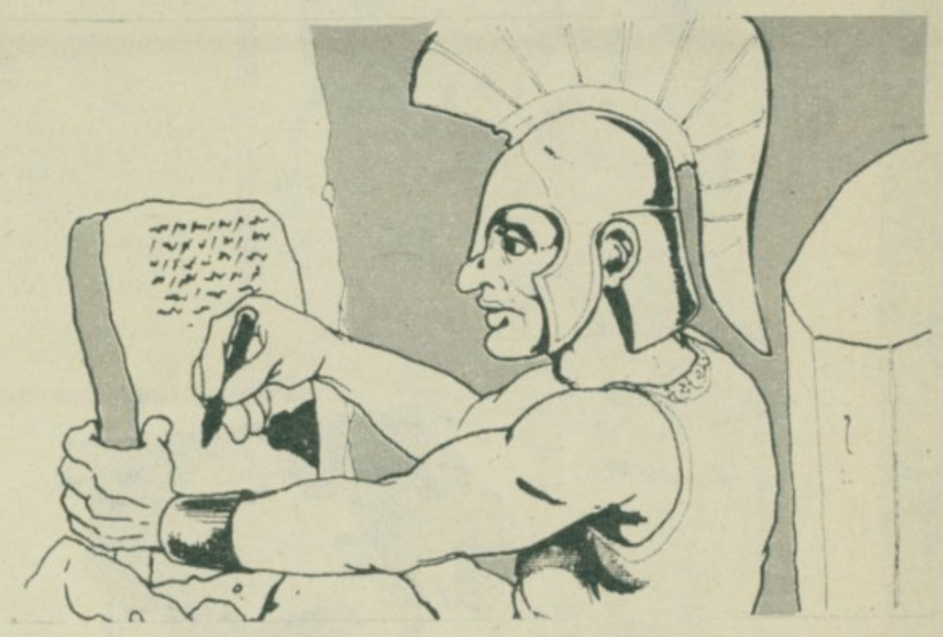

И многа од грчких и римских божанстава крштена су далеко раније — у Месопотамији, данашњем Ираку. Семо, римски бог и још једна лингвистичка загонетка, коме је био посвећен сјајан храм на римском брегу Квиринале, добио је име од акадијског samu — небо.

Чак је и свемоћни Зевс или Зен назван према акадијској речи zenu или zinu — киша. Зевс је, између осталог, и бог плодности која и те како зависи од кише. Богиња Веста почела је своју другу каријеру као акадијска ishatu — ватра, а Јелисејска поља, где су праведни покојници пландовали, названа су по акадијском elsu — срећан, блажен.

Акадијско-сумерски језик је, објашњава професор Семерано, наш најстарији писани систем. Као и етрурски из 8. века пре наше ере писан је здесна налево клинастим писмом. Овим језиком, за његова највећег процвета око 3000. године пре наше ере, говорило се од Медитерана до Персијског залива.

НЕМАЧКИ ИЗУМ

Индоевропско решење, односно категоризација порекла наших језика, углавном је немачки „изум", тврди учени Ђовани Семерано. Он каже да га побијају Етрурци који нису могли пасти с неба право у централну Италију. И њихов, као и многи мртви и живи европски језици, „проклијао" је из акадијског.

Према досадашњим изјавама колега лингвиста и историчара очекује се да ће дало професора Семерана, када се појави у излозима књижара, изазвати бурне реакције и противречне добродошлице.

Љ. К.

ГНЕЗДА НА ПРОДА

КИ У ДО МАРКА

1. Матео Поло, стриц Марка Пола 2. Николо Поло, отац Марка Пола 3. 4. Свечане ношње жена уважених житеља Тибета 5. Златна реликвија намењена једном од бројних светаца из кинеског будистичког храма 6. Посуда за пржење меса 7. Глумица класичног кинеског позоришта 8. Глумац класичног кинеског позоришта 9. Кинески владар сматран је сином неба и једином везом између небеског свода и човечанства. Небо је било представљено кругом, »PI« је обично било од жада, а Земља приказана као квадрат 10. Погребне маске које су се постављале на гробове 11. Према казивању Марка Пола, око Пекинга је постојало више од 10 000 оваквих класичних пагода 12. Сеоско имање 13. Кинеска лађа — џунка 14. Слонови су коришћени као превозно средство угледних људи по лошем терену, а и у лову 15. Велик и брз чун коришћен у данима празника 16. 17. Акробати и жонглери 18. Глумци на штулама 19. Једна од бројних галерија које су се налазиле на одређеним растојањима на путевима и улицама важних градова. Централни натпис значи: „Нека се благослов неба великодушно распе на народ небеске царевине". 20. Занатлија прави резанце 21. Служавка проверава да ли су резанци затегнути и једнако распоређени да се не би

ЈУ

КАДА СУ 1271. ГОДИНЕ ОТАЦ И СТРИЦ МАРКА ПОЛА, ПОЗНАТИ ТРГОВЦИ С ИСТОКА, ПО ДРУГИ ПУТ КРЕНУЛИ У КИНУ, ПРИДРУЖИО ИМ СЕ И МАРКО. СЕДАМНАЕСТ ГОДИНА БИО ЈЕ У СЛУЖБИ КУБЛАЈ-КАНА, ПРОПУТОВАО МНОГЕ КРАЈЕВЕ И УПОЗНАО ЈЕЗИКЕ И ОБИЧАЈЕ МНОГИХ НАРОДА, ШТО ЈЕ И ЗАБЕЛЕЖЕНО У ЊЕГОВОМ ЧУВЕНОМ ПУТОПИСУ.

ИСТИНА О ЈЕДНОМ СТРАДАЊУ

ПЛАМЕН НАД МОРА

НАРОДНА ПЕСМА О ТОДОРУ ОД СТАЛАЋА ИМА ЗА ОСНОВУ ИСТОРИЈСКИ ДОГАЂАЈ У КОЈЕМ ЈЕ ТУРСКИ НАПАД ЗАВРШЕН НЕЧУВЕНИМ ПОКОЉЕМ.

Једног прохладног јесењег дана 1410. године Радића Поступовића, угледног српског велможу, пут је нанео кроз област Ћесара Угљеше, која се налазила на јужним границама Деспотовине и обухватила крај око Врања, Прешева и данашњег Лесковца. Уморан од јахања, одлучио је да сврати у Ћесаров замак и да ту преноћи. Иако је био у полувазалном односу према Турској, Ћесар је био одан српском деспоту Стефану Лазаревићу па је све његове велможе примао раширених руку.

Већ се навлачио мрак када је Радич ступио на покретни мост замка удаљеног неколико километара од Врања. Размишљао је о Ћесару. Стари је живео повучено са кћерком Милесом, прелепом девојком стасалом за удају чија је једина разонода била јахање помамних коња.

Домаћин се од срца обрадовао госту. Међутим, уместо да само преноћи, Радич се намах заљубио у Ћесарову кћерку и у замку остао неколико недеља. Није се усуђивао да јој било шта каже о својим осећањима, мада је његово понашање то јасно говорило. Девојци је годило удварање, али је остала уздржана.

Радича Поступовића обавезе су звале и он је морао да се опрости од Милесе и врати на деспотов двор у Крушевцу. У пролеће следеће године опет је стигао Ћесару у госте. Случај је хтео да некако у исто време у Ћесаров двор дође и гласоноша деспота Стефана Лазаревића млади Тодор Новаковић, војвода од Сталаћа.

ДВОБОЈ ЗБОГ ЉУБАВИ

Поклонивши се Угљеши, војвода Тодор пренео је деспотову поруку:

— Господару, Муса, један од Бајазитових синова, уморио је султана Сулејмана. Сад припрема поход на Деспотовину. Твоја област је на удару. Господство му деспот Стефан послао ме је да ти помогнем око одбране!

Радич је познавао Тодора. Растужио се што је морао да остави Милесу и одмах се, по деспотовом позиву, јави у Крушевац. Тодора је наиме пратио глас заводника. Слутње су биле оправдане: убрзо се рашчуло да је између Ћесарове кћерке и Тодора букнула љубав. Зачела се на први поглед. Тодор је савесно обављао поверену му дужност, обилазио Ћесареву област и организовао одбрану, а увече хитао Милеси у загрљај.

Тако је дошла и јесен 1411. године, а са њом и посета Радича Поступовића Ћасаровом замку. Овога пута била је строго службена: Радич је стигао у својству деспотовог великог челника (врховног заповедника војске) да види да ли је Тодор ваљано обавио посао. Држао се хладно. Прво је нашао много мана Тодоровом раду, а онда му у лице сасуо увреду:

— Ти си најподлији заводник!

Војвода Тодор имао је разумевања за његову љутњу, али преко увреде није могао да пређе. У питању је била витешка част до које се тада држало као до живота. Бацио је рукавицу челнику у лице. Двобој је био неизбежан. Сутрадан преподне противници су се састали на ливади испод замка и укрстили мачеве. Тодор је био вештији: после исцрпљујуће борбе успео је да зарије мач у Радичеве груди. Милеса је одахнула.

Деспот је волео свог челника. Срећом, волео је и Тодора, а био је и правичан, па је војводи опроштен двобој; тим више што је Радич остао у животу. Ипак, Тодора је погодило деспотово наређење:

— Док се све ово не стиша, нећеш ићи Ћасару! Седећеш у Сталаћу!

40 ХИЉАДА НАПАДАЧА

Дошла је зима. Дошла и прошла. Тодор је копнео без Милесе. Писао је деспоту и преклињао га да му дозволи да бар на један дан, види девојку али ништа није вредело. Ни лето није донело промену, сем што се челник Радич опоравио и свуда причао да за довбој није крив Тодор. То је тронуло честитог деспота. Повукао је забрану виђења Тодора и Милесе. Ускоро се нашао и у свадбеној поворци. Младенцима — Тодору и Милеси — први је честитао Радич кога је деспот намерно уступио то првенство.

Војвода је повео своју изабраницу у Сталаћ. И ту би био крај причи о једној великој љубави, да у пролеће 1412. Турци нису поново навалили на Деспотовину. Једне мартовске вечери Тодор је обавештен да се око четрдесет хиљада Османлија приближава Сталаћу.

Милеса се престравила. Четрдесет хиљада људи је сила којој се тешко може одупрети. Њен страх био је разумљив јер је Тодор Турцима могао да супротстави једва пет стотина војника и око хиљаду наоружаних грађана. Само сталаћко утврђење састојало се од замка подигнутог на узвишењу и вароши окружене бедемима која су се са три стране ослањала на Јужну и Западну Мораву.

— Тодоре, бежимо! — завапила је Милеса.

— Никада! — оштро је погледао војвода. — Зар да оставим народ?

Глас му је био опор. Схватила је да је војвода у праву и да јој је место уз мужа. Климнула је главом и кренула у варош да бодри браниоце који су ишчекивали Турке с тврдом намером да до последњег бране Сталаћ.

НИКО ЖИВ

Часови су пролазили у грозничавом ишчекивању. Мало се спавало и углавном на смену. Првог дана Турци се нису појавили. Ни другог. У свитање трећег зачули су се звуци тамбаса и зурли. Непријатељ се приближавао са јединог могућег — јужне стране. Трупе су придолазиле у буљуцима. Како је која група долазила, тако

...АВОМ

је неколико стотина метара од вароши разапињала шаторе.

Браниоци нису очекивали напад у току ноћи, а он се догодио баш у сутон. Халакајући Османлије су навалиле и коњима и чамцима преко реке. Ваљали су се као лавина и сручили на бедеме.

Срби су дочекали Турке сложно као један. Запуцале су аркебузе, зашиштало на стотину стрела, зачули се топови. Урлајући Турци су се у таласима пентрали уз бедеме. Браниоци, мушкарци, жене, деца, све што је било при снази, изручивало им је на главу котлове са врелом водом и растопљеним катраном. Уз вриск су Османлије падале са бедема и од болова се превијале на земљи. Киша стрела просто је засекла напад коњаника.

Тодор је трчао од једног до другог бедема и храбрио људе, а Милеса са женама превијала рањенике у цркви. Ипак, камена ђулад из турских топова и запаљиве стреле учинили су своје. Крвови су летели на све стране, а дрвене куће плануле. Пожар се брзо ширио. Плач деце, запомагање рањеника и страдалника испод рушевина и повици прорећених бранилаца испунили су сталаћку варош. Тодор није посустајао. Знао је да је крај близу, али није хтео да се преда.

Уз страшне губитке Турци су јуришали две ноћи и један дан. Тек треће ноћи прешли су преко бедема. Борба се уз гушање, крике и повике пренела на сокаке. Тодор, Милеса, група жена и деце и око стотинак преживелих ратника повукли су се у замак. Ко није успео да то учини на време убијен је. У ствари, Турци су „чешљали" сокак по сокак, кућу по кућу и клали све живо. Страдали су рањени, стари, изнемогли.

Војвода је одбијао све позиве на предају. Замолио је Турке да пропусте жене и децу. Обећали су да ће пустити немоћне да иду миром. Тодор је поверовао датој речи. Али када су жене и деца изашли из замка, Османилије су их све до једног поклале пред очима бранилаца!

Тодор је јекнуо од бола. До ноћи је одбијао непријатељске јурише, а када је дрвени кров замка плануо било му је јасно да је животу дошао крај. Нежно је помиловао Милесу по глави, пољубио је у чело, а онда јој зарио бодеж у срце. Затим је исто учинио и са собом. За његовим примером пошла је и шачица бранилаца.

То је био крај једне велике љубави и још већег страдања.

Миленко Тодоровић

НЕОБИЧНЕ КРАЂЕ

Непознати лопов из Бостона проваљивао је две године у станове, али се за разлику од других, искуснијих мајстора од заната, задовољавао да сваки пут однесе само по пар панталона. Пошто је извршио 200 таквих подухвата, сео је и полицији написао писмо у којем је обећао да се тиме више неће бавити. Уз позамашан пакет, са уредно испегланим и обележеним панталонама, приложио је и списак својих жртава. Три дана полицајци су имали пуне руке посла разносећи пакете по Бостону.

Два лопова у Њујорку успела су да се увуку у једну гаражу кроз отворен прозор за вентилацију, пошто су онеспособили алармне уређаје. После толиких напора узели су само кључеве луксузних аутомобила и отишли. На њихов рачун препричавала се шала како су заборавили да не знају да возе.

Ово су само две од многих необичних крађа које се дешавају у Сједињеним Америчким Државама, али не само тамо. Једне ноћи у Паризу је неки крадљивац провалио у познату јувелирску радњу. Иако је лако могао да покупи скупоцени накит, узео је само неколико четкица за чишћење огрлица.

На очиглед неколико стотина путника у чекаоници париског аеродрома Орли лопов је скинуо два

звучника са стуба. Радници су их касније нашли у корпи за отпатке.

Занимљиво је да су полицајци све чешће жртве оваквих крађа. У Лејк Џеневи, у америчкој држави Висконсин, непознати лопови упали су у полицијску станицу и украли апарат за гашење пожара. Полицајци у Денверу на исти начин остали су без телефона, а њихове колеге из једног провинцијског места у Француској без ципела.

Није лако полицајцима када ухвате овакве лопове. Њихова објашњења чудна су као и саме крађе. Старица из Њујорка у чијем је стану пронађено стотинак шалова покрадених по робним кућама изјавила је да их никада није носила нити би их продала — они су јој, једноставно, стварали осећај топлине. Човек који је из суседовог дворишта украо скупоцен мермерни кип, а затим га разбио, рекао је: „Био је неукусан, па сам мислио да је најбоље да га уклоним".

Психолози тврде да су то људи који пате од неких комплекса па хоће да се докажу, или су усамљени и желе да учине нешто због чега би се нашли у центру пажње. Углавном, они нису прави криминалци.

Подвиг у Типереријu

Неке од необичних крађа почињене су стицајем необичних околности. Забележен је случај да се у полицијској станици у Кливланду, Охајо, појавио возач који није успео да упали ауто па је затражио помоћ од полицајаца. Како нико од полицајаца није имао комплет резервних каблова, речено му је да се снађе сам. Двадесетак минута касније у станицу је ушао други возач са сличним проблемом — није могао да упали кола пошто му је неко украо акумулатор и каблове. Полицајци су закључили да се први возач, ипак, снашао!

За божићне празнике 1976. из затвора савезне америчке државе Мисисипи пуштено је кућама 55 примерних затвореника како би тих неколико дана провели са породицама. Када је рок истекао, у затвор се нису вратила тројица. Један од њих, видећи да ће закаснити, свесрдно се потрудио да буде тачан — украо је ауто како би се на време вратио у затвор.

Све је то ситно у поређењу са крађом која се десила у Чикагу. У току само једне ноћи нестао је читав спрат вишеспратнице у изградњи. Како, ни до данас није објашњено. Код Стобенвила, у Охају, такође за само једну ноћ, нестала су три километра шина железничке пруге. Непознати лопови нису оставили чак ни прагове.

Све ове крадљивце надмашили су они који су у Типереријu, у Ирској, однели железнички мост дугачак 80 метара не оставивши ниједан шраф! Такође за само једну ноћ. Срећом непозната особа одмах је упозорила полицију да моста више нема како би се спречила катастрофа.

Далеко практичнији био је лопов који је из Кројдона, близу Лондона, одвезао викенд-кућицу. Неколико месеци касније пронађена је у једном познатом летовалишту и то празна. На једном зиду писало је: „Хвала на лепом летовању, али мислим да је крајње време да купите нов фрижидер".

Један лопов показао је изразит смисао за хумор. Шетајући Лувром упитао је неког посетиоца коју би му слику препоручио да украде. Овај се, мислећи да је реч о шали, насмејао и показао на Ботову „Девојку са дететом". Лопов је мирно

НЕСТАО ЈЕ СПРАТ

У СТАНУ ЈЕДНЕ СТАРИЦЕ ПРОНАЂЕНА ЈЕ ГОМИЛА ШАЛОВА. ИЗЈАВИЛА ЈЕ ДА ИХ НИКАДА НИЈЕ НОСИЛА И ДА ИХ НИ ЗА ШТА НЕ БИ ПРОДАЛА.

пришао зиду, скинуо слику и отишао. Слика још није пронађена.

Поред оних који краду на срећу, постоје и други који добро знају свој занат. У Палм Бичу, у Флориди, непознати крадљивац провалио је у складиште чувеног ресторана и узео 17 флаша најскупљег вина. Директор ресторана изјавио је новинарима да је лопов, очигледно, добар познавалац пића и позвао га, преко новина, да му се јави јер жели да га запосли без обзира на штету од три хиљаде долара. Лопов, наравно, није одговорио.

Нит црног конца

Крађа животиња стара је колико и човечанство. У Тајланду је, на пример, образовано и полицијско одељење за заштиту слонова јер је нека група прокријумчарила неколико десетина ових животиња у суседну Бурму где их користе за рад на пољима.

Многе од ових лопова полиција никад не успе да пронађе, али понекад јој и срећа иде наруку. Када је у Лос Анђелесу пријављен нестанак машине за шивење из неког стана, полицајци су, тражећи било какав траг, приметили нит црног конца која је водила на улицу. Идући за њом стигли су до куће удаљене четири блока. Ту су нашли калем, али и машину и крадљивце.

З. Л.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

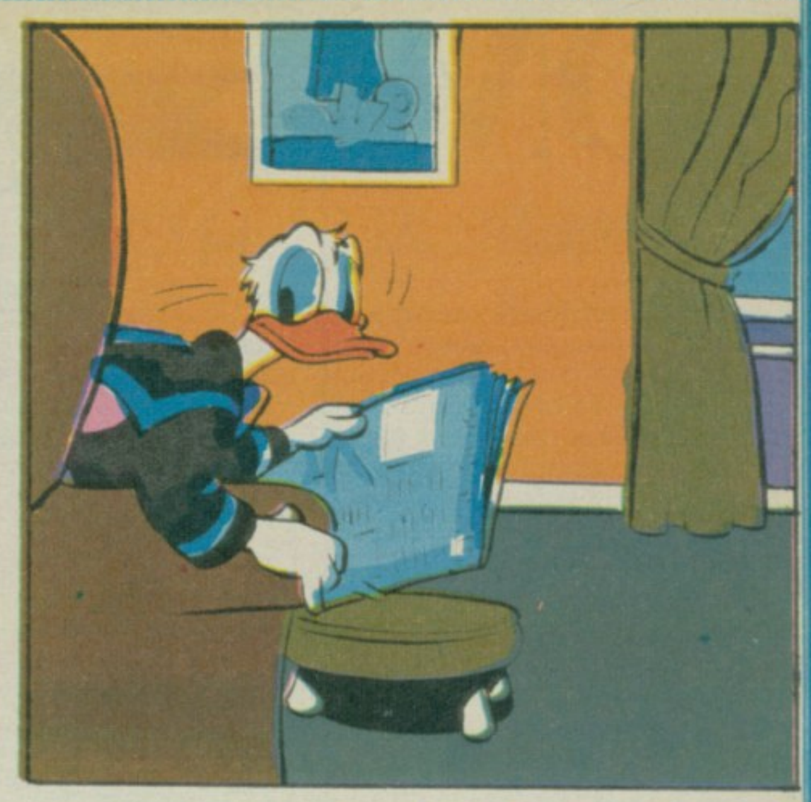

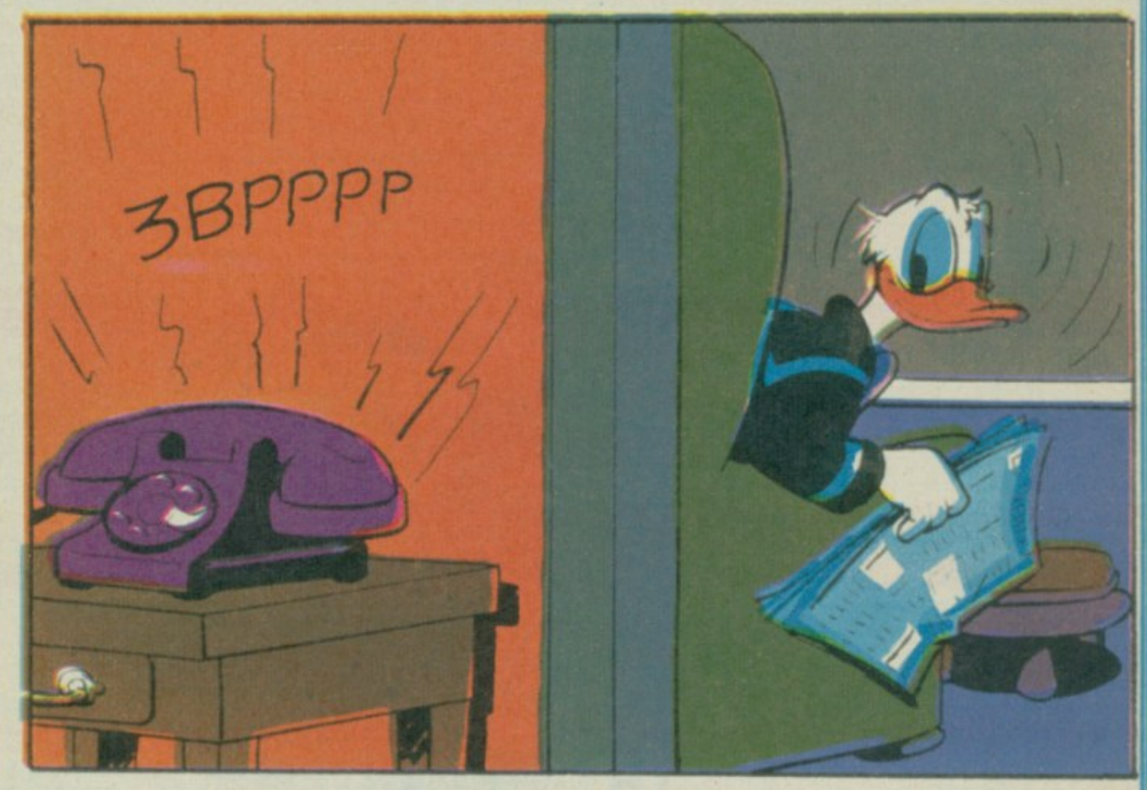

ТЕШКО ДА СЕ ПОВЕРУЈЕ

ЧУВАЈ МАРАМИЦУ!

Тамнопутој Лили Вајт догађало се да је на улици изненада обавије пламен и све на њој изгори. Остајала би нага и — неповређена.

Њујоршки „Тајм“ објавио је 7. априла 1947. године вест: „У приземљу куће породице Вокерс из Вудстока, у недељу је на необјашњив начин букнуо пламен; у понедељак изгореле степенице које воде на спрат; у уторак пламтеле горње просторије; у среду су узнемирени Вокерси напустили кућу која је у чет вртак изгорела до темеља.“

Раније, а и касније, било је и других сличних вести. На пример: „Из необјашњивих разлога ватра је 28 пута узастопце узнемирила породицу Хеклер причинивши велике штете, тако да су најзад морали да напусте своју фарму у Одону, Индијана.“ Или ова — сасвим кратка: „За само неколико часова пожар је 48 пута, без икаквог разлога, букнуо у кући породице Хојт из Вудстока...“

Необично је да неки људи изазивају ватру и да су нека врста катализатора у процесу који зачиње ватру. Њих називају „генијима ватре“: геније овде означава особу која не може да се отргне ватри, не може да избегне изазивање процеса физичког сагоревања. Њих треба разликовати од тзв. пиромана којима је изазивање пожара болесни нагон.

УКУСНО УГЉЕВЉЕ

Постоје проверени докази да су појединци у стању и да сами зраче изузетно јаку топлотну енергију и да, истовремено, поседују отпорност на топлоту и сагоревање уопште.

Феномен отпорности на високу температуру је, упркос различитим тумачењима, веома стара и позната ствар. У свету има више људи са оваквим способностима. Често се као пример наводи случај Натана Кокера, ковача из Истона.

Он је 7. октобра 1871. године, у присуству повеће групе стручњака за медицину, до усијања загрејао једну лопатицу за угаљ, скинуо чизму и стопалом је притиснуо не померајући се све док се није охладила. Истовремено је у уста сипао растопљено олово и голим рукама из ватре вадио усијано гвожђе. За себе је тврдио да је „незапаљив“ и да од раног детињства слободно рукује ватром.

Ловећи 1927 у шумама Тенесија, др Висен је случајно срео дечака који је из ватре рукама вадио распаљено дрво. Дечак му је испричао да је случајно открио ову своју особину кад је у ковачници свога стрица голим рукама прихватио ужарену потковицу.

У књизи „Чуда која крију непознату науку“ из 1948. године Макс Фридом Лонг наводи пример једног професионалног забављача, такозваног „гутача ватре“. Европљанин је одрастао у Индији где су га од малих ногу припремали за ову вештину — да би стекао „узвишену снагу и отпорност“, медитирао је над упаљеном лампом.

Забављач Ричардсон, познат Европи 17. века, лизао је и жвакао ужарено угљевље и гутао истопљено стакло. Држећи у устима горући угаљ и на њему живу остригу, мирно је чекао да поједе укусан залогај...

КРЕВЕТ У ПЛАМЕНУ

Рекли смо већ да људи који су имуни на ватру могу, свесно или не, да изазову пожар јер сами емитују јаку топлотну енергију. Познат је случај Андервуда с краја 19. века. Он је у тренутку могао да упали свачију марамицу: било је потребно само да дуне у њу и мало је протрља рукама, а његов дах би папир у близини одмах запалио. Андервуд је с поносом истицао да ту своју моћ користи и кад иде у лов јер му је за ватру у природи потребно свега неколико секунди.

Ако вам све ово изгледа немогуће, покушајте да замислите судбину тамнопуте Лили Вајт из Либертија. Несрећна девојка није могла да носи никакву одећу — све што би обукла одмах је захватао пламен. Проблем је представљала и постељина — само што би легла у кревет, лизнули би пламени језици. Међутим, њој самој ватра никада није нашкодила.

Двадесетих година овог века светом је кружила прича о једном малом Мађару који је са мајком морао да се одсели из Будимпеште. Примећено је, наиме, да дечак „изазива пожаре“.

Совјетски парапсихолог др Генади Сергејев, говорећи о свом телекинетичком медију Нини Кулагиној, каже:

— Она црпи енергију из своје околине, што је лако утврдити електричним инструментима. Био сам присутан кад је од нагомилане енергије изненада букнула... Иако сва у пламену, није се много узбуђивала. Помагао сам у гашењу ватре и сачувао комадиће нагореле одеће као доказ.

ГУРНУЛИ СУ ДОКТОРА

И шетња по ватри један је од доказа човекове надмоћи над природом, некада приписиване само врачевима.

У различитим видовима код разних народа, почев од Навахо Индијанаца у Северној Америци и њихових „ватрених играча“ до других индијанских племена и неких Европљана, ходање по ватри је део обавезног ритуала. Већина ових церемонија изводи се на ужареном угљу или камењу, на Хавајима, пак, газе и по вулканској лави, док је ходање по усијаним раоницама специјалитет Лоло шамана (свештеника) у Кини.

Босоного ходање по ватри саставни је део и неких хришћанских обреда у Европи. Становници места Лангадас у Грчкој, на пример, једном годишње изводе једну врсту ритуалног плеса на запаљеном угљу.

Леројев „Саламандер људског лика“ (саламандер — једна врста гуштера за које се веровало да их ватра не може уништити) у ствари је Францускиња Мари Соне која је, ослоњена на две столице и увијена у чаршав, могла да лежи у распламсалој ватри. Без бојазни је држала ноге у жару све док јој обућа не би потпуно изгорела. Остаје тајна како је било могуће да ципеле и чарапе изгоре а чаршав не.

У већ поменутој књизи Макс Фридом Лонг наводи детаље „шетње“ његовог ментора др Брајема по усијаној лави у близини вулкана на хавајском острву Кона. Најпре су га три тамошња Кахуна свештеника наговарала да изује обућу и пође за њима, уверавајући га да му то неће нашкодити. Брајем их је, наравно, гледао с неверицом и оклевао...

Док је посматрао свештеника како мирно корача усијаном реком друга два су га изненада гурнула у лаву. Није имао другог избора: претрчао је на другу страну и босоног изашао — ципеле и чарапе потпуно су сагореле, али на ногама ни плика. Кахуни, стојећи и даље у кључалој лави, гласно су се смејали.

* * *

У научном свету прихваћено је мишљење да су људи који газе по ватри у том тренутку у посебном стању па не осећају бол, што може да се постигне и хипнозом. Међутим, доказано је и то да они најчешће нису ни у каквој екстази нити у трансу. Ипак, најпре би се могло рећи да ни физичке ни психолошке теорије засад не могу да објасне оно што се у ствари догађа и да је, највероватније, реч о неком још несхваћеном физичком феномену.

Д. В.

4 ЗАСТАВЕ — И БОЈЕ

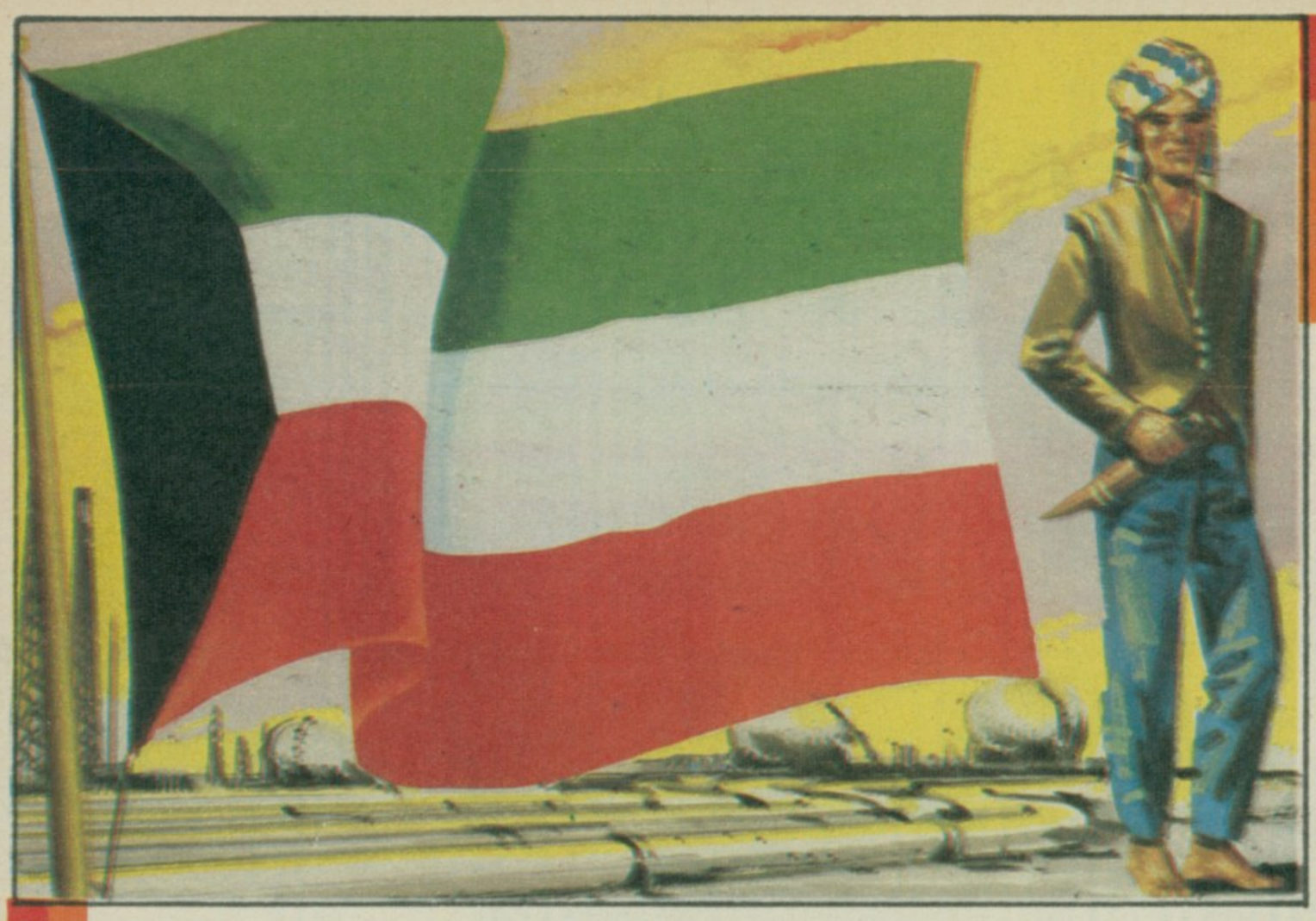

КУВАЈТ — своју земљу која се простире на само 16 хиљада km², не рачунајући део »неутралне зоне« (то је простор дуж Персијског мора који Кувајт дели са Саудијском Арабијом), Кувајћани називају »земљом благостања«. За непун милион становника, колико их овде живи, обезбеђено је бесплатно школство, здравство, телефонска служба, радио и ТВ програм, изобиље воде и довољно електричне енергије. Главни град је Кувајт у којем, не узимајући у обзир предграђа, живи око 100 хиљада становника. Службени језик земље је арапски.

ЕКВАДОР — Република Еквадор обухвата површину од 263 777 km²: на тој територији, по проценама Демографског центра за Латинску Америку средином 1975. године, живело је око 7 милиона и 100 хиљада становника. Главни град Кито, налази се у истоименој долини, сместио се на 2 825 m надморске висине и у њему живи око 500 хиљада људи. Еквадор је земља са релативно заосталом привредом али, захваљујући интензивној експлоатацији нафте, последњих година успева да оствари доста високу стопу националног дохотка.

БОЛИВИЈА — Сем суседног Парагваја, Боливија је једина јужноамеричка земља која нема излаз на море. На територији од 1 098 581 km² живи само око 5 и по милиона становника. Највећи град и уједно седиште владе је Ла Паз који има близу 600 хиљада становника. Титулу главног града међутим, носи Сукре у којем живи око 90 хиљада људи. Основне привредне гране у Боливији су пољопривреда и рударство док се индустрија тек одскора јаче развија. Захваљујући резервама злата, Боливија има све услове да постане највећи произвођач у Латинској Америци.

ЗНАМЕЊЕ ДРЖАВА

ГОВОРЕ

ПАРАГВАЈ — Независна република Парагвај смештена је готово у самој средини јужноамеричког континента. Обухвата територију од 406 752 km² на којој, по попису из 1971. године, живи нешто више од 2 и по милиона људи. Од тог броја једна петина настањује главни град Асунсион. Мада се Парагвај убраја у пољопривредне земље, ни ова грана привреде није нарочито развијена. И поред тога што нема излаз на море, бродски саобраћај је веома развијен, захваљујући реци Парагвај по којој, дужином од хиљаду километара, могу да плове мањи бродови.

УРУГВАЈ — У поређењу са својим џиновским суседима Бразилом и Аргентином, Уругвај са 177 508 km² изгледа прилично мали. Међутим, он има друге предности: на пример, више од 90 посто његовог тла је веома плодно тако да далеко надмашује потребе око 3 милиона становника. Главни град земље је Монтевидео који, по проценама извршеним 1970. године, има око милион и 200 хиљада становника. По државном уређењу Уругвај је република. Занимљиво је да је просек живота у овој земљи веома висок и износи 71. годину.

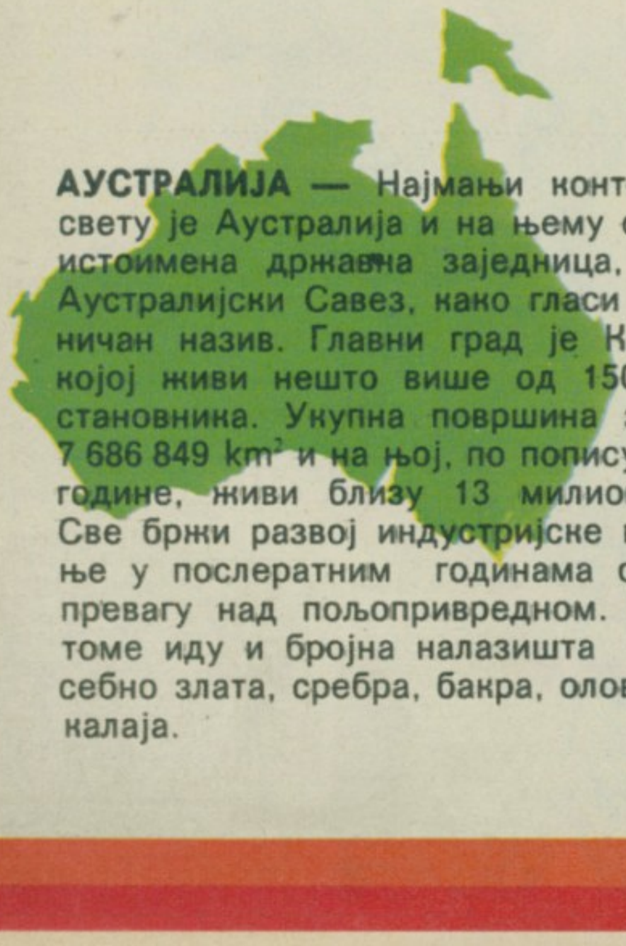

АУСТРАЛИЈА — Најмањи континент на свету је Аустралија и на њему се налази истоимена државна заједница, односно Аустралијски Савез, како гласи њен званичан назив. Главни град је Канбера у којој живи нешто више од 150 хиљада становника. Укупна површина земље је 7 686 849 km² и на њој, по попису из 1971. године, живи близу 13 милиона људи. Све бржи развој индустријске производње у послератним годинама однео је превагу над пољопривредном. У прилог томе иду и бројна налазишта руда, посебно злата, сребра, бакра, олова, цинка, калаја.

БУРНИ ДАНИ НА ХАИТИЈУ

ОДАО ГА Ј

У јесен 1914. Теодор Давилмар прогласио се председником Републике Хаити и сместио у председничкој палати у Порт-о-Пренсу. Предузео је разне мере да се обезбеди од супарника, али је при томе повукао погрешан потез: Гијома Сама, једног од својих генерала, послао је на север.

Нису прошла ни три месеца, а Сам је објавио да је Теодорово проглашење за председника противзаконито. Прогласио се Заштитником слободе народа и кренуо за Фор Либерте, село на источној обали Рта Хаити где је окупио устаничку војску од неколико хиљада људи.

БРЖЕ ПРЕМА ЈУГУ

И тако је, ко зна по који пут у историји Хаитија, револуционарна армија напала и освојила овај Рт Три пута узастопно владине трупе отвориле су пушчану паљбу изнад глава устаника, организовано се повукле без икаквих губитака, министру војске Теодорове владе послале поруку да су претрпеле тежак пораз, а онда се прикључиле армији Гијома Сама.

Заштитник слободе народа, са својом армијом ојачаном дезертерима из владиних трупа, напредовао је према југу, ослободио бројна места и утаборио се пред трговачким центром Гонаивом који је бранила владина војска. Трговци из града дошли су до Самове војске која је опседала град и замолили да се не отвара ватра. Ипак, у једном делу граду букнуо је пожар, али све се брзо средило без проливања крви. Самови војници примили су и своју прву плату.

Све веће масе народа кретале су према Сен Марку који је железничком пругом био повезан са главним градом и седиштем Давилмарове владе Порт-о-Пренсом. Видећи шта се збива, министар војске обавестио је председника Теодора да је ситуација безнадежна. Председник је хитно позвао министра финансија да му положи рачуне о расположивим државним средствима, прогласио их „тајним фондовима" за одбрану владе у случају опасности а само мали део одмах доделио командантима сва малобројнијих владиних трупа.

Чим су примили новац, команданти су предузели неке маневре које су затим прогласили неуспелом офанзивом, вратили се у Порт-о-Пренс и објавили да је све изгубљено.

У међувремену, ослободилачке снаге приближиле су се престоници, а председник је са министрима и такозваним тајним фондовима побегао на Јамајку.

Тако је Гијом Сам, стигао у Порт-о-Пренс. Није наишао ни на какав отпор. Председничка палата била је напуштена, али у потпуном реду, па је одмах могао да је користи као своју резиденцију. После неколико дана, у марту 1915, и званично је проглашен председником.

ПЛАШЕЋИ СЕ ЗАВЕРЕ ГИЈОМ САМ ЈЕ УХАПСИО ОКО ДВЕСТА ГРАЂАНА. УПРАВНИКУ ЗАТВОРА НАПИСАО ЈЕ ШТА ДА РАДИ С ЊИМА АЛИ УПУТСТВА НИСУ БИЛА САСВИМ ЈАСНА.

Само што се сместио у председничку палату, на северу земље појавио се нови Заштитник слободе народа који је почео да окупља војску за нови поход на југ. У Порт-о-Пренсу већ се нагађало кад ли ће поново бити саопштено да је „Председник отпловио на Јамајку".

Сасвим неочекивано, ствари су кренуле другим током. Све је почело када је председник Сам сазнао да се група политичара повезала са богаташима у Порт-о-Пренсу и да припремају заверу.

На прилазима граду опажене су бројне групе какоса, који су прихватали да буду најамници. Понекад су служили у патриотске, револуционарне сврхе, понекад у друге. Могли су да бране неког председника, али и да помогну његово свргавање, зависи ко затражи њихове услуге.

Сам је дознао да неки угледни грађани престонице одржавају везу с овим групама, и кренуо у противофанзиву. Наредио је својим војницима да ухапсе све утицајне чланове богаташких породица, а у оближње планине, до воће највеће групе какоса, послао своје људе да га позову у помоћ.

По председниковом наређењу, вођа какоса је са својим људима већ следеће ноћи заузео престоницу, а логор подигао пред самом председничком палатом. Становницима Порт-о-Пренса било је јасно да је најезда какоса на град извршена уз председниково одобрење, а вероватно и на његов позив. Људи су били све узнемиренији.

Готово двеста угледних грађана ухапшених без обзира на то да ли је било

ЈОД

разлога за сумњу да учествују у завери против председника било је у затворским ћелијама.

НЕСПОРАЗУМ

Управнику затвора Шарлу Оскару доставио је исто вече писмо с упутствима шта да ради са затвореницима. Како је Сам писао веома лоше француски, упутства нису била сасвим јасна. Оскар је сматрао да председник жели да сви таоци буду убијени уколико дође до било каквог напада на председничку палату. Гијом Сам се, у ствари, толико плашио издаје да је разоружао готово све стражаре и сву послугу у палати, а уздао се једино у какосе.

У зору следећег дана, око 4 часа, почело је пакленo коло у Порт-о-Пренсу. Градоначелник Шарл Давар који је пуким случајем избегао хапшење окупио је тридесетак пријатеља којима је такође успело да се благовремено склоне пред Самовом потером. Наоружани ловачким пушкама и лаким пиштољима, сасвим недовољним оружјем за оно што су припремали. успели су да се дошуњају до председничке палате.

Појавили су се на вратима и отворили ватру. „Какоси" који су лако могли да их сузбију и поубијају мислили су да се подигла читава престоница, брже-боље напустили су свој логор пред председничком палатом и побегли у планине.

Док су Давар и његови пријатељи продирали у палату, председник Сам успео је да побегне преко зида ограде која је палату одвајала од суседне француске амбасаде. Само што се попео на зид, стигао га је погодак из ловачке сачме и стропоштао се у башту амбасаде. С обзиром на посебни статус који уживају земљиште и зграде сваке амбасаде, Давар није смео за њим.

Управник затвора Оскар чуо је пушкарање пред председничком палатом и поступио по упутствима из председниковог писма онако како их је он схватио — наредио је да се сместа убију сви таоци. У неописивом покољу неке су сасекли, неке стрељали.

Сунце још није грануло кад је страшна вест пукла градом. Сви су се подигли, без обзира на класу припадности. Згранути Самовим поступком, тражили су његову главу. Непрегледна маса људи окупила се на главном тргу.

Четворица угледних грађана, у свечаним оделима, кренула су према капији француске амбасаде. Притисли су звоно. Отворио им је сам амбасадор. Како је сву четворицу познавао, није могао да их не позове да уђу, изгледало би да жели нешто да сакрије. Они су, међутим, одбили позив објашњавајући му разлог свог доласка.

Амбасадор је покушао да их убеди да се председник Сам не налази више у амбасади.

— Господине, ми вам верујемо, али то неће моћи да смири народ. Биће боље да нам омогућите да у миру претражимо кућу, него да окупљена маса нагрне и силом уђе.

— Желим да вас упозорим, господо — одговорио је амбасадор — да би то био напад на територију моје земље што не могу да допустим.

— Жалимо — одговорили су грађани — али, не можемо да одустанемо.

— На жалост, не располажем оружаним снагама и не могу да вас спречим — рекао је амбасадор пре него што их је пропустио.

ШТАПОМ ПО ШАКАМА

Гијом Сам је био добро сакривен. Они који су му се нашли при руци заборавили су само на један детаљ. Испрали су му рану јодом и баш тај мирис га је одао. Није се опирао када су га грађани повели према степеништу. Одједном се чврсто ухватио за ограду и више ни корака није хтео да направи. Да би избегли употребу оружја у амбасади, један од четворице грађана снажно је ударио Сама по шакама својим штапом са златном дршком. Нису хтели да га изнесу кроз капију изнад које је био француски грб па су га однели до зидане ограде и бацили пред разјарену гомилу која га је буквално разнела.

Управник затвора Шарл Оскар успео је у међувремену да се склони у доминиканску амбасаду. На њега као да су сви били заборавили. Сви сем једнога. У амбасади се пријавио елегантно одевен постарији Црнац са орденом Легије части на реверу. Затражио је да се састане са Шарлом Оскаром. Одмах су позвали управника затвора који се и одазвао позиву. Када је ушао у салон, стари Црнац извукао је пиштољ и испалио у Оскара три смртоносна хица — сваки за по једног старчевог сина које је Оскар убио.

Готово истовремено са овим догађајима у граду у луку Порт-о-Пренса упловила је америчка крстарица „Вашингтон". Унутрашње немире Хаитија искористиле су САД које су га тако 1915. и окупирале. Хаити је остао „протекторат" све до 1934. године.

С. Ђ.

ЗАБАВНИКОВ ЛЕКСИКОН

СЕДАМ ЧОВЕКОВИХ УЗРАСТА

Античка традиција о „седам узраста човекових" живела је и у средњем веку. У два српска рукописа, на пример, налазимо један краћи спис о човековим узрастима који се незнатно разликује у одређивању временских граница појединих доба и њихових назива. Први узраст је до 4. године и назива се МЛАДЕНАЦ. Други је од 5. до 14. године — ДЕТЕ ИЛИ ДЕТИШТ. Трећи од 15. до 22. — ДЕТИШТ ИЛИ ОТРОК. Четврти од 23. до 44. — ЈУНОША. Пети од 45. до 56. (или 57) — МУЖ. Шести од 57. (или 58) до 66. (или 68) — СТАР. Седми и последњи узраст почиње од 67. (или 69) године и назива се МАТОР или СТАРАЦ.

Када, на пример, наша средњовековна песникиња Јефимија у песми поводом смрти свог јединца Угљеше назива сина „младенцем" — то значи да јој је дете умрло пре него што је напунило четири године.

Традиција о „седам човекових узраста" била је развијена и на Западу. У Шекспировој комедији „Како вам драго" (As you like it), на пример, меланхолик Џеквиз у једном тужно-хумористичком монологу даје одлике сваког од тих седам доба у човековом животу (»Seven ages of man«).

О МАГАРЧЕВОЈ СЕНЦИ РАСПРАВЉАТИ

Атинска пословица De asini umbra disceptare (О магарчевој сенци расправљати) значи: расправљати о нечем безначајном. О њеном настанку постоји анегдота.

Велики грчки говорник Демостен ватрено је позивао Атињане да се супротставе Филипу Македонском, али атински грађани нису обраћали пажњу на његово излагање. Тада је Демостен почео да им прича о некаквом путнику који је изнајмио магарца. Када је сунце припекло, а нигде није било хлада, путник је хтео да седне у магарчеву сенку да се одмори — али власник магарца није му то дозволио, тврдећи да је путник изнајмио само магарца — а не и његову сенку . . .

На том месту Демостен је прекинуо причу. Заинтересовани Атињани питали су га како се спор завршио. Тада их је Демостен изгрдио што радије слушају и расправљају „о магарчевој сенци" него о опасности од Филипа Македонског.

Здравко Чолић

на постеру вашег енигматског листа

ВЕЋ ЈЕ У ПРОДАЈИ

ПОЛИТИКА Мозаик

СА ПОСТЕРОМ ВАШЕГ ПЕВАЧА

ЗИПА, КРАЉ ЧИБЧА — Пре него што је 1499. године први европски брод пристао уз обалу Јужне Америке на овом континенту живели су народи на веома различитом ступњу културе. У та времена, која се називају преколумбијским периодом, у Колумбији је живело више заједница Индијанаца: једна од њих била је и племе Чибча. Припадници овог народа, по својој култури најближи Инкама и Мајама, подизали су насеља у вишим пределима Источних Кордиљера. Многобројне племенске групе и групице политички је ујединио краљ Зипа чија се престоница налазила недалеко од данашње. Из времена Чибча остала је сачувана група скулптура из локалитета Сан Аугустин код Неиве.

ГРОБ ЗА КРОКОДИЛА — Из Сан Аугустина потиче и овај споменик на гробу — крокодила. Занимљиво је да су широке носнице на каменим скулптурама безимених богова навеле неке истраживаче на идеју да је Сан Аугустин можда био верско седиште неког негроидног народа. Тако нешто није немогуће јер данашњу Колумбију и сачињава становништво индијског, афричког и европског порекла. Међутим „опипљиви" докази који би потврђивали ову теорију нису нађени.

Колумбија је земља према којој се мајка природа прилично широкогрудо понела: у недрима Анда који пресецају ову земљу крију се најчистији смарагди на свету. Али то није и једино богатство којим је ова земља обдарена. Има у њој дијаманата, платине, злата, сребра, бакра, живе, олова и других руда које значе велико богатство, а оно колико среће, толико и несреће доноси. Поготово над су у питању смарагди јер су они и добро и зло многих Колумбијаца. У овој карипској земљи често се чује да су „ђаволи закопали то благо у Андима да би посејали раздор међу људима". И то је тачно јер већ деценијама бесни прави, беспоштедни рат међу копачима есмералда, како овде зову смарагд, чије се жртве рачунају на хиљаде. Крвави обрачуни узели су таквог маха да је на крају и влада морала да се умеша и пошаље своје јединице да заведу ред.

Још једно али не тако погубно благо нације је кафа. Ма како то чудно изгледало управо кафом, односно њеним стаблима, одређивао се друштвени статус појединаца. „Вреди милион стабала" значило је да је неко — милионер. Поседовање огромних плантажа кафе ни данас није мала ствар: она и даље представља највећи део извоза Колумбије.

КОЛУМБИЈА – ЗЕМЉА ЗЛАТА

ЖИВОТ ЗА ЕСМЕРАЛДУ

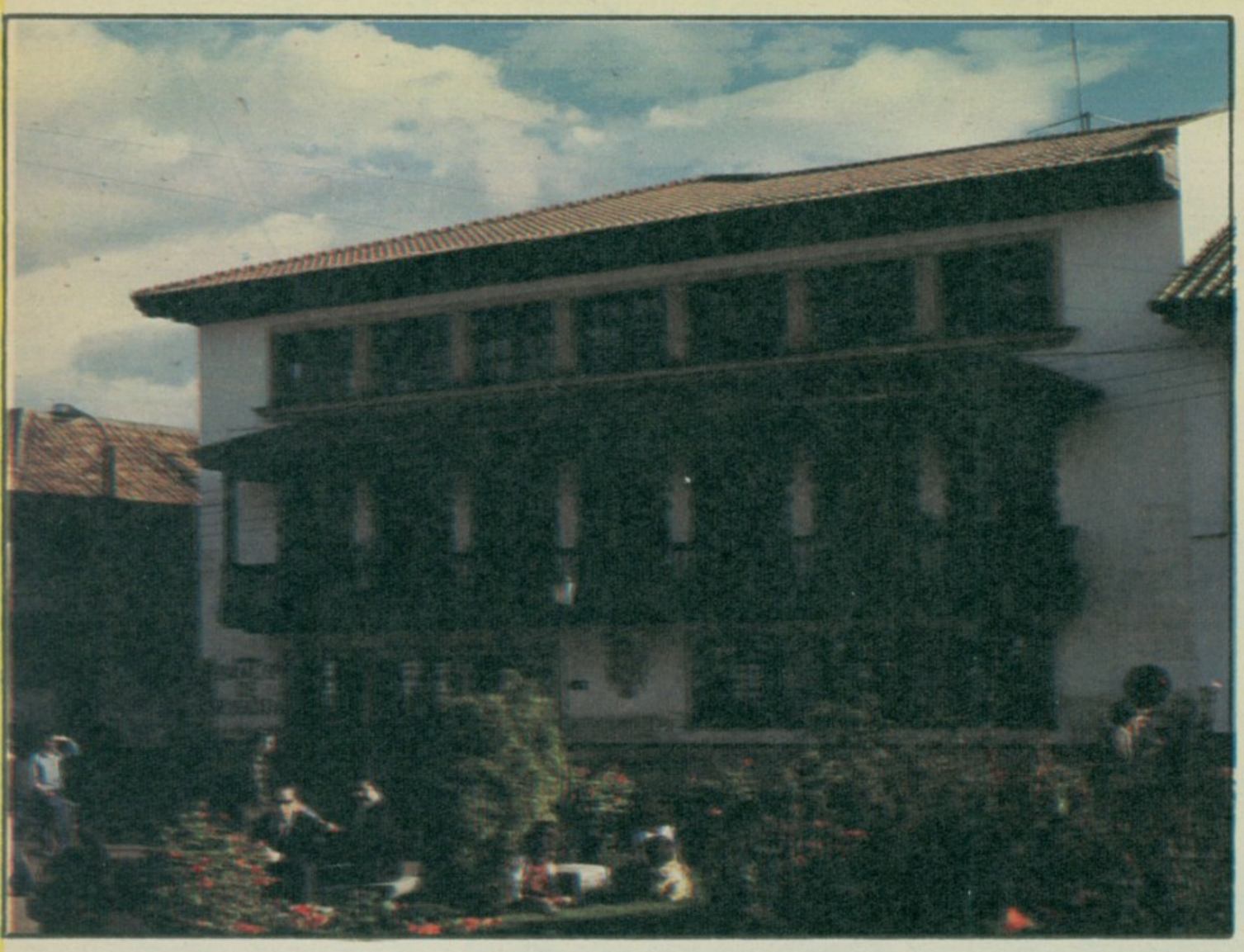

ЛЕГЕНДА О ЕЛДОРАДУ — Свој назив „земља злата“ Колумбија дугује кнезу од Гуатавите кога су за време обредних свечаности по читавом телу мазали смолом и посипали златним прахом. Обасјан сунцем, кнез је подсећао на кип бога па је тај призор, преношен од уста до уста, и довео до легенде о Елдораду, земљи злата. Колумбија ни данас не оскудева у злату и њена валута има чврсту подлогу, не у ономе што још није ископано, већ које је пронађено у гробницама преколумбијских владара. На слици је банка у граду Сипикарар у чијим се трезорима такође налазе златни предмети.

НАДОХВАТ ЗЕЛЕНОГ ПАКЛА — За Колумбију кажу да је „запљускује хладни Пацифик, пресецају горди Анди и да знатижељно завирује у зелени пакао Амазона“. Водом најбогатија река у свету заправо не протиче територијом Колумбије: њихова једина веза су леве притоке Амазона. Тропске прашуме на обалама, међутим, не делују нимало гостољубивије од амазонских.

СЕЛА ЗВАНА УЖАС — У дубинама непроходних прашума, на обалама амазонских притока, налазе се села са кућицама подигнутим на стубове саграђеним од дасака и покривених шиндром. Туретко ко залази не зато што ће га „жацнути“ беда овдашњих становника већ из страха да и сам не остане заувек овде. Јер ово су села проказаних лепром — унакажених људи.

КОРАЛНА А ЦРНА — Један од многобројних становника колумбијских прашума је и корална змија. Ови гмизавци су и отровни и неотровни са веома сложеним распоредом црвених, црних и жутих прстенова. Упркос свом имену, корална змија на нашој слици има само црне и жуте прстенове.

ЗА ПРЕВАРУ — ВЕШАЛА

У судску дворану у Тулузу изненада је, наслањајући се на дрвену ногу, ушао омањи, смеђ човек, неуредне дуге браде. Тешко ходајући пришао је месту одређеном за сведоке и проговорио узбуђеним гласом:

— **Ја сам Мартин Гер, а овај овде** — показао је руком на човека већ познатог присутнима у дворани — **украо ми је име, жену, сина и сва моја добра.**

Настао је тајац. Присутни нису крили узбуђење.

ДЕЦА У БРАКУ

Догађај је својевремено изазвао велико интересовање и своје место нашао у књизи „Чувени процеси Тулуза", коју је објавио познати адвокат Роже Мерло. Забележено је да је у причи уживао и знаменити писац Александар Дима.

Настала из архивског материјала који потиче из 16. века, приповест започиње описом једног француског села и односима у њему. Две сеоске породице живеле су у Артиги и пожелеле да увећају своје поседе. Наравно, како је то већ било уобичајено, одлучиле су да се вежу и прошире браком: једанаестогодишњи Мартин Гер и десетогодишња Бертранд. Речено учињено.

Године су пролазиле а некадашњи дечак израстао је у стаменог момка а Бертранд је постала лепа жена. Заједнички живот није, међутим, био узоран. Сукоби између оца и сина постали су уобичајена појава. Мартин је оштро замерао оцу што га је оженио као дечка и, наравно, против његове воље. После једне жучне свађе са оцем, а можда и женом, не зна се тачно, омањи, црномањасти двадесетогодишњи Мартин, сада и отац малог Санксија, напустио је дом и отишао без речи.

Живот у породици одбеглог младића се, какав-такав, наставио. Додуше, било је и нових догађаја. Отац је погинуо а његов брат Пјер Гер оженио се Бертрандином мајком која је у међувремену остала удовица. Све ређе се чуло Мартиново име. Истина, од њега није стизало ни речи. У току дугих осам година млада жена, међутим, није губила наду, неговала је сина и тајно очекивала повратак свог Одисеја.

Срећа јој се неочекивано

ВРАТИО С

НА ПРСТИМА КРОЗ ЛАЛЕ

НИ БЕЛА НИ ЦРНА

ТУЛИПОМАНИЈА ЈЕ ДОШЛА КАО ГРОМ ИЗ ВЕДРА НЕБА, ПОТРАЈАЛА НЕКОЛИКО ГОДИНА И ПРОШЛА, А ХИЉАДЕ ХОЛАНЂАНА ОСТАЛЕ СУ БЕЗ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ. НИЈЕ ИСКЉУЧЕНО ДА СУ СЕ НЕКИ И ОБОГАТИЛИ.

За највећи део човечанства ветрењаче и лале су симбол Холанђана, тако рећи „заштитни знак". Историчари би се и сагласили да су се прве ветрењаче у Европи зиаста појавиле у Холандији негде пред 12. столеће. Али, Холандија — земља лала не само што није њихова постојбина већ их није ни видела пре 16. века!

Лале су пореклом из западног и северног Средоземља и степа Централне Азије и још се могу наћи како као „дивљакуше" цветају за свој грош у Јерменији, на Кавказу, у Северној Африци и, нешто ређе, у Јапану. Турско Отоманско Царство шаренило се од лала и она је „уведена" у Европу баш преко њега. Турци су, као што је познато, одувек умели да цене лепоту, па су приметили и раскошне лале. Средином 16. века увелико су их гајили када је аустријски амбасадор при Отоманској Царевини донео из Стамбола у Беч неколико луковица лала и посадио их у свом врту.

Из Аустрије цвет је себи лако прокрчио пут до Холандије, лепота му је била сигуран пасош, а године 1562. стигао је у Антверпен, тада у саставу Низоземске, први велики товар турских лала.

ТРУД, ЗНАЊЕ И ЉУБАВ

Лала је брзо освојила срца и баште европских вртлара, цвећара и љубитеља цвећа, а Холандија се још на самом старту истакла по производњи најлепших и најцењенијих врста.

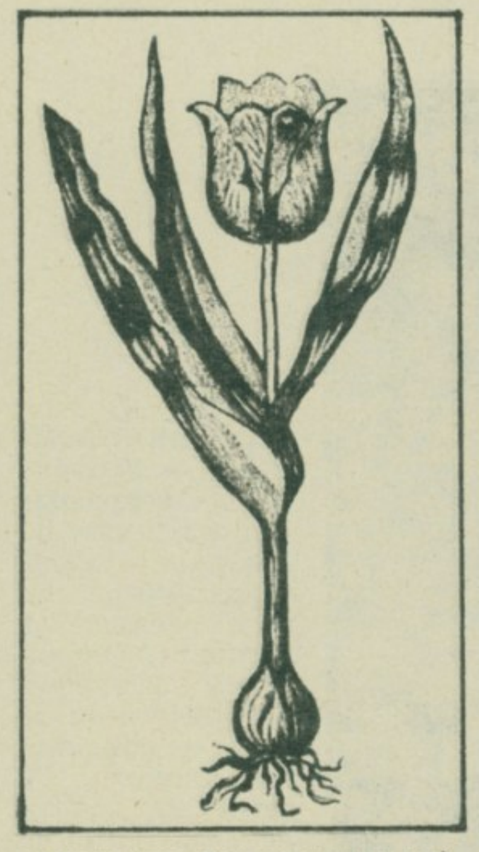

Око 1637. године завладала је Европом, а нарочито Холандијом, „грозница лала", забележена као **тулипоманија** — од речи тулип — лала и манија, за коју није потребно објашњење.

И старо и младо, и богато и сиромашно, бацило се на гајење, укрштање и трговину лалама. За само једну луковицу цењене сорте плаћало се око хиљаду долара, а постоји податак да је један од нарочите врсте продат за 4 хиљаде долара, суму за коју се у оно време вероватно могао купити дворац!

Тулипоманија је дошла као гром из ведра неба, неколико десетина година, и прошла, а хиљаде Холанђана остале су без пребијене пре. Није случајно да су се неки и обогатили, али су се економске последице „цветне грознице" осећале у Низоземској још неколико десетина година.

Пошто су Холанђани једна одлучна и упорна сорта, навикнута да од шкрте природе отима све што се може отети, они су наставили да се баве лалама на разуман начин, улажући у њихов узгој много труда, знања и љубави.

Како љубав често рађа љубав, и лале су, по свему судећи, заволеле Холанђане. Данас је ова земља највећи светски расадник и извозник лалиних луковица што јој доноси приход од око четврт билиона долара годишње и пуно право на епитет „земље лала".

Лале се гаје за извоз и у Белгији, на острвима Ламнша и у неким деловима Енглеске, Ирске и Сједињених Америчких Држава.

И Турска, главни „кривац" за популарност лала у свету, платила је данак прошавши кроз сопствени период тулипоманије. Током дванаест година, између пораза Отоманског Царства од стране Аустрије и Венеције 1718. и 1730. лале су биле главна лудост Стамбола. Неко би можда рекао разбибрига у погрешно време.

ЦВЕТ СА МУСТРОМ

Пореклу огромне већине садашњих варијетета (како се то стручно каже) лала не може сеући у траг и то због хибридизације и, нарочито, изразите способности ове биљке да се мења. Чак и лале „рођене" од једног цвета — када је тучак цвета оплођен прахом тог истог цвета — толико могу да се промене кроз две до три генерације да нимало не личе на цвет од кога су потекле. Управо ова особина даје „прошарану" лалу која је на великој цени.

Нови варијетети лала

Е МАРТИН

ДОК ЈЕ ПЕДЕСЕТ СВЕДОКА ИЗ ГАСКОЊЕ УПОРНО ТВРДИЛО ДА ЈЕ ПРЕД ЊИМА АРНОЛД ТИХИ, СЕСТРЕ ГЕР СЕ НИСУ ДВОУМИЛЕ. — ОВО ЈЕ НАШ БРАТ — РЕКЛЕ СУ УГЛАС.

осмехнула. На кућни праг стао је човек ниског раста, дуге косе и браде. Раширивши руке, кренуо је према жени и очигледно узбуђен узвикнуо:

— Ја сам Мартин.

Мушкарац није могао да сакрије сузе. Узео је сина у крило и наставио:

— Ратовао сам у краљевој војсци у Камбри, Мецу и Вердену и ево ме поново међу својим...

На лице младе жене вратио се осмех. Са задовољством је обављала уобичајене домаће послове, често не знајући шта ће пре. И бивши војник необично се брзо уклопио у све оно што је без речи напустио. И што је важније, од прећашњих супружанских размирица није остало ништа. Мартин је сада био нежан и брижан супруг и Бертранд је тешко скривала жељу да дани среће потрају. Пратећи погледом, сада далеко снажнију и психички смиренију особу, наметала су јој се и неизбежна поређења.

Једнога дана, пролазећи кроз Артиг, у сеоску крчму свратио је неки уморни војник. Слушајући пажљиво разговоре мештана о повратку свог земљака Мартина Гера и размирицама које су настале између њега и стрица Пјера, није успео ни да дотакне наручено јело. Разговор га је очигледно заинтересовао. У том тренутку на вратима крчме појавио се и сам Мартин. Један од присутних сељана гласно га је поздравио:

— Здраво, Мартине! Ево, баш о теби говоримо.

А када је после необавезног чаврљања, Мартин напустио крчму, војник се обратио присутнима:

— Овај човек није Мартин Гер! Са њим сам ратовао раме уз раме — жучно је причао. **Био је рањен и још је у Фландрији. Прича се да му је нога одсечена и да сада има дрвену.**

Чувши ово радознали крчмар је пожурио да о свему извести стрица Пјера.

Сумња је почела да нагриза Пјера Гера. Зато је не часећи кренуо у потрагу за неким опипљивијим доказима. У сусрету са својим земљаком из Гаскоње сазнао је да се човек по имену Арнолд Тихи после дужег одсуствовања изненада појавио, а ликом је подсећао на Мартина. Сумња је расла и Мартинов стриц је донео одлуку да своје сумње и обелодани.

Није остао само на уверавању снахе Бертранд да је постала жртва авантуристе и варалице, већ је одмах пожурио да поднесе тужбу против „синовца". Међутим, ни оптужени се није лако дао, иако је сведочење Гаскоњаца било прилично уверљиво, тешко је било подвргнути чињенице којима је он располагао. Поред осталог, позвао је многе значајне догађаје из живта породице Гер и то, рекло би се, до најситнијих детаља: датум венчања Мартина и Беартранде, име свештеника који их је венчао, околности под којима је напустио кућу и много догађаја из најраније младости.

Судски процес је изазвао незапамћено интересовање, не само мештана него и великог броја радозналаца из околних места. И док је педесет сведока из Гаскоње упорно тврдило да је пред њима њихов земљак Арнолд Тихи. Мартинове сестре се нису двоумиле.

— Ово је наш брат — говориле су са сигурношћу којој судија на крају и поверовао.

Оптужени се тако поново нашао на слободи уз видљиво задовољство Бертранде чије је поверење било пољуљано. Бар за тренутак је изгледало да су све сумње неосноване и да је оптужба плод осветољубивости Пјера Гера.

КРИВА ЈЕ СЛИЧНОСТ

Међутим, ослобађајућа пресуда као да је Пјеру дала нову снагу. Више му нису били довољни његових 50 Гаскоњаца, дао се у потрагу за новим доказима. И није губио време. На поновљеном процесу, на изненађење многих, у судској дворани појавио се човек без ноге. Истина, слабо се сећао прошлости и догађаја везаних за породицу Гер али ни то није могло да сакрије истину. Човек са дрвеном ногом био је прави Мартин Гер. Овога пута ни Мартинове сестре нису могле да се преваре, а Бертранда је, грцајући од бола, замолила за опроштај.

Сада ни дошљак који је добро играо у логу Мартина Гера није могао да чува тајну. Упознао је Мартина у краљевој војсци и овај му је много причао о свом животу и породици. Када је напустио војску, Арнолд Тихи је одлучио да се врати у своју Гаскоњу, али је прелазећи Пиринеје сусретао људе који су га поздрављали као Мартина Гера. Тада је и решио да искористи запањујућу сличност са својим ратним другом и похитао је да заузме његово место у Артигу, у породици која је свог добровољног изгнаника нестрпљиво очекивала.

Судски процес је окончан. За лажно представљање Арнолд Тихи је осуђен на смрт вешањем. Одређено је и место за извршење казне: Вешала су подигнута испод прозора куће правог Мартина Гера.

Д. С.

могу се добити из семена лукавица. Цветови ће да се појаве после седам година брижљивог и стручног старања. Сви тако добијени цветови биће једнобојни. Пошто се неуспелији примерци одстране, остају само матични са којима се даље експериментише. Матична лала и њено потомство могу годинама и годинама да дају цветове исте боје.

А онда се одједном, сасвим непредвиђено мада прижељкивано, појави цвет са „мустром". Та такозвана ректифицирана лала дели се према својим бојама. Ако је жута са љубичастим или црвеним шарама, зове се bizarre; ако испадне бела прошарана љубичастим, онда је bybloemen; бела са ружичастим је rose.

Већина лала не гаји се из семена већ од родитељског пелцера. Младици ће бити потребно око три године да процвета. Многе луковице морају да проведу одређено време у мраку и на хладној температури да би на пролеће процветале. Због тога се лале намењене масовној продаји „производе" у специјалним замраченим подрумима. То су лале „на брзину".

Међу хиљадама и хиљада варијетета лала није тешко наћи егзотична имена, а кум је обично занесењак који је варијетет узгајио. „Сунце које се рађа", „Бијели јастреб", „Кардиналова боја", „Понос Харлема", „Принц од Аустрије"... све су то имена лала.

НЕ РАСТУ НА ДРВЕТУ

Лале су, наравно, ушле и у поезију и у популарну музику. Некада су биле чувене песме: „На прстима кроз лале" и „Кад сам ја носио лалу а ти велику црвену ружу". Код нас, на пример, „Тулипан, јоргован, то су цвета два..."

Реч тулип или тулипан има необично порекло. Када су лале дошле из Турске у Европу, некима се чинило да подсећају на турске турбане. Тулипан је изведено од tülbend, турске речи персијског порекла за турбан. Ми поред лала кажемо и тулипан, Французи су реч претворили у tulipe (тулип), а Енглези у tulip (тјулип).

Беле лале постоје и, као углавном све биљке, мирне су ћуди. Зашто се код нас деци прети: „Учинићеш то као бела лала!" остаје да се истражи по књигама староставним. Ако неко зна нека нам јави! Што се црне лале тиче, она не постоји, осим у виду романа Александра Диме и у сновима амбициозних одгајивача. Има врста које се зову црним али су, бар засад, само тамне, црне као ноћ — никако.

Лалино дрво или тулипановац није дрво на којем расту лале, премда би се од тако ћудљивих бића и то могло очекивати. Оно је добило име искључиво зато што његов жућкастозелени цвет подсећа на лалу. Тулипановац најчешће расте у источном делу Северне Америке и његово бело или жуто дрво цени се за прављење намештаја.

Љ. П.

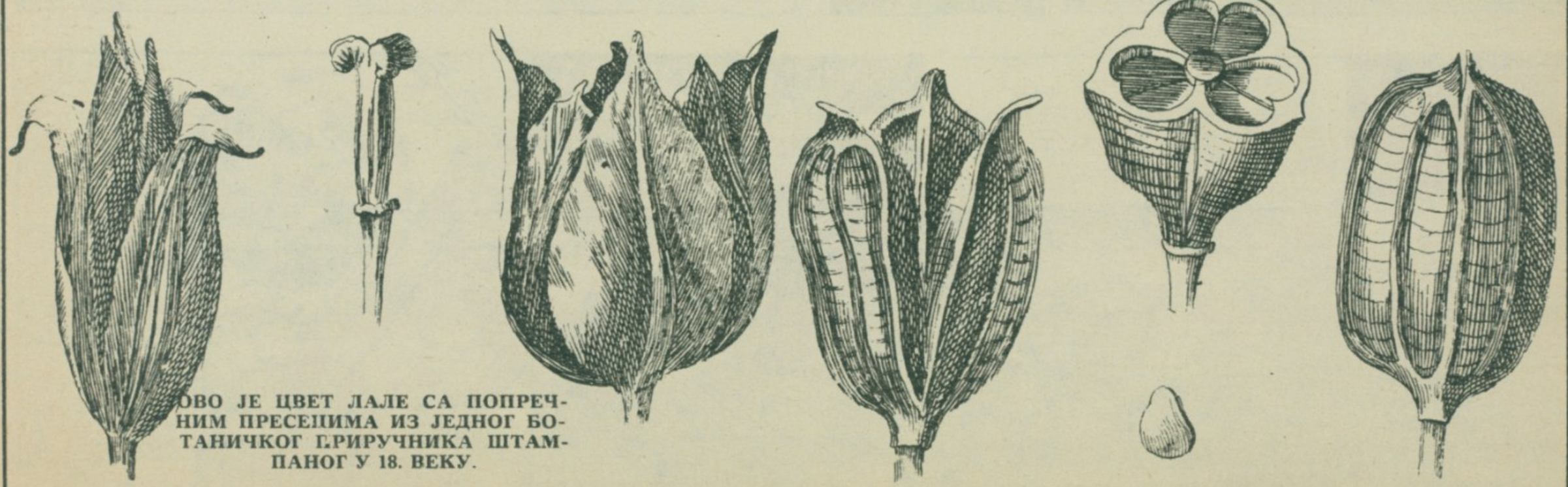

ОВО ЈЕ ЦВЕТ ЛАЛЕ СА ПОПРЕЧНИМ ПРЕСЕЦИМА ИЗ ЈЕДНОГ БОТАНИЧКОГ ПРИРУЧНИКА ШТАМПАНОГ У 18. ВЕКУ.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

БАШ НАМ ЈЕ БИЛО ЛЕПО! ЛАКУ НОЋ!

ЛАКУ НОЋ!

О, ЗАБОРАВИЛА САМ ДА...

ОХ, ОПЕТ!

ВЕЧЕРА ТИ ЈЕ БИЛА ОДЛИЧНА! НАРОЧИТО ОНО ЈЕЛО ОД РИБЕ! ШТА ЈЕ ТО?

ТО ЈЕ РИБЉА САЛАТА! КАРИН ОЛСЕН МИ ЈЕ ДАЛА РЕЦЕПТ!

ПА ЗАР НИСИ БИЛА НА РОЂЕНДАНУ КОД МЕРИ МОД?

КАРИН ОЛСЕН? ЧУЛА САМ ДА СЕ ПОНОВО УДАЛА, А ЈА О ТОМЕ НИСАМ ИМАЛА ПОЈМА!

DIK BROWNE 12-16

ЈЕ Л' ОНДА КАД ЈЕ ГРЕТА ОБУКЛА ОНУ УЖАСНУ ЉУБИЧАСТУ ХАЉИНУ?

ДА! ООХ! МОРАЋЕМО ДА НАСТАВИМО РАЗГОВОР СУТРА!

©1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ХОГАР МИ НИКАДА НЕ ДОЗВОЉАВА ДА СЕ ОПРОСТИМ НА МИРУ!

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Рођендански поклон

РИЧАРД ПЕНИНГ НЕ МОЖЕ ВИШЕ ДА СМИСЛИ СКИЈАЊЕ, А ПРОДАО ЈЕ И СВОЈУ ЛЕПУ НОВУ ОПРЕМУ.

Док се гондола полако спуштала изнад снежних обронака Сијера Неваде, 34 путника весело су чаврљала о својим скијашким успесима. Иако је дан био ветровит и облачан, часови проведени на снегу свима су пријали.

Ричард Пенинг, који је са родитељима стајао на средини гондоле, био је посебно срећан. Тог дана, 15. априла 1978. године, на свој дванаести рођендан направио је прве скијашке кораке. Дуго је чекао тај дан. Родитељи су му одавно обећали специјалан поклон за рођендан — скијашку опрему и две недеље на овој прекрасној планини.

Присећао се сваког корака који је направио на снегу и био убеђен да ће за који дан стреловито јурити снежним падинама као прави скијашки ас. Иако је био уморан, није могао да се скраси поред својих родитеља. Кренуо је према прозору да још једном погледа беле стазе.

ПРЕПОЛОВЉЕНА ГОНДОЛА

У тренутку када се пробио до прозора осетио је снажан трзај који га је одбацио у други крај гондоле. Малијски трамвај, како у Калифорнији називају ову врсту успињаче, почео је да балансира а затим се умирио и опасно накривљен наставио да клизи.

У метежу који је настао већина путника се, изгубивши ослонац, нашла на поду. Када се гондола умирила, почели су полако да устају још не схватајући шта се догађа. Ричард Пенинг покушао је да међу уплашеним лицима угледа родитеље. Придигао се и кренуо према месту на којем је час раније стајао, кад га је нови трзај поново бацио на под.

Следећег часа гондола се зауставила уз језиву шкрипу. Видевши да је једно од три челична ужета за које је кабина била прикачена испало из лежишта због снажног ветра, контролори који су са земље управљали жичаром повукли су ручку за аутоматско кочење.

Чим се гондола зауставила, отсекавши лим од којег је кабина качено челично уже тачно изнад ње почело је да се опушта и, преначињена, преполовило ју је за неколико секунди.

Део кабине у којем су се налазили Ричардови родитељи сручио се, уз тресак, на снежну падину двадесетак метара испод гондоле. Мери и Дик Пенинг остали су, ипак, у животу. Она је испала из кабине свега неколико метара од земље сломивши при паду обе ноге, док је Дик задобио лакши потрес мозга и прелом двају ребара. Остали нису имали толико среће. Четири путника погинула су на месту, а већина је веома тешко повређена.

ИЗНАД ПОНОРА СИЈЕРА НЕВАДЕ

Ричард који је остао у другом делу гондоле узалуд је дозивао родитеље. Људи око њега гласно су запомагали. Најприбранији су покушавали да стишају панику и успоставе неки ред, али то у оваквој ситуацији није било могуће.

Тек десетак минута касније путници у преполовљеној гондоли су се прибрали. Повређени су смештени уз сам зид гондоле, јер ту је било најбезбедније, а остали скијаши прибили су се уз њих стварајући заклон од све снажнијег ветра.

И друга гондола која се кретала у супротном правцу, према врху планине, заустављена је повлачењем кочнице. У кабини се налазило 70 путника. У тренутку несреће задесили су се тачно изнад понора дубоког преко 60 метара. Најпре су помислили да се ради о уобичајеном маневрисању, али када је застој потрајао више од петнаест минута, и у овој кабини завладала је паника.

Спасилачке екипе кренуле су у акцију. У питању је био живот преко сто путника заробљених у гондолама које су се опасно љуљале под снажним налетима ветра.

Када је двадесетогодишњи Кен Спенсер кренуо у помоћ унесрећенима, од тренутка заустављања друге гондоле прошла су пуна два часа. Пробијање до оштећене кабине споро је напредовало. Младић се рукама „вераo“ уз челични кабл. Требало је да пређе читавих двеста метара, а то у оваквим временским условима, када је ветар дувао брзином од готово 100 км на час, није било лако.

СПОРА ЕВАКУАЦИЈА

На неколико метара од гондоле Кен се зауставио и, углавном мимиком јер глас му се губио у снажном фијукању ветра, објаснио путницима да ће ускоро стићи специјалне столице — корпе којима ће, један по један, бити пребачени на сигурно. Он сам помоћи ће им да се попну на кров гондоле и сместити их у корпе.

Речи спасиоца умириле су преплашене путнике. Пошто су схватили да од њихове прибраности и организованости зависи успех акције, на брзину су се договорили којим ће редоследом тећи евакуација и мирно сачекали долазак прве корпе. У долину су најпре отпремљени повређени и деца.

На широком платоу са којег је полазила жичара шериф Стив Кадер, вођа операције спасавања, већ је организовао долазак болничких екипа које су прихватале повређене и хитно их преносиле у најближу болницу. Друга спасилачка екипа успела је, у међувремену, да се пробије кроз снежне наносе и на санкама пребаци повређене и погинуле из дела кабине који се откинуо и пао на снежне обронке.

Акција спасавања трајала је пуних десет часова. Биланс ове несреће, једне од најтежих која је икада задесила лепе скијашке пределе Сијера Неваде, био је шест погинулих и преко двадесет теже и лакше рањених.

Ричард Пенинг је остао непроврећен. На скијање више не мисли. Продао је своју лепу опрему и намерава да се бави неким другим мање опасним спортом.

М. Ш.

КО СЕ БОЈИ НЕЖЕЊА?

Амерички психолози одлучили су недавно да утврде чега се жене највише плаше, па је у ту сврху испитано хиљаду студенткиња колеџа у Алабами. Резултати су, вероватно, многе изненадили. Први на листи од седамдесет и осам (америчких) страхова је страх од змија.

Листа женске страве даље тече овим редоследом: лудаци, побеснели пси, пијанци, завијање сирена ватрогасних кола, проваланици и пауци. Нежења, духова и могућности да буду заведене жене се боје, али мање од змија!

БИМ И БУМ

Мали МИЋА

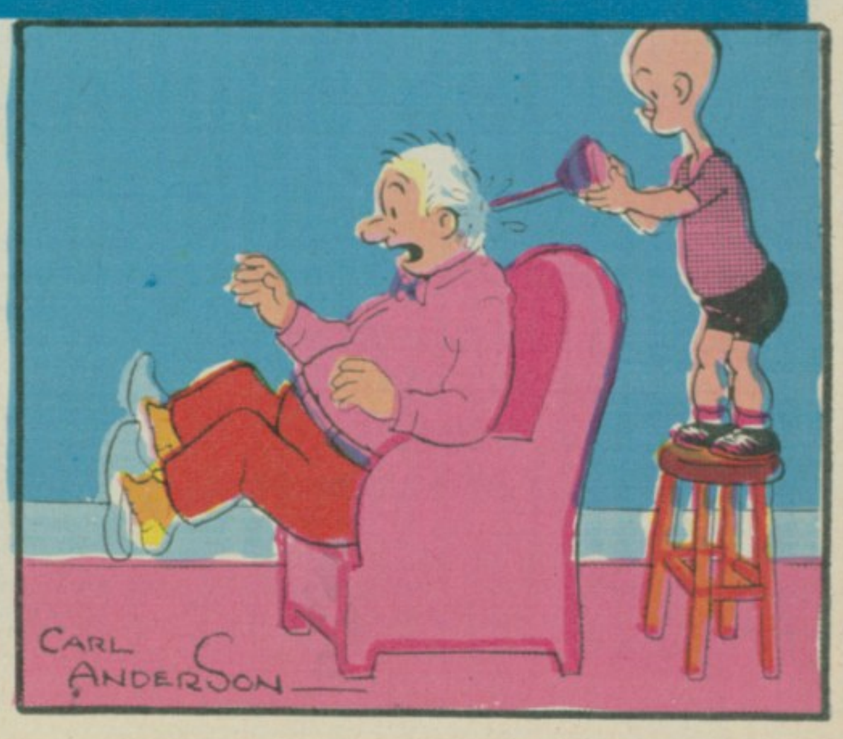

ЦРНА БРАДА: ТРКА ГОДИНЕ

У ЧАРЛСТОНУ ЈЕ ВЛАДАЛО ВЕЛИКО УЗБУЂЕЊЕ УОЧИ ГОДИШЊЕ ТРКЕ НОСИТЕЉКИ...

КРЧМА „КОД ВЕСЕЛОГ НОСАЧА"

У КРЧМИ „КОД ВЕСЕЛОГ НОСАЧА"...

ДОБАР ДАН, КАПЕТАНЕ НИК, И ХАРПУНЦИЈО СЕБАСТИЈАНЕ!

ЗДРАВО, ГАЗДА!

ЗДРАВО!

ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО ЦРНУ БРАДУ?

ДА! МАЛОЧАС ЈЕ БИО ОВДЕ!

ПОПИО ЈЕ СВОЈУ УОБИЧАЈЕНУ ЧАШУ МЛЕКА!

ОТИШАО ЈЕ ДА ПРЕДСЕДАВА НА КОНГРЕСУ ЗА ПОМОЋ ГУСАРСКИМ ЖРТВАМА!

ТРЕБАЛО БИ ДА СЕ СВИ НА ЊЕГА УГЛЕДАМО...

У ЗДРАВЉЕ ТОГ ЧЕСТИТОГ ЧОВЕКА!

ЖИВЕО!

1476/1:

1476/1

НАШ БИВШИ САБРАТ ГУСАР ПОСТАО ЈЕ ЉУБИТАЦ ГРАДА?

ПРОШЛА СУ ВРЕМЕНА КАДА ЈЕ БИО СТРАХ И ТРЕПЕТ НА ТОРУ!

А ТИСЛИО САМ ДА ЋЕ ЗАВРШИТИ У ЗАТВОРУ!

ОТКАД ЈЕ ПОСТАО ПЛЕМИЋ, ВОДИ ПЛЕМЕНИТ ЖИВОТ!

ДВА-ТРИ КОРАКА ДАЉЕ...

АХ! МОЈЕ НОВЕ ЦИПЕЛИЦЕ! ШТА ЋУ САД?!

ТЛАДА ГОСПО!

НЕ БИХ МОГАО ДА ПОДНЕСЕМ ДА СКВАСИТЕ СВОЈЕ НОЖИЦЕ!

2A

ОХ, ВИТЕЖЕ ЦРНА БРАДО! СМЕТ ЛИ?

СА ЗАДОВОЉСТВОМ!

БАШ ВАМ ХВАЛА! НАПРЕД, ДЕЦО!

САМО НАПРЕД, ГРРР!

АХ, КАКАВ КАВАЉЕР!

ЗДРАВО, ВЕЛИКИ КАВАЉЕРУ!

ПРОКЛЕТИ БЕСТИДНИЦИ! МОЈ НОВИ КАПУТ!

ШТО СИ ЕЛЕГАНТАН!

ХОЋЕТЕ ЛИ САМНОМ ДА ПОДЕЛИТ МИЛОСТИЊУ?

ВАЖИ! ВОЛЕЛИ БИСТО ДА ВИДИТО ТВОЈУ НОСИТЬКУ ЗА ТРКЕ!

ПАЖЊА! ДОЛАЗИ!

2

2B

ТРКА ЋЕ БИТИ СПОРТ-
СКИ ДОГАЂАЈ ОВОГ
ВЕКА?

УДЕЛИТЕ СИ-
РОТАХУ?

ОХ,
ХВАЛА,
ХВАЛА?
СВИ УЧЕС-
НИЦИ СУ
ПРЕВЕЈА-
НИ ЛОПОВИ
ИЗУЗЕВ
ТЕ-
НЕ?

ХЕ-ХЕ-ХЕ?
ХЕ-ХЕ?

БИЋЕ ТО
БОРБА НА ЖИ-
ВОТ И СМРТ? ПО-
БЕДНИК ДОБИЈА
100.000 ДУКА-
ТА?
СМИ-
ЛУЈ-
ТЕ
СЕ...

ХА?ХА?
ХА?
ХИ?
ХИ?
ХИ?

МОЈИ НОСАЧИ
СУ НЕПОБЕДИВИ?
ИМАЈТЕ
СРЦА...

УБИТЕ?
САД ЋЕТЕ СЕ И
САМИ УВЕРИ-
ТИ?
БУУМ!
?
?
3
3Б

БРРРУУМ

ТУ СУ?

!

!

ЕВО МОЈИХ ТРКА-ЧА?

КЛАП КЛАП КЛАП

БРРРУУМ

КЛАП КЛАП КЛАП

ШТА КАЖЕТЕ, А ?!

КАКВА ТР-КАЧКА НОСИТЬ-КА?

КАКВЕ АТЛЕТЕ?

НА СПЕЦИЈАЛНОМ СУ РЕЖИМУ? ГУШЧИЈА ЦИГЕРИЦА, БИФТЕКИ ОД ТРКАЧКИХ КЮЊА...

ТАЈНА МОГ БУДУЋЕГ УСПЕХА ЈЕ ЕЛИКСИР ОД...

УПОМОЋ? УПО... АААХ?

АААХ!

УБИШЕ НЕКОГ ПРЕД ТОЈИМ ВРАТИМА?

УПОМОЋ!

!

!

ВИТЕЖЕ ЦРНА БРАДО? ПОМОЗИ? УКРАДОШЕ ТИ НОСИЉКУ?

СЕР ХЕРКУЛ!?

МОЈИ НОСАЧИ СУ МЕ НАПАЛИ И ОТЕЛИ НОСИЉКУ КОЈА ПРЕДСТАВЉА ВЕЛИКУ ВРЕДНОСТ!

НЕ БРИНИ, ХЕРКУЛЕ? СТИЋИ ЋЕМО ИХ!

КАКО ГОВОРИТЕ С ТИМ ПРЕКО УСТА?

ИЗ ТРБУХА? ТО НАМ ЈЕ НАСЛЕДНО!

КРЕЋЕМО? МОЈИ НОСАЧИ СУ НЕСТРПЉИВИ!

КАКВА ПРИЛИКА ДА ИСПРОБАМ ЕЛИКСИР ОД ЛЕОПАРДОВИХ БРКОВА!

5А

БРЗО? ЕЛИКСИР ВЕЋ ДЕЛУЈЕ!

ХОЋЕ ЛИ МОЋИ ДА НОСЕ ТОЛИКИ СВЕТ!

СПРЕМНИ?

ДА!

ДА!

УСКОРО СУ СТИГЛИ ЛОПОВЕ...

НАПАД!

ПРЕДАЈТЕ СЕ?

НИКАД!

5

ОДЛИЧНО, СЕБАСТИЈАНЕ!

ШТА ЋЕМО С ОВОМ ДВОЈИЦОМ, СЕР ХЕРКУЛ?

МОЈА ДРАГОЦЕНА СТОЛИЦА ЈЕ СПАСЕНА, А ЊИХ ЋЕМО ОБЕСИТИ!

?

ХМ! АЛИ КАКО ЋУ ДОБИТИ ТРКУ БЕЗ НОСАЧА?

ДОБИТИ ТРКУ? ХЕ, ХЕ! МАЛО СКРОМНОСТИ, ПРИЈАТЕЉУ!

МОГЛИ БИСМО СЕБАСТИЈАН И ЈА ДА ЗАМЕНИМО ВАШЕ НОСАЧЕ...

АЛИ, ЗА ТАЈ ПОСАО СУ ПОТРЕБНИ МИШИЋИ!

ХА! ХА! ХА!

ПОГЛЕ ШТА СУ МИШИЋИ!

УСКАЧИТЕ У НОСИЉКУ, ПА ЋЕТЕ СЕ УВЕРИТИ!

?

ГОТОВО?

ХА! ХА! ХА!

ПРИХВАТАМ ВАШ ПРЕДЛОГ! ДОБИЋЕМО ТРКУ!

ДОСТА, СЕБАСТИЈАНЕ! ЧУВАЈ СНАГУ ЗА СУТРА!

ОВО МИ СЕ НЕ СВИЂА!

ИДЕМО НА СПАВАЊЕ? СУТРА НАС ЧЕКА ТЕЖАК ДАН!

ЛАКУ НОЋ, ЦРНА БРАДО! НЕК ПОБЕДИ БОЉИ!

НОЋ...

ХМ, ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ ЗАШТО ЈЕ ХЕРКУЛОВА НОСИЉКА УКРАЂЕНА?

КАСНИЈЕ...

ЗБОГ НИКА И СЕБАСТИЈАНА ХЕРКУЛ ЈЕ ОПАСАН КОНКУРЕНТ?

БУМ

БАМ

ТРАС

8А

НО ЛИ ТО ЛУПА У СРЕД НОЋИ?

!!

ШЉАС!

ДЕДИЦЕ!

ДЕДИЦЕ, АЛА САМ СРЕЋАН ШТО ТЕ ВИДИМ! АЛИ ЗАШТО ТА ШАТАРЧИНА?!

КО СЕ ВОЛИ ТАЈ СЕ БИЈЕ!

ШТА ЈА ТО ЧУЈЕМ?! ПОСТАО СИ ЧАСТАН И ПОШТЕН, ЧУДОВИШТЕ ЈЕДНО МАЛО?

ПА... КРАЉ МЕ ЈЕ ПОТИЛОВАО!

А, НЕЋЕШ ЈОШ ДУГО?

АЛИ, ШТА ЋЕ КРАЉ РЕЋИ?

7

8Б

НЕ НАДАЈ СЕ, ДЕДИЦЕ, ДА ЋЕШ МЕ УВУЋИ У ТВОЈЕ ПОДЛЕ КОМБИНАЦИЈЕ!

!

У ТОМ СЛУЧАЈУ, ЗАДРЖАЋУ МИЛИОНЕ ЗА СЕБЕ, ПОШТЕНА БУДАЛО!

КАКВЕ МИЛИОНЕ? ЗЛАТНИКЕ?!

ВРАТИ СЕ, ТОЈ СЛАТКИ ДЕДИЦЕТ

ХИ! ХИ! ХИ! ХИ! ХИ!

О ЧЕМУ СЕ РАДИ, СЛАТКИ ДЕДИЦЕ? РЕЦИ!

ЕВО, УКРАТКО...

САМО СЕ ТРЕБА ДОМОЋИ НОСИЉКЕ ОНОГ ГЛУПАКА ХЕРКУЛА!

?

9A

ХА! ХА! ХА! МИЛИОНИ ЗЛАТНИКА У ОНОЈ СТАРУДИЈИ?! БАШ ТЕ ЗАСМЕЈАВАШ?

ГРРР! УХ, ШТО ЈЕ ГЛУП!

ДОСТА, ГЛУПАНЕ! У НОСИЉЦИ СЕ КРИЈЕ КАРТА ОСТРВА С БЛАГОМ!

ЗНАЧИ, ЗАТО СУ ОНИ НЕСРЕЋНИНИ ПОКУШАЛИ ДА УКРАДУ НОСИЉКУ!

СУТРАШЊА ТРКА НАМ ПРУЖА ЗГОДНУ ПРИЛИКУ ДА СЕ ДОКОПАМО НОСИЉКЕ И ОБОГАТИМО, МАЛИ МОЈ!

ДРАГИ ДЕДИЦА... БАШ ТЕ ВОЛИ!

ОДОХ ЈА САД, А ОВО ЈЕ ЗА ТЕБЕ, МАЛИША!

ШМАС!

ОПЕТ! ТО ТИ ЈЕ ПРЕШЛО У НАВИКУ, ДЕДИЦЕ?

КАЖЊАВАМ ТЕ ЗА БУДУЋЕ ГРЕШКЕ!

8

Следећег дана велика трка тек што није почела...

Пажња, носачи! Трка почиње топовским пуцњем!

Не заборавите да је топ израђен у чувеној фабрици оружја?

Пали?

Кренули су?

БУУМ!

10

На самом почетку Себастијан је преузео вођство...

БРУУУММММ!

Браво! Ура! Напред наши! Храбро!

Прва кривина прођена је успешно...

Јао!

За то време Црна брада имао је проблема...

Скрените!

9

НЕКИ ТАКТИЧАРИ СУ СЕ И ОВАКО ДОВИЈАЛИ...

НАПРЕД, ДРЖ'?

ВАФ! ГРРР!

АЛИ, МАЛО ДАЉЕ...

СМИСЛИО САМ КАКО ДА ЕЛИМИНИШЕМ ОНОГ С ПСОМ!

АКО ЖЕЛИМ НАГРАДУ, НЕ ПРЕОСТАЈЕ МИ ДРУГО!

САД ЈЕ НА ТЕБЕ РЕД, ЦИЦА МАЦО?

!

?

ИИИИИ!

СТАНИ, ЖУБО!

ВАФ! ВАФ!

МЈАУУ!

ХА? ХА? ПАС ЈЕ НАЈБОЉИ ЧОВЕКОВ ПРИЈАТЕЉ, АЛИ НЕ И МАЧКИН?

+ 1476/10

ЗА ТО ВРЕМЕ ХЕРКУЛОВА ЕКИПА ЈЕ И ДАЉЕ ВОДИЛА...

НЕГДЕ, ПОЗАДИ, ПАС СЕ НИЈЕ ОДРИЦАО МАЧКЕ...

СТАНИ, КАД ТИ КАЖЕМ!

...!!!!

ВАУ!

НЕДАЛЕКО, У КРЧМИ...

ТИ, КОЛАРИ, ПРОПАДОСМО ЗБОГ НОСИЉКИ!

ПСТ!

МАЧКА?! ШТА ТО ЗНАЧИ?!

НОСИЉКА ОВДЕ? ТО ЈЕ НЕДОПУСТИВО!

НАУЧИЋУ ЈА ВАС ПАМЕТИ!

КРЧМА "КОД ТРИ КОЛАРА"

ДРЖИТЕ ГА! БРЗО СЕКИРУ!

ВАФ!

ХА! ХА! ХА!

ЈАО, МОЈА НОСИЉКА! ВАНДАЛИ ЈЕДНИ!

УЗБУНА! СТИЖЕ ГОМИЛА НОСИТЕЉКИ!

ГЛЕДАЈТЕ? КАО НАЈЕЗДА СКАКАВАЦА!
ХА! СТО ПАРИ НОГУ, ХИЉАДЕ МИШИЋА!

НАПРАВИЋЕМО ИМ ЗАСЕДУ! ЗА ТНОМ!

ПАЖЊА! ДОЛАЗЕ!

БУКТИЊЕ! СПАЛИТО СВЕ НОСИТЕЉКЕ!
!
ЈАО
КРЦ
ОХ!
12

ЗА ТРЕН ОКА КОЛАРИ СУ СЕ ОСВЕТИЛИ КОНКУРЕНТСКИМ НОСИЉКАМА...

УПОМОЋ! ПОДМЕТАЧИ ПОЖАРА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ПРВИ У ТРЦИ...

ХОЋЕМО ЛИ ДА ПРЕДАХНЕМО, МОЋИ?

НАРАВНО, ДА ПРЕДАХНЕМО!

РАДО!

ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ ШТА ЈЕ С ОСТАЛИМА...

ЗАХВАЉУЈУЋИ СВОЈОЈ СНАЗИ И МИШИЋИМА, ДОБРО СМО ОДМАКЛИ!

БОГАТО ЋУ ВАС НАГРАДИТИ...

ХА! ХА! ХА! ХА! !

ЈЕСТЕ ЛИ ОПЕТ ГОВОРИЛИ ИЗ ТРБУХА?

МА НЕ! ЈА НИШТА НИСАМ РЕКАО!

ХЕЈ, ЛЕНЧУГЕ! ЖАО ТИ ЈЕ ШТО САМ ВАМ УЗЕО ПРВО МЕСТО!

ЗА ЊИМА! БРЗО!

ЈУРИШ, НИК, ДА НАЂОКНАДИМО ИЗГУБЉЕНО ВРЕМЕ!

1496/13

МАЛО ДАЉЕ...

ДЕДИЦЕ? У-ХУ? ДЕ-ДИ-КЕ?

У-ХУ? ДЕДИЦЕ?

А, ТО ЈЕ МАЛИ? ТАЧНО НА ВРЕМЕ?

ЗДРАВО, МАЛИША? НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ХЕРКУЛ ЈОШ У ТРЦИ?

ЗА ПЕТАМА ТИ ЈЕ? СМИСЛИ НЕШТО?

ДА ЗНАШ, ДЕДИЦЕ, ДА СУ СЕБАСТИЈАН И НИК, ЊЕГОВИ НОСАЧИ?

СЈАЈНО? ИСКОРИСТИЋУ ТО? А САД ДА СРЕДИМО ОВЕ...

АЛ' СИ СВИРЕП, ДЕДИЦЕ? НЕ ВОЛИМ ТВОЈЕ СУВИШЕ РЕАЛИСТИЧКЕ СЦЕНЕ?

СРЦЕ МИ СЕ ЧЕПА, АЛИ МОРАО САМ...

ЧУЈЕТ ГАЛОП? НАПРАВИ СЕ ДА ТИ ЈЕ ЗЛО? САМО БУДИ ПРИРОДАН?

НЕКЕ МИ БИТИ ТЕШКО, ДЕДИЦЕ?

ААААХ? ТАТИЦЕ... ШТО МИ ЈЕ ТЕШКО...

СТОЈ?

!

ШТА ТИ СЕ ДЕСИЛО, СТАРИ МОЈ?!

ГОТОВО ЈЕ СА ТНОМ...

ПРЕ НЕГО ШТО УТРЕШ, РЕЦИ КО ТЕ ЈЕ УДЕСИО...

ИСКОРИСТИВШИ МОЈУ ДОБРОТУ, ЈЕДАН ОДВРАТНИ ТИП ТЕ ЈЕ СРЕДИО...

ЗВЕК!

„ОВАКО?

БРАВО, ТАТИ?

18А

ДАКЛЕ, КАКВА ГЛУПА, ДЕДИНЕ?

РЕКАО САМ БРАВО?

А САД ДА ТЕ НАУЧИМ ДА МЕ НЕ НАЗИВАШ ОДВРАТНИМ ТИПОМ!

ШТЊАС!

ПАЗИ НА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ, А ЈА ЋУ ДА ПРЕТРЕСЕМ НОСИЉКУ!

ШТА... ШТА ХОЋЕТЕ?

КАРТУ ОСТРВА С БЛАГОМ ! БРЗО!

КАКВА КАРТА? КАКВО ОСТРВО? КАКВО БЛАГО?

ЕВО ОВАКВА!

ШТЊАС!

ХЕРКУЛЕ, ДАЈ ТУ КАРТУ!

НИКАД!

ДУМ! ТРАС!

ПАФ! ДУМ! БУМ! ТРАС!

ДАЈ, ИЛИ ЋЕШ МОРАТИ ДА ПОЈЕДЕШ МОЈУ БРАДУ!

НЕ ДАМ! ПОЈЕШЋУ КАРТУ!

А5

+ 1476/15

ЕВО КАРТЕ!

ТРАС

КАРТА ОСТРВА С БЛАГОМ!

АЛИ, ДЕДИЦЕ, ПОЈЕО ЈЕ БАР ПОЛОВИНУ!

РУКЕ УВИС! ОПКОЉЕНИ СТЕ! ПОЛИЦИЈА ЋЕ ПУЊАТИ!

!?

ПОЛИЦИЈА, ДЕДИНЕ! ШТА ЋЕМО САД!

АКО ПУЦАТЕ, ИЗРЕШЕТАЋУ ТАОЏЕ!

ВАТРА!

ТРАТАТА!

ОВИ СЕ ШАЛЕ, ДЕДИНЕ! КИДАЈМО!

НОСАЧИ! НА ПОСАО! БРЗО!

ОВАЈ... БОЛИ ТЕ ГЛАВА...

КОЊИЦА! САБЉЕ! ЈУРИШ!

БРЖЕ, ТОТЦИ! ЈУРИ НАС ПОЛИЦИЈА НА КОЊИМА!

ХА! ХА! ХА! ДОБРО САМ ИХ ИЗИГРАО!

ОДЛИЧНО СТЕ СВЕ ИЗВЕЛИ! САД ЈОШ ИМИТИРАЈТЕ ТОП!

ШТО ДА НЕ?!

БУУУМ!

!

КО БИ РЕКАО ДА ВИ ТО СВЕ ИЗ ТР-БУХА!

ЧАК ИМА И ЕХО!

ШТА? БУЛЕ?!

И ТО СА ТРОРОГИМ ШЕШИ-РОМ!

КАКАВ СТЕ ВИ УМЕТ-НИК!

ХМ... ПРИЗНА-ЈЕМ ДА НЕ СХВА-ТАМ!

Али, ОБЈАШЊЕЊЕ ЈЕ УСКОРО СТИГЛО КАД СЕ ПОЈАВИЛА КРАЉЕВА ВОЈСКА...

КО ВАМ ЈЕ РЕКАО ДА ПУЦА-ТЕ У ПРАЗНО, ИДИОТИ?!

А ЈЕ Л'ТЕ, КАКВА ЈЕ ТО ПРИЧА О ОСТР-ВУ СА БЛАГОМ...

РЕЋИ ЋУ ВАМ СВЕ, ПРИЈА-ТЕЉИ...

ЧУВАЊЕТО ТАЈНУ!

У ПИТАЊУ ЈЕ ОГРОМНО БЛАГО! ТОРА-МО СЕ ДОТО-КИ ДРУГОГ ДЕЛА КАР-ТЕ!

ЗНАМ ЧРНУ БРА-ДУ! ОДЈУРИЋЕ СМЕСТА У ПРВУ ЛУКУ!

ЗА ЊИМ!

НОСИЉКА НАШИХ СУПАРНИКА ЈЕ ПРЕТОВАРЕНА! САД ЋЕМО ИХ СТИБИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ГНЕВНИ КОЛАРИ И СОПСТВЕНИЦИ КОЛА ЧЕКАЛИ СУ У ЗАСЕДИ...

НОСИЉКА! ЗАТВОРИМО ИМ ПРОЛАЗ!

СТОЈ! СКЛАЊАЈТЕ СЕ ДА ЗАПАЛИМО ТУ ПРОКЛЕТУ НОСИЉКУ!

?

!

КО ЛИ ЈЕ ТО ОПЕТ?

ЈА ЋУ СВЕ СРЕДИТИ, СЕБАСТИЈАНЕ!

КО СЕ УСУЂУЈЕ ДА ЗАУСТАВЉА КРАЉЕВУ НОСИЉКУ У КОЈОЈ ИНКОГНИТО ПУТУЈЕ МОЈА ЦЕЊЕНА ПЕРСОНА?!

КАКВЕ СУ ТО БУКТИЊЕ?!

КАКВЕ БУКТИЊЕ, ВЕЛИЧАНСТВО?

КАКВЕ БУКТИЊЕ...

ЈОШ ЈЕДНА СЈАЈНО ОДИГРАНА УЛОГА!

ЖИВЕО АВГУСТ III!

САД БАР ЗНАТО ДА КРАЉ ДАЈЕ ПРЕДНОСТ НОСИЉИ, А НЕ КОЊИМА!

ВОЂЕ!

КАСНИЈЕ, У ГРАДУ...

КРЧМАРИ СВЕ ЗНАЈУ... ХАЈДЕМО ДА СЕ РАСПИТАМО?

ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ ОНОГ ПОДЛАЦА ЦРНУ БРАДУ?

ОВО ЈЕ ПОШТЕНА КУЋА У КОЈОЈ СЕ НЕ ТОЧИ НИТКОВИМА!

А ИТАО САМ ЧАСТ ДА МАЛОЧАС УСЛУЖИМ ЧАСНОГ ВИТЕЗА, ЦРНУ БРАДУ!

И ЗАБРАЊУЈЕМ ВАМ ДА ВРЕБАТЕ ТОГ ПОШТЕНОГ ЧОВЕКА...

„...КОЈИ ЈЕ ПРИЈАТЕЉ НАШЕГ АВГУСТА III"?

НАПОЉЕ, КЛЕВЕТНИЦИ!

АНТОНИО!

ОВАЈ НИЈЕ ЧИТАВ!

УКРАДЕН НАМ ЈЕ КОВЧЕЖИЋ СА ИМОВИНОМ!

ТАТА! РАЗБИЈЕНА МИ ЈЕ КАСИЦА!

ТО ЈЕ ОН! ЦРНА БРАДА! ПРОКЛЕТИ НИТКОВ!

СЛУШАЈ, ТИ...

КАКО СЕ УСУБУЈЕШ ДА ВРЕБАШ НАЈЧАСНИЈЕГ ЧОВЕКА...

ЛОПОВ! ХУЉА!

КАПЕТАНЕ! УКРАДЕНА ВАМ ЈЕ „ПЕТУЛА"!

ТО ЈЕ ДЕЛО ЦРНЕ БРАДЕ?

БУАААА? АААБУУ? ШТРК?

ДВА БРАДАТА ТИПА ОДВЕЛА СУ НА НАШУ „ПЕТУЛУ" СВЕ ЦЕПАРОШЕ ИЗ ЛУКЕ?

ЗА ТО ВРЕМЕ НА „ПЕТУЛИ"...

...КОЈА ЈЕ ПРОМЕНИЛА КАПЕТАНА, ПОСАДУ, ЗАСТАВУ...

ХЕ?ХЕ?ХЕ? ИМАО САМ СРЕЋУ ДА СКУПИМ ОВУ БАНДУ У ЛУЦИ? СЛАТКИ СУ...

ШТО ЈЕ ДИРЉИВ ОВАЈ ПОЗДРАВ ЗАСТАВИ?

ОЧИ СУ ТУ ПУНЕ СУЗА?

КАСНИЈЕ...

БАШ ЈЕ ДРАГОЦЕНА ОВА КАРТА?

ПИХ? КАД ЈЕ ПОПА НЕМА?

ВАЖНО ЈЕ ДА ПОКАЗУЈЕ МЕСТО ГДЕ ЈЕ БЛАГО, МАЛИША?

АЛИ, ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ОСТРВА ЈЕ НА ДРУГОМ ПАРЧЕТУ...

НИК ЗНА ГДЕ ЈЕ ОСТРВО, А ТИ ГДЕ ЈЕ БЛАГО? ЈЕ Л' ТИ ЈАСНО?!

НАЈЈАСНИЈЕ?

НИК ЋЕ НАС ОДВЕСТИ ДО ОСТРВА ВЕРУЈУЋИ ДА ЋЕТО ТИ ЊЕГА ДО БЛАГА? СХВАТАШ?

НЕ?

УХ, ШТО СИ ГЛУП?

ТО МИ ЈЕ НАСЛЕДНО?

ЈЕДРЕЊАК НА ВИДИКУ?

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ...

1496/20

ПОПАЈ

By Bud Sagendorf

HE!

ТО НИЈЕ ПОШТЕНО!

МЕНЕ НИКО НЕ ВОЛИ!

АКО ПОПАЈ ЖЕЛИ ЛИЛИ-ХИП, ОН ГА КУПИ!

КАД ОЛИВА ПОЖЕЛИ ЛИЛИХИП, ПОПАЈ ЈОЈ ДОНЕСЕ!

БАКА АКО ЖЕЛИ ЛИЛИХИП, ОНА ГА НАРУ-ЧИ!

©1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

А КАД ГОД ЈА ПОЖЕЛИМ ЛИЛИХИП, КАЖУ МИ...

...ПОКВАРИ-ЋЕШ РУЧАК!

ТО НИЈЕ ДО-БРО ЗА ЗУ-БЕ!

ТРЕБА ДА ЈЕДЕШ СПАНАЋ!

ЗАТО САМ ЉУТ!

'ОКУ ДА СЕ БОРИМ ЗА СВОЈА ПРАВА!

А...ЕНО ГА!

ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ТЕБЕ!

ПРЕДОМИСЛИО САМ СЕ! МО-ГУ ДА БУДЕМ ЉУТ И СУТРА!

ЛИЗ!

12-2

Bud Sagendorf

15

КАКО СЕ ТО РАДИ

СНИМИТЕ ФИЛМ

СПЕЦИЈАЛНИ ЕФЕКТИ

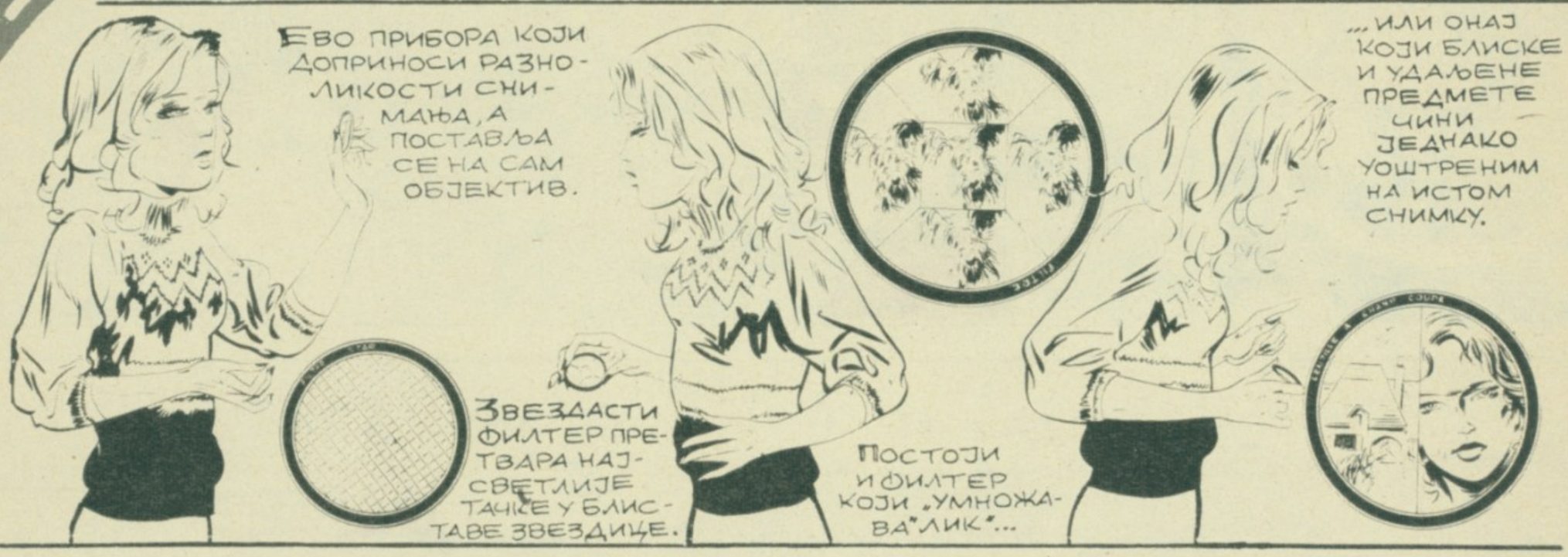

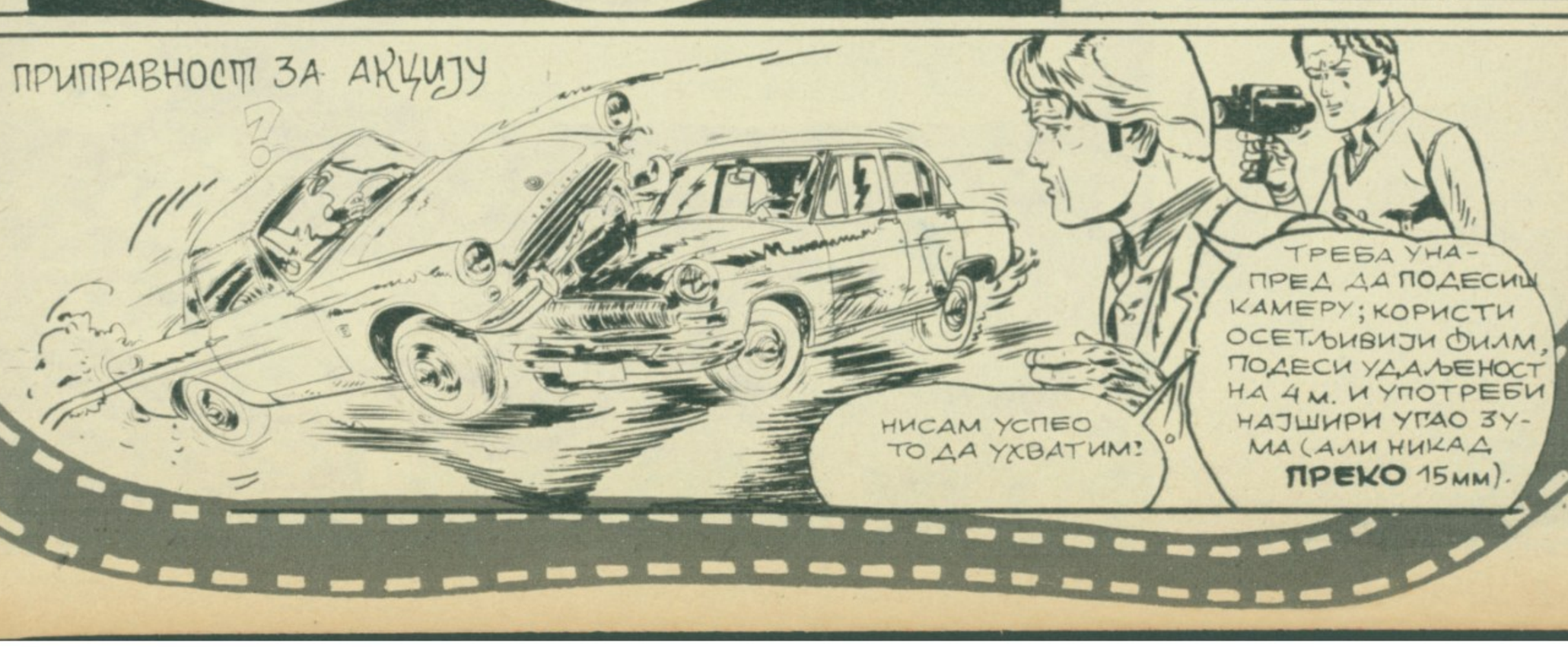

ОПАСНИ ДЕЦИБЕЛИ

Неки психијатри и филозофи сматрају да градска бука — возила, сирене, хидрауличне бушилице, музика из диско-клубова или са радио-таласа — може да се претвори у праву напаст. Тада не само да нас омета у разговору и раду и шкоди нашем слуху, већ изазива дубоке психолошке поремећаје праћене понекад срчаним ударима.

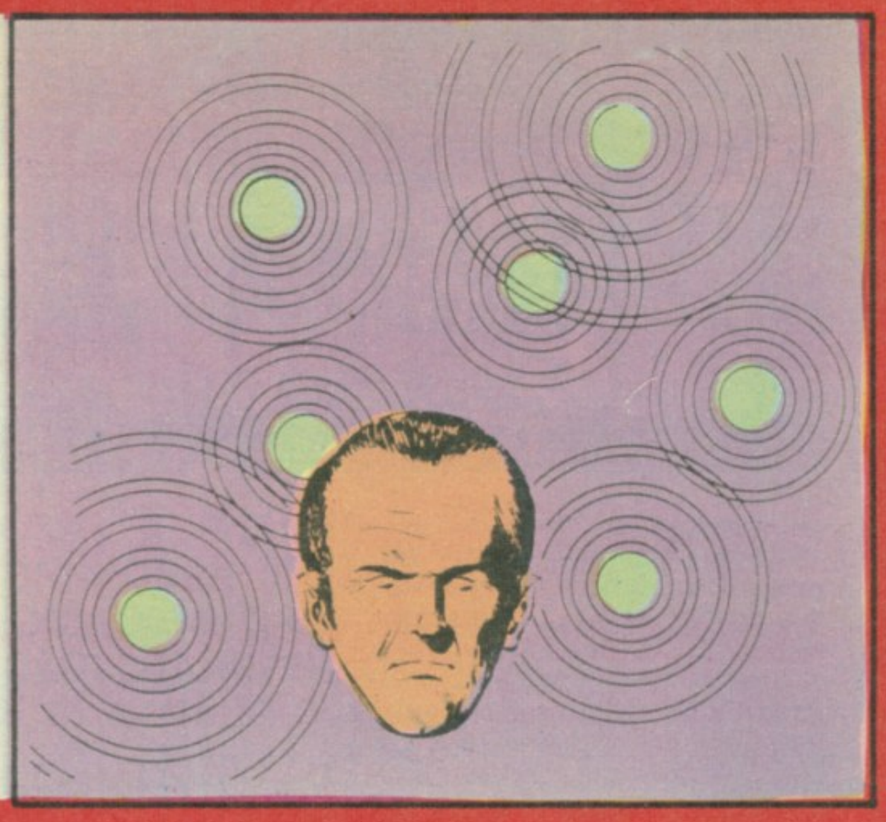

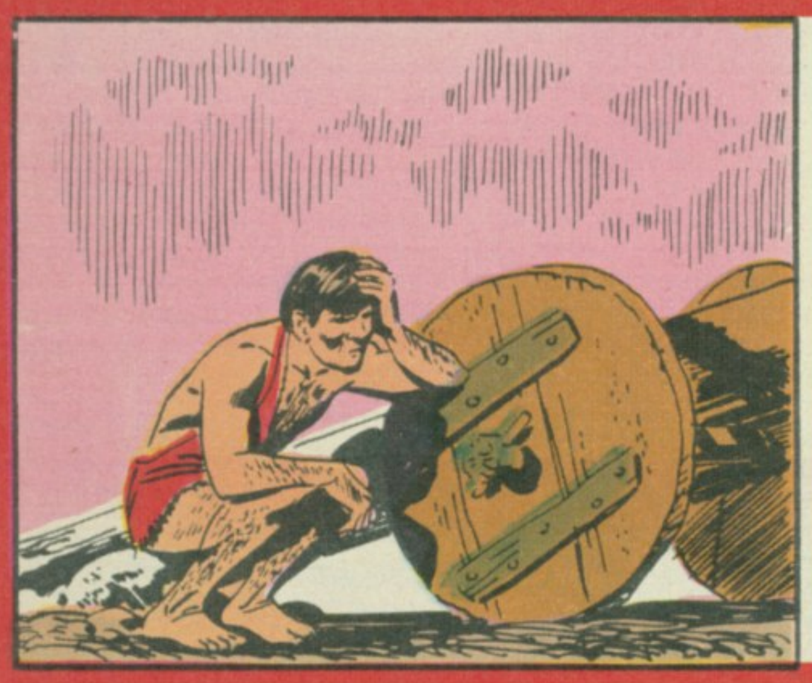

Индустријска бука вероватно је започела оног тренутка кад је зашкрипао први точак.

Бука се мери децибелима (db). Најтиши звук који човек може да чује има јачину од 20 db.

Децибели су специфичне вредности које имају необичајен међусобни однос. На пример: 30 db представља бучност јачине 20 db увећану за 10 пута. Најјача дозвољена бука у радним просторијама износи 90 db, што је 10 милиона пута јаче од шапата.

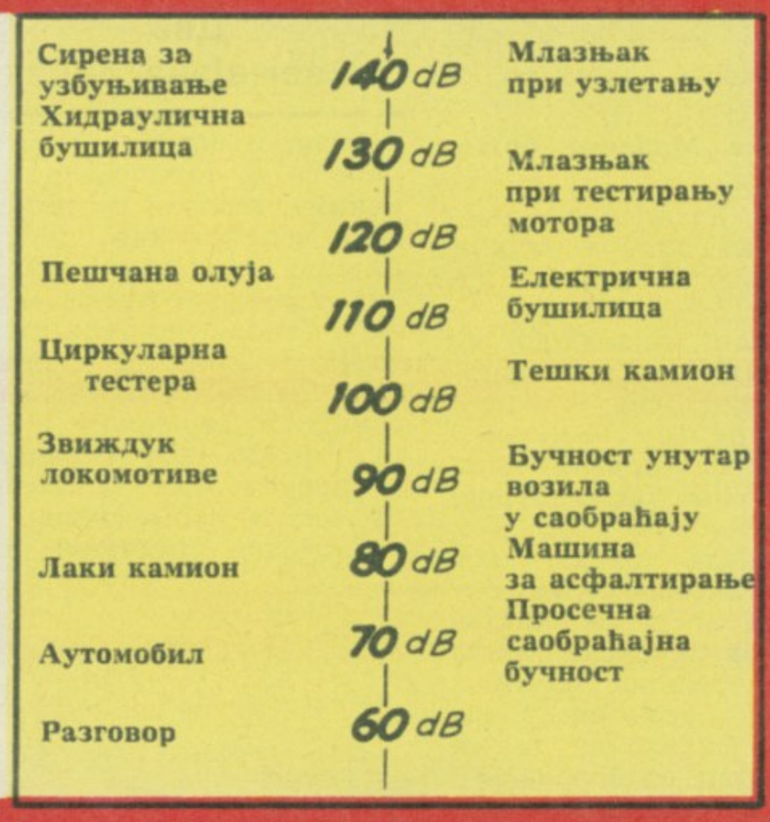

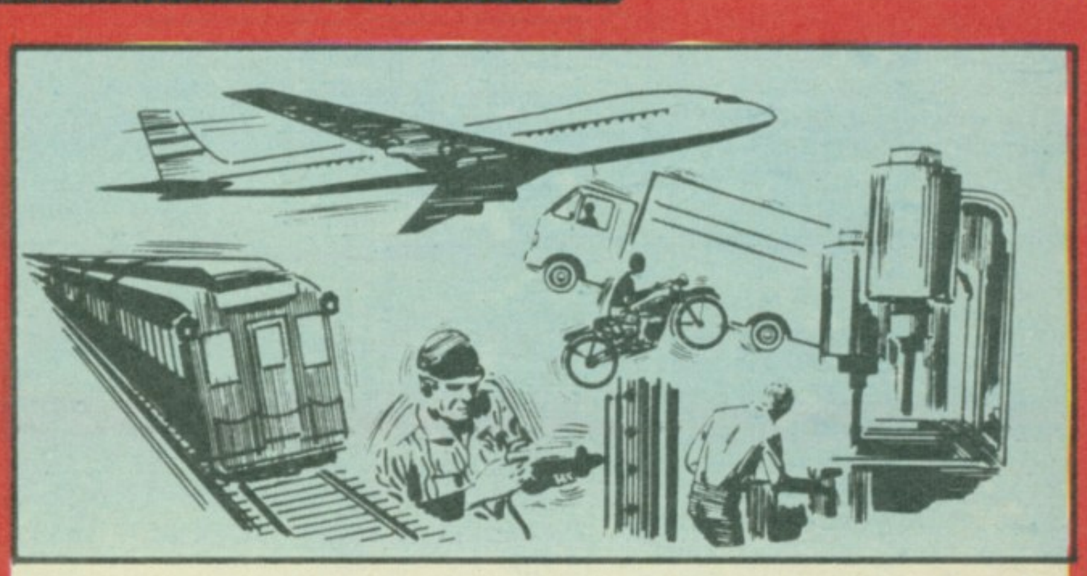

Подземне железнице, камиони, мотоцикли, машине у индустрији, разне бушилице, млазни авиони, увелико премашују границе нешкодљиве бучности. Зато се у свету све више развија индустрија „тихих" апарата.

Музички инструменти са појачалима, које користе рок састави, могу трајно да оштете слух не само извођача него и њихових редовних слушалаца.

Младен Марковић и Јосип Чавор, дечаци о којима прича цела Бока.

НЕУСТРАШИВИ ДЕЧАЦИ ИЗ БОКЕ

МОРЕ ЈЕ ГОРЕЛО

КАДА ЈЕ АВИОН ПАО У ЗАЛИВ, У КРУГУ ОД НЕКОЛИКО СТОТИНА МЕТАРА НАЛАЗИО СЕ САМО ЈЕДАН ЧАМАЦ И У ЊЕМУ ЧЕТРНАЕСТОГОДИШЊИ ЈОСИП ЧАВОР И ГОДИНУ МЛАЂИ МЛАДЕН МАРКОВИЋ.

Тишину раног поподнева над Бококоторским заливом, у троуглу између Верига, Пераста и Доњег Столива, изненада је прекинуо необично близак звук авионских мотора. Сиве, неприступачне гудуре, које се стрмоглављују и огледају у бистрој, плавој води надалеко чувене и опеване Боке, авиони надлећу и прелећу често. Међутим, овај што се појавио из теснаца Вериге летео је врло ниско и био је упадљиво мањи од ваздушних грдосија. А летети и малим четвороседом тамо где се камените обале готово додирују граничи се са подвигом.

Када се појавио иза Рта Госпа, пролетевши пре тога вратоломно испод високонапонских жица далековода код Верига, авион више није пуштао уобичајен, ритмичан звук. Летећи, и то с муком, само неколико метара изнад морске површине, одједном се огласио врло чудно, посустао и посрнуо, као рањена птица. Тренутак касније, изгубивши неопходну висину, додирнуо је море без таласа: одјекнуо је тресак сличан експлозији, крила су се поломила као да су играчка, вода се усталасала. Потонуо је муњевито, око две стотине метара од столивске обале. На површини су остале да плутају само крхотине сребрнастих крила и три рањена човека која су безуспешно покушавала да се одрже изван домашаја плавих дубина које су у себе повукле „цесну", власништво дубровачког аеро-клуба.

Неколико тренутака, наоко врло дугих и муклих, после пада и ломљаве летелице, све пред очима неколицине житеља Пераста и Доњег Столива, владала је чудна тишина. Онда су се над већ смиреним морем, као крици галебова у олуји, зачули повици:

— Упомоћ! Људи, упомоћ!

Изазов за риболов

Иако је био двадесет и пети дан децембра прошле године, доба киша, југа и буре, сунце над мирним морем Бококоторског залива сијало је као да је увелико пролеће: исувише снажан изазов за страсне риболовце и нераздвојне другове четрнаестогодишњег Јосипа Чавора и разред млађег Младена Марковића.

Око дванаест часова са само два завртња на чамац Младеновог оца причврстили су мотор „томос 4", на брзину убацили удице и мамце и отиснули се на море. Била је права бонаца, без дашка ветра: Бока се указивала у својој пуној лепоти, којој ни априлски катастрофални земљотрес није могао да одузме назив једног од најчудеснијих залива на свету.

На око пет стотина метара од обале зауставили су барку и пустили удице у дубину. Надали су се да ће их опет, по чему су познати у свом Столиву, срећа послужити и да ће риба „кренути". Међутим, тај дан био је по свему другачији од осталих: гризла је само ситна и неугледна риба, мада и она ретко. Као да је и на њу утицало јако сунце и чисто небо. Тад се зачуо авион.

Долетео је изненада, са чудним звуком мотора, врло ниско. Ионако више не обраћајући пажњу на удице у води, Јосип и Младен сад су гледали летелицу: нагињала се час лево, час десно, поскакујући изнад воде, као у акробацијама. А кад је пала у море, све је одједном постало озбиљно: заборављајући на рибе, сунце, кућу и време, дечаци су се немо погледали.

Личили су тада на два одлучна, стара капетана, на оне поморце којим се Бока вековима дичи. Без речи су упалили мотор и мала, дрвена барка засекла је воду.

Брже, брже!

Према тројици путника из „цесне" запловио је само чамац у којем је Младен кормиларио а Јосип придржавао мотор да, због слабе причвршћености, не би пао у воду. Пловили су под пуним гасом, али им се, док су ћутали и док им се грло сушило и стезало од чудног узбуђења, чинило као да плове полако, као на весла. Зажалили су што немају много јачу машину: тако би тих неколико стотина метара превалили за тили час.

Као у магновењу чули су повике са обале и препознали гласове својих родитеља:

— Брже, Младене, брже, Јошко!

Сви су их гледали: њихов чамац био је једини ван лучица и спреман за пловидбу.

Стигавши најзад до изломљених остатака авиона, дечаци су угледали страшан призор. Њихова и до тада замишљена лица сада су била још озбиљнија.

Три млада човека, окрвављена и беспомоћна, покушавала су да се, хватајући се за авионска крила која су једино плутала, одрже на површини хладне воде. Видело се да им се лица грче од болова.

Јосип и Младен мислили су брзо: морају спасти те непознате људе по сваку цену. Не обраћајући пажњу на бензин који је из потонулих мотора већ израњао на површину и који се сваког часа могао запалити, прво су у чамац убацили најближег и најлакше повређеног Зорана Самарџића, радника Ремонтног завода „Сава Ковачевић" из Тивта.

Затим је почела борба за животе Крста Вукшића, радника на тиватском аеродрому, и најтеже повређеног Радована Мијановића, контролора лета на аеродрому Ћилипи код Дубровника, коме су сломљене обе ноге.

Када су, јечећи од болова, сви унесрећени били у барци, Младен је дао гас и појурио ка обали, где се искупљало све више мештана. Међу њима је била и омладинка Дубравка Вујовић која је својим аутомобилом двојицу рањеника одвезла у которску болницу. Једног је пребацио Драган Митровић.

Када су се, бледи и задихани, храбри дечаци осврнули на место пада авиона, пламени језици већ су хватали бензин који је испливао из мотора. Море је, једноставно, горело. На 38 метара дубине, где се зауставила пилотска кабина, заувек је престало да куца срце тридесет двогодишњег ЈАТ-овог инструктора Слободана Никчевића који је управљао летелицом.

Два насмејана лица

Јосип и Младен, осмехујући се на тапшање по раменима, сазнали су тек два дана доцније, када су специјалне јединице ЈНА са дна извукле остатке авиона и беживотно тело пилота Никчевића, да је авион типа „цесна". Узлетео је са тиватског аеродрома и био је потпуно нов: у ваздуху је провео само 70 часова, од чега у нашој земљи 20.

Слободан Никчевић, пилот привредне авијације у Осијеку, желео је да провери летачко знање Радована Мијановића. Њима су се придружили Зоран Самарџић и Крсто Вукшић. То је био последњи лет инструктора Никчевића и сигурно најузбудљивији доживљај у животу Мијановића, Самарџића и Вукшића, али и подвиг дечака Јосипа Чавора и Младена Марковића.

После извесног времена Зоран Самарџић и Крсто Вукшић, опорављени и насмејани, опет су дошли у Доњи Столив. Својим спасиоцима, који су остали обични, скромни и увек весели дечаци, уз то и добри ученици, донели су и поклоне у знак неизмерне захвалности — ручне часовнике.

Раде Мијановић је из Котора пребачен у рисанску болницу на опоравак. Огромна је била његова радост када је на вратима болесничке собе, истина још непокретан, угледао два насмејана лика — Јосипа и Младена.

Иван Лончар

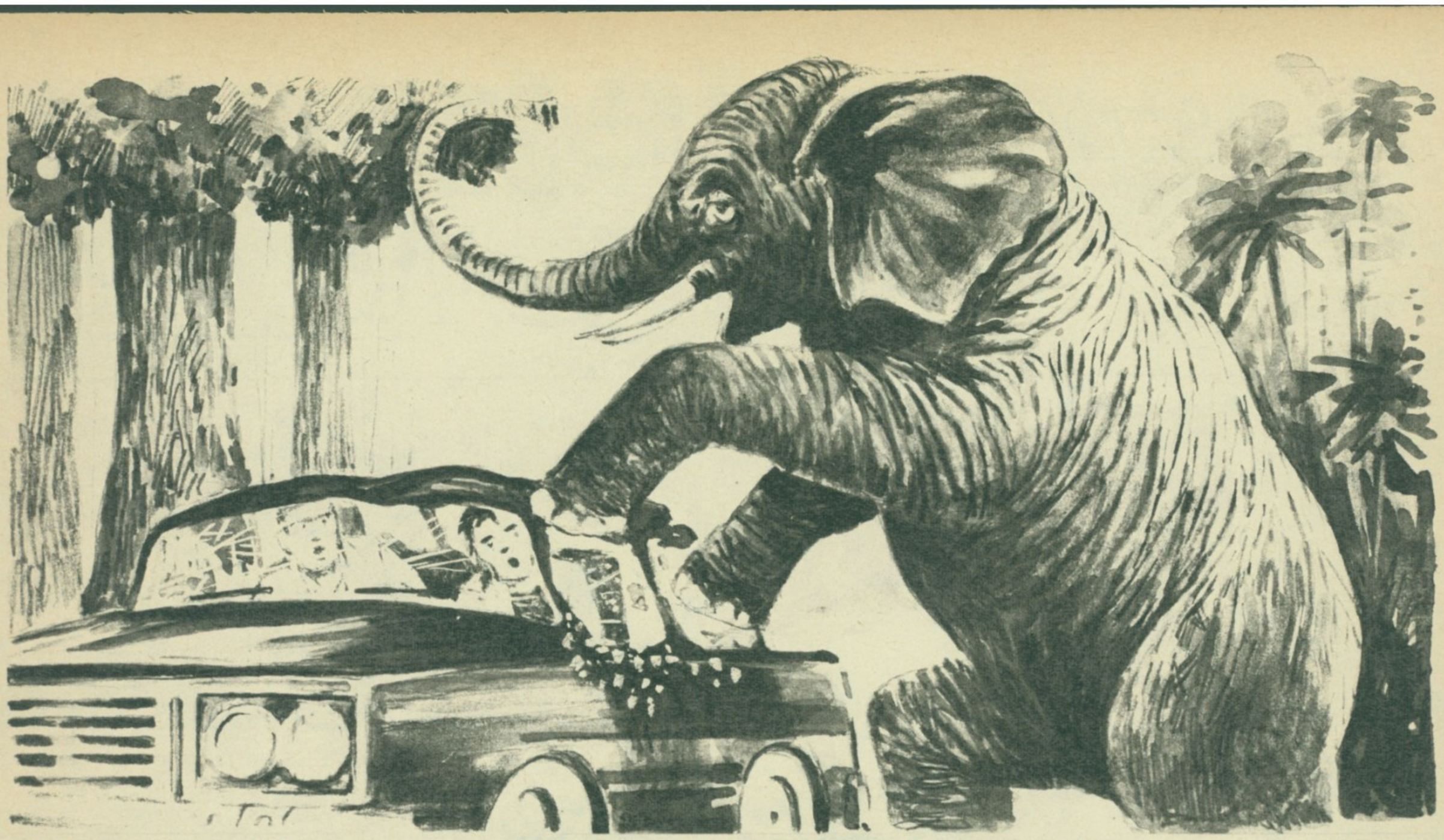

НЕСРЕЋНИ АНТОНИО

У САФАРИ-ПАРКОВИМА ВАЖИ ПРАВИЛО КОЈЕ МНОГИ НЕ ЗНАЈУ. ОНО ГЛАСИ: НЕ ОТВАРАЈ ПРОЗОРЕ!

Антонио Химинес одувек је сањао да има кадилак. После петнаестак година напорног рада успео је да уштеди 30 милиона старих динара и купи луксузну лимузину.

Чим је преузео аутомобил, пожурио је кући и позвао жену и два сина на излет. Одлучили су да се одвезу у оближњи сафари-парк.

Када су ушли у парк, Антонијева жена је, да би боље видела животиње, спустила стакло на свом прозору. Неколико тренутака касније до кадилака се догегао слон који је шетао у близини и протурио сурлу кроз отворен прозор. Изненађена жена тргла се уназад, али није успела да избегне ударац сурле која јој се, већ следећег тренутка, снажно обмотала око врата.

СУРЛА ОКО ВРАТА

Антонио у први мах није могао ни да се помери, а онда се, схвативши да нешто мора предузети, нагнуо преко седишта своје жене и почео, што је могао брже, да затвара прозор.

Ни слон није одмах реаговао, али када му је стакло приклештило сурлу, рикнуо је од бола и, успевши да је некако извуче, као побеснео почео да скаче око кадилака. У тој дивљој игри успео је да са неколико удараца ногом тешко оштети каросерију кола, а затим се, задовољан осветом, достојанствено удаљио.

Жена је, још у шоку, викала да је одведу са тог страшног места. Антонио као да је није чуо. Очајнички је загњурио главу међу руке не верујући у оно што се догодило. Није хтео да се брже-боље врати кући.

ОПРОБАН ЛЕК

Имао је другачије планове. Не желећи да призна да је до свега дошло због несмотреног поступка његове жене, пожурио је до директора сафари-парка и прилично гласно затражио да му се исплати надокнада за причињену штету.

Директор је показао разумевање за Антонијево нервозно и не баш љубазно понашање, а затим му мирно објаснио да управа парка неће моћи да му да обештећење. Наиме, по њиховим правилима забрањено је отварати прозоре на колима, што значи да је Антонио сам крив за оно што се догодило. Да би орасположио и умирио власника кадилака, понудио му је гутљај брендија. То је, по његовим речима, био опробан лек у оваквим ситуацијама.

Неколико чашица пића заиста су биле мелем за Антонијеву рањену душу. Када је после пола сата изишао из директорове канцеларије, на лицу му се чак појавио осмех. Одобровољен, ушао је у кола, загрлио жену и покушао да је утеши објашњавајући јој да су могли и горе да прођу. Упалио је мотор и полако кренуо кући.

Неколико километара од куће угледао је два слупана аутомобила која су се, очигледно, сударила свега неколико тренутака пре него што је он наишао. Антонио је одмах зауставио свој кадилак и пожурио да помогне унесрећенима. После неколико минута стигла је и полиција.

Видевши да су и Антонијева кола оштећена, полицајци су посумњали да је Антонио један од виновника несреће. Његова уверавања да му је кола оштетио слон у сафари-парку звучала су им крајње неубедљиво.

Антонио је подвргнут алко-тесту. Пошто је утврђено да је попио више него што је дозвољено, одузета му је возачка дозвола и наплаћена висока казна.

На жалост, ни то није било све. После два дана на његову адресу стигла је и тужба управе сафари-парка. Несрећни Антонио морао је да преузме и трошкове лечења повређеног слона.

М. Ш.

АГРОХИД ПРЕТИ ПУСТИЊАМА

Пустиње захватају више од трећине Земљине површине. Колико би човечанство имало користи када би се то, за сада неискоришћено тле, претворило у плодну земљу, јасно је.

Швајцарска фирма „Изафлекс АГ“ из Цириха недавно је патентирала изум који је озбиљно „запретио“ пустињама. Применом новог синтетичког производа, сува песковита земља упија и задржава воду као сунђер.

Агрохид, како је ова зрнаста супстанца названа, уноси се у земљу као ђубриво. Количина воде коју упија дванаест пута надмашује његову тежину, а осим тога агрохид смањује и степен испаравања тла па се, захваљујући томе, моћ упијања сувог земљишта повећава за 40 до 200 процената. Нова супстанца такође омекшава тврд површински слој, олакшава обраду, и обезбеђује бољу „вентилацију“ корења биљака. Произвођачи тврде да се агрохид не разлаже у земљи и да не губи способност упијања па је зато делотворан низ година.

Пробна испитивања у Саудијској Арабији дала су охрабрујуће резултате: влажност земљишта нахрањеног агрохидом повећала се за 50 до 80 процената, а 95 процената младих садница одржало се за две године, колико експеримент траје.

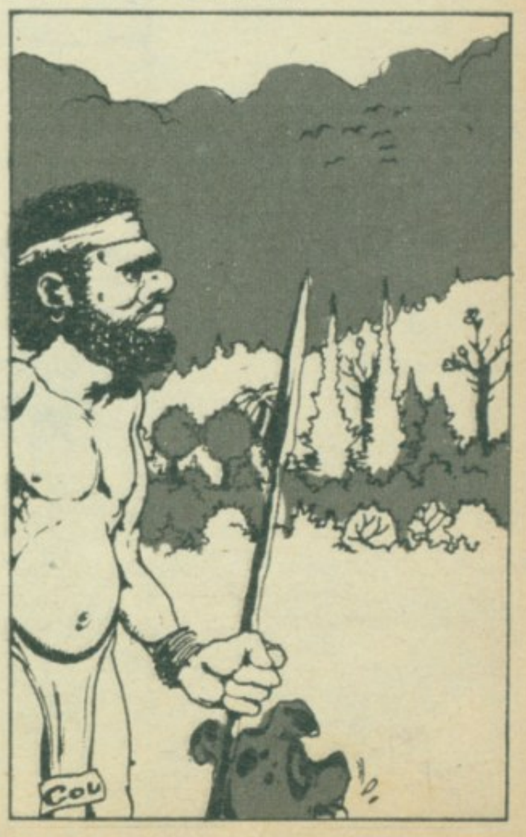

ПРОФЕСОР МУДРИЋ

РЕЧ · ДВЕ О ЖИВОТИЊСКОМ ЦАРСТВУ

КРИЛАТА ЧОКОЛАДА

ОВУ ЗАНИМЉИВУ КЊИГУ О ЦАРСТВУ ЖИВОТИЊА ПРЕЛИСТАЋЕМО САМО ПОВРШНО. ДО ДАНАС ЈЕ ОТКРИВЕНО И ОПИСАНО ВИШЕ ОД МИЛИОН ВРСТА ЖИВОТИЊА, А МИ ЋЕМО ПОМЕНУТИ САМО НЕКЕ.

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО

ЛАВ КОЈИ РИЧЕ НАЈЧЕШЋЕ СЕ ПРИКАЗУЈЕ СА УЗДИГНУТОМ ГЛАВОМ. ТО ЈЕ ПОГРЕШНО ЈЕР ОН ДРЖИ ПОГНУТУ ГЛАВУ, А ТЛЕ ПОВЕЋАВА СНАГУ ЊЕГОВЕ РИКЕ.

МОШУСНО ГОВЕЧЕ ЖИВИ У ПРОСТРАНИМ СИБИРСКИМ СТЕПАМА ГДЕ СЕ У ТОКУ ЗИМЕ ТЕМПЕРАТУРА СПУШТА И ДО 50°С ИСПОД НУЛЕ, ЗАТИМ У КАНАДИ И НА ОСТРВУ НУНИВАК НА АЉАСКИ. ОВА ВРСТА ПОТИЧЕ ИЗ ПРАИСТОРИЈСКОГ ДОБА.

ИЗ ПРАИСТОРИЈЕ? ОНДА МОРА ДА ТУ ЈЕ МЕСО УЖАСНО ТВРДО!

ГЛИСТЕ НЕМАЈУ ОЧИ, АЛИ ЈЕ ЗАТО ЊИХОВА КОЖА ВЕОМА ОСЕТЉИВА НА ПРОМЕНУ СВЕТЛОСТИ.

НАША ПРЕДНОСТ ЈЕ У ТОМЕ ШТО МНОГЕ СТВАРИ НЕ ВИДИМО!

СЛОН ЈЕ У СТАЊУ ДА ВУЧЕ ТЕРЕТ ОД 15 ТОНА А НА ЛЕЂИМА ДА ПОНЕСЕ И ДО 4 ТОНЕ.

КОЈЕ СУ БОЈЕ ЗЕБРИНЕ ПРУГЕ? ЦРНЕ ИЛИ БЕЛЕ? НЕДАВНО ЈЕ УСТАНОВЉЕНО ДА СУ ПРУГЕ БЕЛЕ, А ПОДЛОГА ЦРНА.

НАЛЕТЕО САМ НА ВАЉАК КОЈИ ЈЕ ПРЕГАЗИО ЗЕБРУ!

САМО У ТОКУ ЈЕДНОГ ДАНА ПИТОН МОЖЕ ДА ПОЛОЖИ ОКО СТОТИНУ ЈАЈА.

И СУВИШЕ МУ СЕ ПРИБЛИЖИО ДА БИ ПРОВЕРИО И ПИТОН ГА ЈЕ ПРОГУТАО!

ЖЕНКА ТУВЕ ЈЕ ДУГОВЕЧНИЈА ОД ТУЖЈАКА. ОНА ТОЖЕ ДА ДОЖИВИ 63 ДАНА ДОК НАЈДУБЉА СТАРОСТ ТУЖЈАКА ИЗНОСИ 54 ДАНА.

ЈА САМ ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА!

НА ЈАВИ ЖИВИ ВЕОМА РЕТКА ВРСТА СТОНОГЕ КОЈА, КАДА ЈОЈ СЕ НЕПРИЈАТЕЉ ПРИБЛИЖИ, ПУЧИ ЦИЈАНОВОДОНИЧНУ КИСЕЛИНУ.

НЕТОЈ НИ СЛУЧАЈНО ДА ЈЕ ЗГАЗИШ!

У БРАЗИЛУ ПОСТОЈИ ВРСТА ЛЕПТИРА ЧОКОЛАДНЕ БОЈЕ. ДОК ЛЕТИ, ОКО СЕБЕ ШИРИ МИРИС ОВЕ ОМИЉЕНЕ ПОСЛАСТИЦЕ.

ДУЖИНА НОЈЕВОГ КОРАКА ОБИЧНО ЈЕ 60 САНТИМЕТАРА. КАДА МУ ПРЕТИ ОПАСНОСТ, ОН ПРОДУЖАВА КОРАК И ДО 4 МЕТРА И ТАДА ПОСТИЖЕ БРЗИНУ ОД 90 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС.

НЕ, НИЈЕ СЕ УПЛАШИО ВЕЋ СЕ СТИДИ ШТО НЕ ТОЖЕ ДА ТРЧИ ВИШЕ ОД ДВАДЕСЕТ НА ЧАС!

ОД СВИХ КИЧМЕЊАКА НАЈВЕЋЕ СЕЛИЦЕ СУ ПТИЦЕ И РИБЕ, ЗАХВАЉУЈУЋИ СВОЈОЈ ИЗУЗЕТНОЈ ПОКРЕТЉИВОСТИ. ОВЕ СЕОБЕ УСЛОВЉЕНЕ СУ, ИЗМЕЂУ ОСТАЛОГ, РАЗМНОЖАВАЊЕМ И ПОТРАГОМ ЗА ХРАНОМ.

ЗДРАВО, СЕЛИЦЕ!

КАЖЕМ ТИ ДА ЋУ У ОВИМ ОБЛАСТИМА НАЋИ НАЈМАЊУ ГУСЕНИЦУ НА СВЕТУ!

ВЕЛИКИ СИ ОПТИМИСТА, ДРУШКАНЕ!

МИСЛИШ? ЕНО ЈЕДНЕ!

ЗАИСТА ИЗУЗЕТАН ПРИМЕРАК!

СССССССССС!

ХИТ СТРАНА

КИС (KISS)

Група КИС стекла је у свету рок-музике углед најактрактивније групе на сцени. Њени концерти су за посетиоце изузетно привлачни, а сама музика долази у други план.

Састав КИС основали су **Пол Стенли** и **Цин Симсонс** 1973. године. Од почетка су настојали да стекну назив најшокантније групе на свету и то им је у потпуности пошло за руком. Дуго се нису знала права имена чланова групе, доскора нису објављене ни њихове фотографије без шминке, што је само будило још веће интересовање код слушалаца.

Свој први концерт одржали су 4. и 5. 1973. године у Њујорку. Већ почетком 1975. године постали су сензација у Америци. Дугим турнејама и редовним издвајањем солидних плоча стекли су углед у читавом свету. У Јапану су већ више година најпопуларнија група.

Средином 1978. године чланови састава имали су и свој филмски деби у филму „Кис сусреће фантома парка". Комерцијални успех овог њиховог првенца зачудио је и саме чланове групе. Ових дана КИС ће посетити Европу где ће одржати неколико концерата.

Да вам представимо и музичаре ове атрактивне групе:

Име: Ејс Фрејли (Ace Frehley)
Право име: Пол Денијел Фрејли (Paul Daniel Frehley)
Инструмент: соло-гитара
Датум рођења: Њујорк
Висина: 1,83 м

Име: Питер Крис (Peter Criss)
Право име: Питер Црискуола (Peter Criscuola)
Инструмент: бубњеви
Датум рођења: 20. децембар 1945. год.
Место рођења: Њујорк
Висина: 1,70 м

Име: Пол Стенли (Paul Stanley)
Право име: Стенли Ајзен (Stanley Eisen)
Инструмент: ритам-гитара
Датум рођења: 20. јануар 1952. год.
Место рођења: Њујорк
Висина: 1,78 м

Име: Цин Симонс (Gene Simmons)
Право име: Цин Клејн (Gene Klein)
Инструмент: бас-гитара
Датум рођења: 25. август 1949. год.
Место рођења: Њујорк
Висина: 1,82 м

АДРЕСА:

KISS ARMY
251 Park Avenue South
New York 10010
USA

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

СИГУРНО ДА ЗНАМ НЕШТО (SURE KNOW SOMETHING)

Музика и текст: Пол Стенли
Вини Понсија
Изводи: КИС

I've been up and down
I've been all around
I was mystified
Almost terrified
But late at night, I still hear
you call
My name

I've been on my own
I've been all alone
I was hypnotized
I felt paralyzed
But late at night I still want
you just
The same

I've been a gambler but I'm
nobody's fool
And I sure know something
Sure know something
You showed me things they
never taught
Me in school

And I sure know something
Sure know something
No one can make me feel the
way you do
And I sure know something,
uh-uh

I was seventeen
You were just a dream
I was mesmerized
I felt scared inside
You broke my heart and I still
can feel
The pain
I've been counted out
I've had fear and doubt
I've been starry-eyed, never
satisfied
Cause late at night I still need
you just
The same
I've been a gambler . .

НОВЕ ПЛОЧЕ

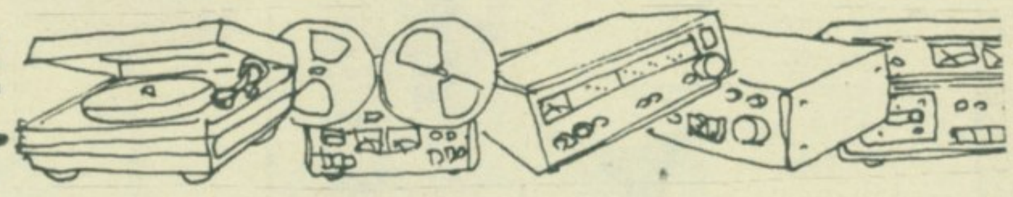

БЛОНДИ (BLONDIE)

Групу БЛОНДИ није потребно посебно представљати. Овај састав са певачицом Деби Хари данас готово сви познају јер је редован гост наших радио-програма и часописа који прате музичка збивања. Албум групе »Parallel Lines« постигао је златан тираж, а недавно издати ЛП »Eat to the Beat« постао је чак платинаст. На овој плочи, коју је код нас издала продукција грамофонских плоча РТВ Љубљана, запажа се неколико различитих стилских приступа, а посебно долази до изражаја сугестиван глас Деби Хари.

ФРЕНКИ МИЛЕР (FRANKIE MILLER)

Малом плочом »Darlin'« Френки Милер оборио је многе рекорде и налази се на листи десет најбоље продаваних малих плоча прошле године. Сва композиција је заузела место и на новом ЛП-ију, иначе првој великој плочи Френкија Милера

издатој код нас, док се у Америци већ увелико припрема промоција његове шесте велике плоче. На албуму »Falling in Love«, поред добро знаног хита »Darlin'«, налазе се још и дивна балада »Good to See You« и нова интерпретација песме Боба Марлија »Is This Love«.

КЛАСИЧНИ РОК (CLASSIC ROCK)

Класична обрада неколико великих хитова рок-музике наишла је на изузетан пријем у свету. Многе је интересовало како у обради једног симфонијског оркестра звуче »Life on Mars« (David Bowie), »Nights in White Satin« (MOODY BLUES), »Bohemian Rhapsody« (QUEEN)... Ове нумере изводе чланови једног од најбољих оркестара на свету Лондонског симфонијског оркестра. Плочу је код нас издала РТВ Љубљана.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СКОПЉА

Пре неколико месеци у Скопљу је обновљена група ДАБ, сада под новим именом АМАМ. Поред назива група је претрпела и персоналне измене. Поред старих чланова ГОРАНА КРСТЕВСКОГ (бас-гитара) и БОРИСА ВАНДЕВА (соло-гитара и вокал), групи су се придружили БЛАГОЈЕ КИПРОВ-

РИО СПИДВЕГОН
(REO SPEEDWAGON)

РИО СПИДВЕГОН је група за коју вероватно још нисте чули. Међутим, састав постоји више од девет година и до сада је издао чак девет албума.

Група је основана 1970. године на универзитету у Илиноису. Четири студента, који су до тада свирали само преко викенда, одлучили су да се озбиљно позабаве музиком и тако је рођена нова група. Назив РИО СПИДВЕГОН позајмили су од једне фабрике аутомобилских приколица. Наступали су по читавој Америци. Публика их је примила доста добро и тако су успели да потпишу и свој први уговор са диско-кућом. Убрзо су излазиле и продавале се у солидним тиражима, али је тек седма „Добићеш за оно што свираш" (»You Get What You Play«), отворила врата успеха овој групи. Плоча је снимљена уживо и веома брзо је достигла платинаст тираж. Следеће остварење под чудним називом „Можеш наштимовати клавир, али не и рибу" You Can Tune a Piano but You Can't Tune a Fish«) такође је изврсно прихваћено и продато у златном тиражу. Девета плоча састава „Девет живота" (»9 Lives«) већ шеснаест недеља заузима високо место на топ-листи и по свој прилици такође ће достати платинаста.

Занимљиво је да састав до 1977. године није имао бас-гитаристу. Тренутно чланови састава су: **Ален Грацер** (Alan Gratzer) — бубњеви), **Гери Ричрет** (Gary Richrath) — гитара, **Кевин Кронин** (Kevin Cronine — гитара, **Нил Даути** (Neil Doughty — клавијатуре и **Брус Хол** (Bruce Hall) — бас-гитара. Састав ће ускоро посетити Европу и први пут се представит и публици и на нашим континенту.

ЕНДИ ГИБ (Andy Gibb)

Ових дана најмлађи члан породице Гиб, ЕНДИ, креће на турнеју по Европи где ће одржати неколико солистичких концерата. То ће бити изванредна прилика да га слушаоци упореде са његовом старијом и много познатијом браћом.

Енди је рођен 5. марта 1958. године у Манчестеру. Нешто касније са родитељима се сели у Аустралију. Већ у 13. години певао је по клубовима на острву Ибици. Три године касније основао је и своју прву групу са којом је свирао по малим дискотекама у Енглеској. Браћа су га саветовала да срећу опроба у Аустралији и показало се да су били у праву. Није прошло ни годину дана, а његова композиција „Речи и музика" (»Words and Music«) доспела је на листе популарности у Аустралији. Тада, уз помоћ менаџера Роберта Стигвуда који је радио и са БИ ЏИЗИМА, креће у освајање Америке. После доста труда успех није изостао, мада су му за време његовог пробоја на америчку поп-сцену у великој мери помогли и сами БИ ЏИЗИ.

Недавно се у продаји појавио нови сингл Ендија Гиба „Жеља" (Desire«) од кога млади певач много очекује. Управо завршава и снимање материјала за свој нови албум, а неколико композиција су за њега написала браћа Бери, Робин и Морис Гиб.

СКИ (инструменти с клавијатурама), ХРИСТО ЈОВАНОВ (бубњеви) и ТОДОРКА ТИМОВА (флаута и вокал).

На радост својих обожавалаца, група АМАМ наступа у аули Правног факултета у Скопљу, а сваког петка свира на игранкама у Месној заједници „Центар". Музика ове групе је синтеза џеза и рока, а карактеристичан је и доста тежак, уметнички текст. Њихов највећи хит је „Пушење је забрањено".

Биљана Полетановић,
Руди Чајавец 6/16,
Скопље,
(хонорар 150 дин)

НАША КАРИКАТУРА

ТОМИСЛАВ ИВЧИЋ

МОЈ ИЗБОР

Којих би 10 песама на пусто острво понео ВЛАДИМИР САВЧИЋ ЧОБИ?

ДОМАЋЕ:

1. ЛОЛА — Про арте
2. КОЦКАР — Сребрна крила

3. ЧЕТИРИ СТАЂУНА — Мери Цетинић
4. АМСТЕРДАМ — Слађана Милошевић
5. ЈЕДНЕ НОЋИ У ДЕЦЕМБРУ — Кемал Монтено

СТРАНЕ:

1. DO YOU THINK I AM SEXY — Rod Stewart
2. FOR ALL WE KNOW — The Carpenters

3. HOTEL CALIFORNIA — Eagles
4. TRAGEDY — Bee Gees
5. YOU DON'T BRING ME FLOWERS — Neil Diamond/Barbra Streisand

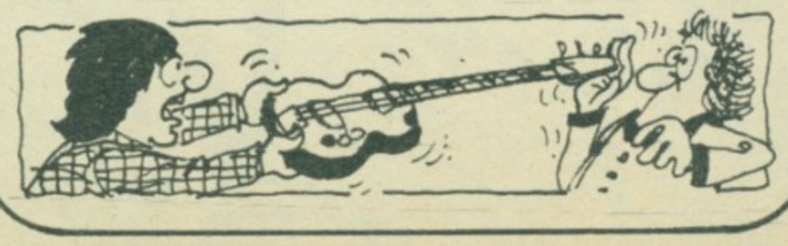

ПОДЕШАВАЊЕ КОЧНИЦЕ КАЛЕМА

УЧВРШЋИВАЊЕ РУЧИЦЕ ЧЕКРКА

ОДРЖАВАЊЕ ЧЕКРКА

МАЛЕ ПОПРАВКЕ

МА ШКА РИБА

ИСТИНИТО ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ

РИБОЛОВЦИ, ПАЗИТЕ!

ЗБОГ МРЕСТА ЛОВОСТАЈ ШАРАНА НА СВИМ НАШИМ ВОДАМА ВАЖИ ОД 15. АПРИЛА ДО 15. МАЈА. БУДЕТЕ ЛИ ПОШТОВАЛИ ОВУ ЗАКОНСКУ ОДРЕДБУ, СЛЕДЕЋЕ СЕЗОНЕ БИЋЕ ВИШЕ ШАРАНА НА ВАШИМ УДИЦАМА!

У ЗИМСКОМ СНУ

Све речне рибе могу се по начину живота поделити на две групе: оне које се крстоже, односно које у току зиме мирују као да су у зимском сну и оне које су активне без обзира на годишње доба. Када температура у јесен падне, па све до пролећа, мирују сом, шаран, кечига, буцов, караш, линьак и биљождерне рибе, као амур и толстолбик. Тада их је врло тешко уловити на удицу са мамцем. Међутим, у исто време штука, смуђ, пастрмка, младица, бандар, гргеч и такозвана бела риба, на које пад температуре утиче мање него код других врста, активне су тако да и зими привлаче риболовце на обале река, језера и бара.

Занимљиво је да манић, који изгледом подсећа на сома, али који је сродник бакалара, дакле морске рибе, преко лета лежи сакривен у камењару или испод корења потонулог дрвећа. Иако се и тада храни, за риболовце је најзанимљивији у јесен и зими, када га је и најлакше упецати. Месо му је врло цењено.

КАДА СЕ МРЕСТЕ?

Време мреста појединих врста слатководних риба утиче и на успех у риболову. Смуђ се, на пример, мрести у току априла, а сом у мају и јуну. Активни су нарочито уочи и после мреста, потврђујући тако правило да већина риба за време бацања икре има лош апетит.

Шаран почиње да „једе" већ у марту и „ради" чак до децембра. У пролеће најбоље иде на глисту, а у лето и јесен на житарице

ЛА ОЛА ЛОВА 1

ПРИПРЕМА
Ing
М. ЂОНИЋ

Од овог броја на страницама нашег листа отварамо „Малу школу пецања". И они који тек намеравају да се баве овим спортом и искусни риболовци наћи ће у њој корисне савете и одговоре на стотину питања, почев од тога како руковати прибором или изабрати мамац па до препарирања неког трофеја.

и ваљак од кукурузног и пшеничног брашна.

Штука се може упецати током целе године, али је најбољи улов од августа до априла. Најчешће се лови на живу рибицу, такозвани „кедер" и на вештачки мамац (блинкер), а ситнији примерци и на глисту.

КАЛЕНДАР — НЕ ПОСТОЈИ!

Многи спортски риболовци често греше када се придржавају разних календара за пецање врста риба који се могу наћи у проспектима произвођача риболовног прибора. Међутим, за све воде нема јединственог календара: да ли ће се поједине врсте наћи на удици, зависи од поднебља, температуре воде, количине хране у њој, итд.

ШТО ТОПЛИЈЕ — ТО БОЉЕ

Активност шаранске беле рибе повећава се порастом температуре воде. Најбољи услови за спортски риболов ових врста су када је температура воде између 16 и 24° С. Лети, када је вода топла, рибе из породице шарана најбоље је пецати у раним јутарњим и вечерњим часовима, што је најизразитије на такозваним затвореним водама.

ИГРА БОЈА

Од неколико врста риба у нашим водама, које су уочљиве по лепоти облика тела и бојама, најлепше су сунчаница или караш минђушар, платичица, односно горчица у свадбеном руху, као и сви облици пастрмке, нарочито пастрмка златовчица и дужичаста (калифорнијска) пастрмка.

ПРАВИЛНО НАМОТАВАЊЕ СТРУНЕ

ТЕШКОЋЕ ОКО НАМОТАВАЊА

ОДМОТАВАЊЕ СТРУНЕ

ЗАУСТАВЉАЊЕ СТРУНЕ

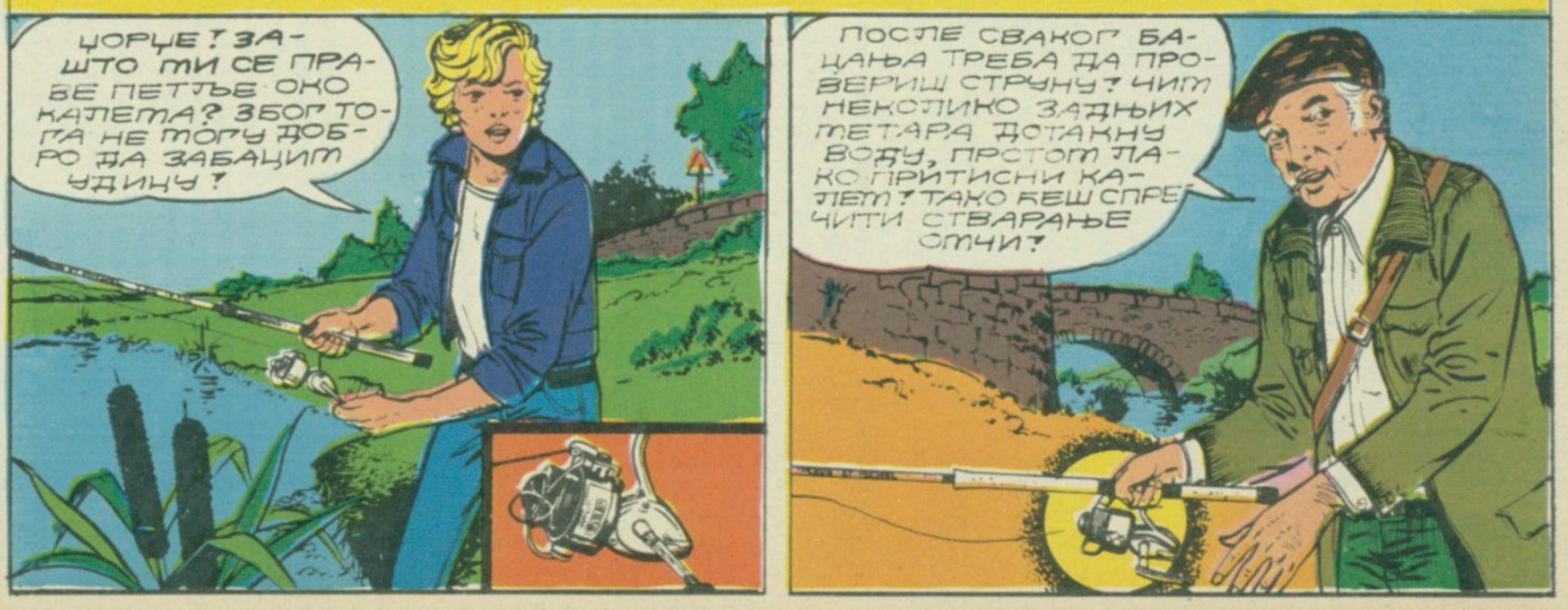

ПОРУКА У БОЦИ

У историји поморства забележено је много занимљивих догађаја. Случај шкуне »Си Хироу« спада међу најнеобичније.

За морнаре са бразилског патролног брода „Арагуири“ почетак дана није се разликовао од осталих. Исти посао, исте заповести капетана Едсона Уберабе, исти једноличан живот. Тако би прошао и остатак дана да један од морнара није спустио у море ведро окачено о уже. Напунивши га водом стао је да га извлачи и тада је приметио запечаћену боцу. Љуљушкала се на таласима уз сам брод.

— **Капетане, боца!** — довикнуо је морнар заповеднику. — **У њој је порука!**

Посада је похрлила до ограде. Капетан се нагнуо преко ивице. Одиста, боца је била запечаћена и у њој се видео лист папира.

— **Извади је!** — наредио је морнару.

Момку није требало двапут рећи. Гоњен знатижељом као и сви из посаде, поново је хитнуо кофу у море. Ускоро се боца нашла у капетановим рукама. Разбивши је заповедник је развио папир. Била је то истргнута страница из неке књиге преко које је укосо, готово краснописом, била исписана порука. капетан је натуцао енглески и некако је успео да је прочита. Гласила је:

„На шкуни „Си Хироу“ избила је побуна морнара. капетан и први официр су убијени. Присиљен сам да кормиларим. Пловимо према ушћу Амазона. — Други официр.“

Био је 4. август 1892. године.

НАПУНИТЕ ТОП!

Капетан Убераба се замислио. Да ли да крене у помоћ преживелом официру? Можда се на шкуни нису сви побунили. Ако је тако, онда је лојални део посаде такође у невољи.

— **Курс Амазон!** — заповедио је, а затим сишао у кабину и на полици потражио регистар бродова британског „Лојда“.

Прстом је прелазио преко назива бродова. Тражио је „Си Хироу“ и нашао га. Тргао се кад је прочитао податке јер се радило о енглеском једрењаку од 460 тона, далеко већем од његовог патролног брода. Ипак, уздао се у препад, модерније наоружање и брзину.

Патролни брод журно је грабио напред и већ следећег дана предвече на хоризонту се појавио једрењак. Капетан је дурбином прочитао његово име. Био је то „Си Хироу“ чији су се морнари тромо кретали по палуби.

— **За знатижељне они су посада као и свака друга, зато се тако безбрижно понашају!** — промрмљао је капетан Убераба додајући дурбин првом официру. — **Напуните топ!**

Припреме за напад извођене су полако, да се не изазове сумња посаде једрењака. Чим се патролни брод нашао сасвим близу, разлегао се повик Уберабе:

— **Предајте се! Један сувишан покрет и разнећемо вас! Наш заповедник палубе долази са четворицом наоружаних морнара!**

Побуњеници су се згрануто гледали. Како су на патролном броду сазнали за побуну, питали су се. Изгледало је невероватно.

КАКВИ МРТВИ?

Заповедник палубе хитро је прешао на једрењак и у пратњи морнара сишао у потпалубље. Ту је нашао неколико официра и чланова посаде. Сви су били везани.

— **Где су побијени?** — упитао је.

—**О којим побијеним говорите!** — збуњено је узвратио официр који се представио као капетан „Си Хироуа“. — **Истина, до побуне је дошло, али мртвих нема! И како сте уопште сазнали за побуну?**

Сад је био ред на заповедника палубе патролног брода да се запрепасти. Ако је у питању шала, тренутак није срећно изабран. У поруци из боце све је лепо писало: и назив брода, и ко је убијен, и куда се брод креће, баш све... Објаснио је капетан једрењака.

— **Све је тачно што велите, али никаква боца са поруком није бачена у море!** — слегао је раменима капетан „Си Хироуа“. — **Ови силници су нас тако брзо спетљали да нисмо имали времена ни да трепнемо, а камоли да пишемо писмо!**

Капетан бразилског патролног брода се запањио. У пратњи једрењака окренуо је брод до најближе луке и целим путем размишљао само о боци. Да није било ње, за побуну се не би ни сазнало, све што је у поруци писало било је тачно, а опет нико са „Си Хироуа“ није хитнуо боцу у море.

— **Ништа не разумем!** — хукнуо је и загледао се у пучину. — **И шта да напишем у бродском дневнику?!**

РЕКЛАМНИ ТРИК

Случај би можда остао вечита загонетка да се побуњеници са „Си Хироуа“ нису крајем године нашли у Енглеској на оптуженичкој клупи. Јавност се заинтересовала и успела да „похвата конце“ догађаја.

Све је личило на бајку, а није била бајка. Седам година раније извесни Џон Пурмингтон написао је авантуристички роман и понудио га издавачкој кући „М... Клар“ у Њујорку.

Директору се тема допала. Истина, била је измишљена, али веома уверљива. Роман је говорио о побуни морнара на шкуни којој је писац дао име „Си Хироу“.

У роману је све текло глатко и питко. Ипак, продаја је заостајала. Издавач се досетио: исписао је на истргнутим страницама старих књига позив за помоћ другог официра са шкуне „Си Хероуа“, запечатио „писмени вапај“ у преко две хиљаде боца и побацао их дуж источне обале Северне Америке! Био је то чист рекламни трик. Разни људи проналазили су боце, пажња читалаца на књигу је скренута, продаја је кренула и за издавача је посао текао како се само пожелети може. А онда је, временом, роман пао у заборав.

Игром случаја једна од тих боца доспела је после седам година плутања на бразилски патролни брод и то управо у тренутку кад се на истом месту и на једрењаку са истим називом одиста догодила побуна. Догађај је био истоветан као у роману!

М. Т.

РИЗНИЦА ЗНАЊА ЗА МЛАДЕ

„Просвета“ и „Југославија“

Дечја енциклопедија — светски бестселер
(америчко-јапанска копродукција)

»ПРОСВЕТА« И »ЈУГОСЛАВИЈА«

ушли су у велику међународну копродукцију чији су носиоци Time-Life из Њујорка и Kodansha из Токија и обезбедио да се на нашем језику, латиницом, појави дечја енциклопедија у десет књига великог формата штампаних на најфинијој офсетној хартији, са обиљем илустрација у боји, под насловом

РИЗНИЦА ЗНАЊА ЗА МЛАДЕ

Претходно су наши еминентни стручњаци одговарајућих научних дисциплина дали високу оцену ове енциклопедије, сматрајући да ће она испунити два основна задатка:

прво, школској деци и омладини псслужиће као допуна уџбеника, и **друго,** пружиће им на привлачан, али аутентичан, начин много знања и подићи њихову општу културу.

Енциклопедија је оцењена и као подстицај за усмерено образовање, јер може допринети да се млади читаоци лакше определе за позиве који их највише занимају.

Међу рецензентима и стручним редакторима налазе се професори Београдског универзитета, сарадници разних научних и стручних установа и истакнути специјалисти ужих научних области.

РИЗНИЦА ЗНАЊА ЗА МЛАДЕ обухвата следећих 10 књига:

1. Праисторијски живот
2. Саобраћај
3. Математика
4. Васиона, земља и време
5. Животиње
6. Слободно време
7. Електроника и енергетика
8. Биљно царство
9. Рибе и шкољке
10. Инсекти

Са различитих подручја знања, обухваћених овом енциклопедијом у 10 књига, читалац се информише у складу са најновијим достигнућима у низу научних дисциплина — у астрономији, метеорологији, математици, физици, археологији, биологији, електроници, енергетици, зоологији и другим; књиге такође пружају низ пробраних информација и из области ликовних уметности, музике, позоришта, спорта . . .

5.000 илустрација у колору

Страна 1.120, великог формата 21,5x30 цм, у тврдом пластифицираном повезу.

Првих седам књига је изашло из штампе а остале три ће изаћи до краја 1980. године.

Свака књига носи број који показује њено место у комплету. Овај број није везан са редоследом излажења на српскохрватском језику. Претплатна цена за свих десет књига је **2.400 динара** (16 рата по 150. динара).

Изашло из штампе:

1. Праисторијски живот
2. Саобраћај
3. Математика
4. Васиона. земља и време
5. Животиње
6. Електроника и енергетика
7. Слободно време

По изласку из штампе, цена комплету од 10 књига биће 3.000 динара.

ПРОСВЕТА

Непотребно прецртати
ПЗ 11. 04. 1980.

(Место и датум)

Издавачка радна организација „Просвета“
11001 Београд, Добрачина 30
Поштански фах 555, телефон 631-651

Претплаћујем се на велику дечју енциклопедију **Ризница знања за младе**, која излази из штампе у 10 књига до краја 1980. године, по претплатној цени од 2.400.— динара.

Обавезујем се да наведени износ исплатим:

а) **Одмах**, а најдаље у року од 8 дана по пријему „Просветине“ уплатнице, са 5% попуста, тако да ћу платити свега 2.280.— динара.

б) **У 16 месечних рата** по 150.— динара, почев од наредног месеца, увек са уплатницама добијеним од „Просвете“.

У случају спора надлежан V општински суд у Београду.

(Име и презиме)

(занимање, назив и телефон радне организације, ако је купац у радном односу)

(Број поште, место, тачна адреса и телефон)

(Својеручан потпис)

Сачекајте „Просветине“ уплатнице!

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РОГ ИЗОБ

Владимир Григоријев

У ИСТОРИЈИ ЈЕ ВЕЋ БИЛО ПРИМЕРА ДА ПРОНАЛАЗАЧИ ПРЕВАЗИЂУ СВОЈЕ ДОБА ЗА СТОТИНЕ ГОДИНА. ТОМ СОЈУ ПРИПАДА И СТЕПАН ОНУФРИЈЕВИЧ ОГУРЦОВ.

„МЛАДИ И СТАРИ, ДОНЕСИТЕ СТВАРИ!"

Овај натпис изубијан временом још се може видети у једном од старих московских сокака. На табли је насликан рог од сјајног бакра. Човечуљци у мантилима убацују у његов ужи отвор отпатке и старудију а с друге стране извире река корисних предмета: перореза, папуча, хармоника, пекарских производа, чак и неотворених боца вотке.

Младе мајке раније су се ту увек заустављале и говориле своме подмлатку:

— Ово је рог изобиља.

Али, године су пролазиле. Бакарна боја избледела је од сунца а цртеже отпадака и корисних предмета избрисао ветар бомбардујући таблу прашином. Ускоро су пролазници престали да је примећују па чак и полицајац Петров који по дужности већ 15 година стоји баш преко пута прелази преко ње погледом и не видећи је.

Наравно да све то није ни важно. Од хиљаду људи који су током година прошли поред табле само је шачица заиста однела старе ствари из куће у сабирни депо.

Опет проналази!

Једне хладне јесење вечери сокаком је наишао човек малог раста умотан у старомодни капут. Филцани шешир који је видео боља времена био му је натучен на очи, руке је држао у џеповима а лактом је притискао уза се две отрцане књижице.

Избледела табла привукла му је пажњу. Застао је, пришао ближе. Обрисао је таблу рукавом, упильио се у њу, уздахнуо и кренуо даље. Изненада, лице му се озарило и лупио се по челу. Истргао је из џепа бележницу, нешто нашкрабао и готово отрчао низ сокак.

Чим је стигао кући, сео је за сто и почео да рачуна. Записивао је формуле, множио, делио и брзим потезима цртао графиконе и скице.

— Степане Онуфријевичу, покварио ми се штедњак. Да ли бисте могли да га погледате? — упитао је глас кроз одшкринута врата.

— Штедњак? Жао ми је, заузет сам — проналазим.

— Каква памет — опет проналази! — рекао је сусед и с поштовањем затворио врата.

Степан Онуфријевич Огурцов био је у суседству познат као чудак, али сви су га волели. „Златне руке има", говорили су, доносећи му на оправку примусе, браве и шиваће машине. И струја је за њега била шала — електричара никад нису звали. Старе телевизијске пријемнике оправљао је тако да су људи из суседних зграда долазили да на њима гледају емисије.

Настојниковој кћери оправио је лутку. Када је завршио посао, лутка је изненада проговорила и почела да мрда рукама, а тачно у 8 сваке вечери затварала је очи о тако лежала све до 8 ујутро. Настојник се свима хвалио како му више не треба будилник и почео је да свраћа код Онуфријевича на чај.

Природно, полицајац Петров ништа од овога није знао те је постао врло сумњичав кад је запазио да Степан Онуфријевич често долази у његово сокаче. Човек је увек био трезан, глатко обријан и уредно одевен али је често чуло полицајцу говорило да се ту крије нека тајна. Било је дана када је загонетни младић долазио веселим кораком, али и дана кад му није ишло како треба те је био погурен и намрштен.

Три леве чизме

Не, Степану Онуфријевичу Огурцову није било лако да изуми рог изобиља. Било је то много теже од оправке телевизора или замене осигурача. Само, Огурцов је знао себе. „Ако ми је синула идеја", мислио је, „то значи да могу и да је остварим".

Најпре је направио рог савршено кружан у сваком попречном пресеку. Свуда около поставио је јаке магнете и наелектрисао рог. Добио је само варнице. Почео је да испробава друге облике.

Суседи су постепено престали да доносе покварене апарате и још је само настојник свраћао на чај. „Никако не ваља", размишљао је Огурцов. „Можда би рог требало да буде овалан?"

Ускоро је рог постао овалан. Стајао је на великом дрвеном постољу насред собе скривен од радозналих очију великим џакплатном. Проналазач би увече долазио кући, на брзину јео и бацао се на рачуницу.

Смакао би платно и сјајни, црвенкасти бакар оживео би суморну собу. Огурцов је већ видео како из рога излазе разноразни предмети. Ипак, машину је требало усавршавати: једном су из ње испале три тешке чизме, све три леве!

Ви сте геније!

Једнога дана Степан Онуфријевич обукао је своје најбоље одело и упутио се у одговарајућу владину канцеларију. Без трунке оклевања ступио је у велику зграду пуну ужурбаних људи важна изгледа. Представио се као проналазач и упућен је на трећи спрат у канцеларију извесног инжењера Молоткова.

Млади човек у елегантном оделу седео је за столом и разговарао на два телефона одједном. Огурцов је већ хтео да се повуче, решивши да дође други пут, кад Молотков рече:

— Молим вас, изволите. Шта сте то иузмели?

Огурцов се снебивао.

— Овај, машину... у ствари, рог — рог изобиља!

Сео је и на брзину скицирао изум.

Молотков је блистао кад је Огурцов завршио излагање. Снажно је повукао дим из цигарете, завалио се у фотељу и упитао:

— Ефикасност?

— Осамдесет до деведесет посто.

Молотков је скочио на ноге.

— Хајдемо одмах вашој кући!

Зграбио је телефон и издао наређење:

— Одложите конференцију и спремите кола!

Док је лимузина јурила ка његовом стану, Огурцов се одједном сетио да му није преостало нимало отпадака. Како да прикаже рад?

Овде се мора рећи да је Степан Онуфријевич муку мучио са материјалом за своје експерименте. Био је принуђен да кришом празни канте за смеће и довлачи старудију са свих страна и опет је „храна" за рог изобиља било недовољно. Због тога је Огурцов морао да преправи машину тако да ради унатрашке. Када се ручка окрене удесно, отпаци се претварају у корисне предмете; када се окрене улево, корисни предмети претварају се у отпатке.

Свеједно, у овом тренутку није могао наћи баш ништа помоћу чега би приказао изум. Снуждено је увео Молоткова у стан. „Неће ми поверовати", мислио је.

Чим је угледао рог, Молотков је скинуо сако, заврнуо рукаве и зарукао руке у утробу машине. После неког времена усправио се и дотерао одело. Запалио је цигарету и пришао прозору. Био је узбуђен. Огурцов је стајао без речи и стрпљиво чекао.

Молотков се нагло окренуо Огурцову и протресао му руку.

— Честитам, Степане Онуфријевичу, ви сте геније. Штета што сад не можемо да видимо како ради, али за демонстрацију пред комисијом набавићемо вам отпадака колико хоћете.

Затим је стрчао низ степенике прескачући све по две. Молотков је био заузет човек.

Одговоран задатак

На дан Огурцовљеве демонстрације било је топло, а небо без облачка. Степан Онуфријевич обукао је своју омиљену карирану кошуљу, намирисао се трипут више него обично и упутио у старо сокаче. На овакав дан није могао а да не посети место где му је случајност дала епохалну идеју.

Полицајац Петров је, као и обично, посвећивао пажњу кретању аутомобила и пешака коловозом но долазак старог познаника није измакао његовом оку. Запазио је и новине у његовом држању: лакоћу покрета и миран, самоуверен израз. Изгледао је као човек који се ослободио великог терета и управо се спрема да полети. А када му је Огурцов весело пришао, Петров више није сумњао да се догодило нешто крајње значајно и да ће и сам бити упућен у тајну.

— Па, нареднице, добар дан — рекао је Огурцов. — Већ две године долазим овамо а нисмо ни реч проговорили.

Петров је саслушао читаву причу. Проналазач је говорио без журбе, застајући да пронађе праве речи, прескачући оно што је било немогуће објаснити без оловке и хартије.

— Добру сте ствар направили! — рекао је Петров на растанку.

Ниједан ни други нису слутили да ће се тог дана поново срести, али на другом месту. Огурцов је

ИЛЈА

отишао у посету свом пријатељу настојнику, а Петрова су хитно позвали у станицу да му саопште како му је пао у део важан и одговоран задатак — да одржава ред за време демонстрације машине коју је изумео Огурцов. Невероватна подударност!

Одређено је место у предграђу близу брезове шумице. Сунце је бацало зраке на припремљени подијум, ветар је шапутао у лишћу. Чланови уважене комисије шетали су испод дрвећа и уживали у хладовини.

Огурцов је шеткао горе-доле дајући упутства. Био је одлично расположен. Прво, рог су испоручили у беспрекорном стању, без иједне огреботине; друго, неочекивано је срео Петрова, познато лице.

Али, када су стигли отпаци и старудија, испоставило се да су послали само један камион.

— То није довољно! — викнуо је проналазач.

— Зар вам је стварно потребно више? — сумњичаво је упитао члан комисије задужен за испоруку отпадака.

— Човече, ово је механизам са континуираним дејством. Колико год да ставите, није довољно.

—Па колико вам онда треба?

— Десет камиона! — рекао је чврсто Огурцов.

Када је и десети камион истоварио терет и комисија се окупила око рога, Молотков је одржао кратак говор.

— Било је већ примера у историји — почео је он — да проналазачи превазиђу своје доба за сто, сто педесет па и више године. Том проналазачком соју припада и смели експериментатор Степан Онуфријевич Огурцов. Машина коју је изумио сигурно се иначе не би појавила ни за две стотине година. Ето је, стоји пред нама и спремна је за рад!

Уследио је громки аплауз а потом је на сцену ступио Огурцов. Последњи пут је проверио електричне контакте, набацао голим рукама отпатке у ужи отвор рога и окренуо ручицу удесно. Рог се затресао, потмуло забрундао и отпаци су почели у уредном дефилеу сами да улазе у отвор.

Све треба проверити!

Неколико часака ништа није излазило са друге стране а онда су на земљу почели да падају разни предмети. Било је тешко рећи шта излази јер су ствари падале једна преко друге.

— Вунене чарапе! — узвикнуо је неко. — И самовар!

Али, то су били усамљени гласови. Већина комисије стајала је немо, као скамењена.

Реци одеће, намештаја и апарата није било краја. У једном тренутку изишао је бицикл, откотрљао се и ударио у дрво. Конструкција рога још није била савршена тако да ни сам проналазач није знао шта ће из њега изићи.

Огурцов је стајао пред својим изумом блистајући од задовољства. Последњи остаци смећа — некакви комади дрвета — ушли су у машини и из ње изишли у виду низа савршено истесаних кочића. Завладала је мртва тишина — као у концертној дворани кад велики диригент последњи пут махне палицом.

А онда се све ускомешало. Људи су грлили једни друге и проналазача.

Само један човек остао је миран. „Наравно, треба проверити", мислио је, „све треба проверити..." Био је познат међу колегама по својој сумњичавости, као и по томе што ни најневероватнији догађаји нису могли да му помуте душевни мир. Име му је било Паровозов. Многи су ценили његово мишљење.

Чим се одушевљење стишало, Паровозов је иступио напред и рекао:

— Ваша машта очигледно може бити од користи у привреди. Али, да би је одобрила, комисија најпре мора да провери сваки вид њеног дејства. Ето, на пример, речено нам је да може да ради и у супротном смеру, то јест, да предмете које је произвела поново претвори у отпатке. Можете ли и то да нам прикажете?

— Ништа лакше — одговорио је Огурцов. — Али, шта ће вам то?

— Све се мора проверити — објаснио је Паровозов.

Огурцов је слегао раменима и окренуо ручицу улево.

Планина предмета почела је да се смањује. Ствари су улазиле у рога и сударале се вучене неодољивом снагом из унутрашњости машине. Подигли су се облаци прашине. Једном члану комисије шешир је слетео с главе и нестао у халапљивом механизму. Видевши то остали су се бацили потрбушке на земљу — сви осим хладнокрвног Паровозова. Он се, држећи обод свог шешира, управо спремао да изрекне нешто паметно о природним силама кад му се тело лако подигло и улетело у отвор рога.

Нико ово није видео осим Огурцова који је сместа зграбио полугу покушавајући да је повуче удесно. Узалуд, заглавила се! „Какав скандал!" помислио је проналазач.

У том часу приметио је да Паровозову још само ноге вире из рога, млатарају у ковитлацу столица, телевизора и тканина „на метар". Зграбио је ноге несрећног члана комисије и часак касније нестао заједно с њим у утроби механизма.

Видевши да је ситуација критична полицајац Петров прискочио је машини, али рог је изненада поново забрундао, задрхтао и стао.

—☆—

Инжењери и механичари данима су покушавали да поврате живот тајанственој машини. Све је било узалуд — очигледно су пропуштали да ураде нешто што је само Огурцов знао.

Молотков је ослабио и убледео. Али, највише од свих пропатио је полицајац Петров коме се чинило да је лично крив за све. Како је могао дозволити да се послуша тако идиотски захтев — да машина ради унатрашке? Паровозов му је сада личио на неког од оних хулигана који се шепуре по граду у тесним панталонама.

Што се рога тиче, он је предат на справку групи научника. Међутим, приликом катастрофе механизам је толико оштећен да оправити га значи поново га изумити. Засад, на жалост, за то има мало изгледа. Није свако кадар да измисли нешто за шта ће људски род сазрети тек кроз две стотине година!

укрштене речи

АЛЕКСАНДАР ТИШМА

Заокупљен савременом тематиком коју обрађује модерним средствима, књижевник Александар Тишма поред збирки песама „Насељени свет" и „Крчма" пише и врло вредне прозне текстове. За роман под **бројем 1** Тишма је 1977. добио Нинову награду, али романи под **бројевима 2 и 3** не заслужују ништа мање пажње.

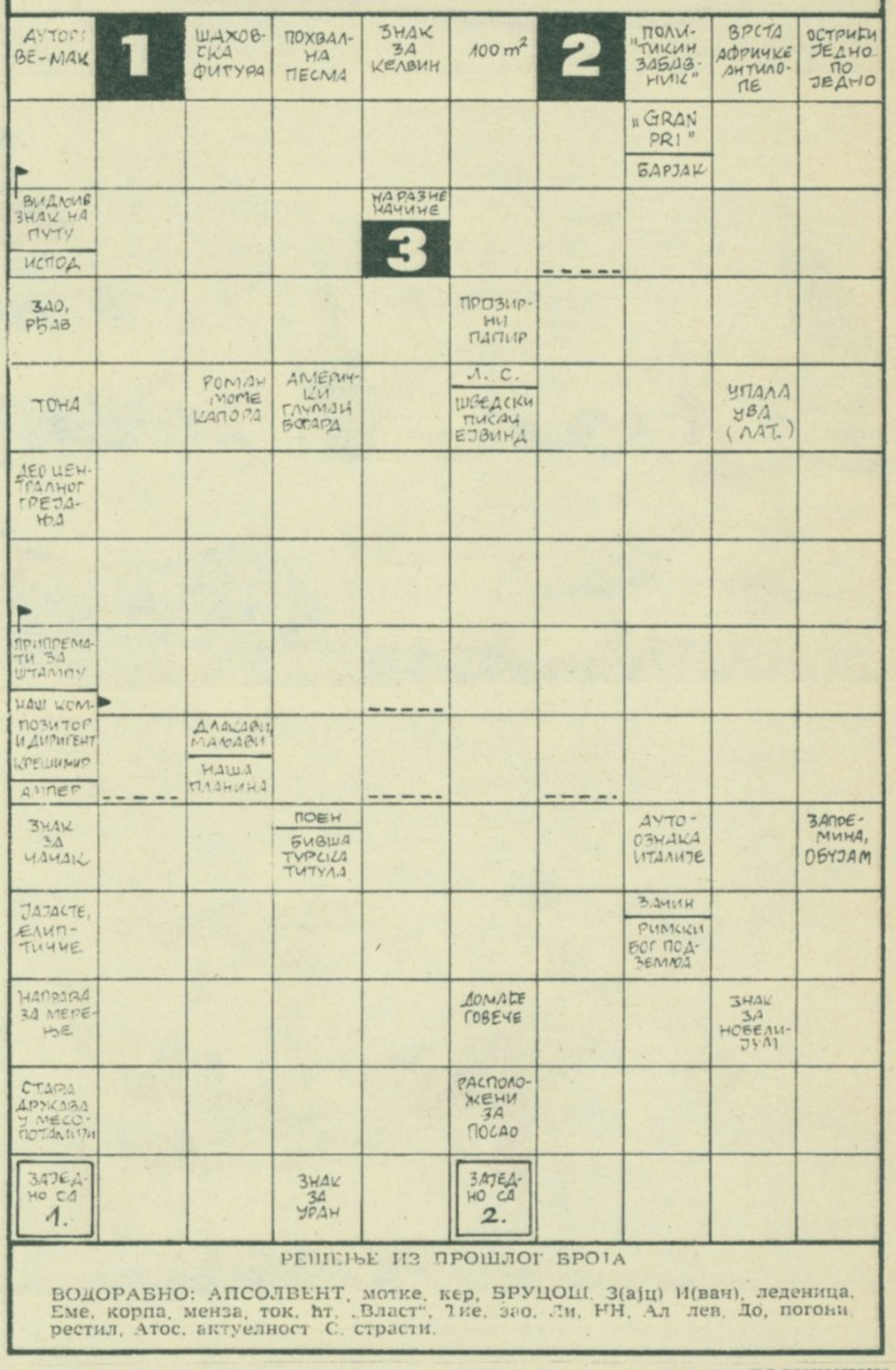

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: АПСОЛВЕНТ, мотке, кер, БРУЦОШ, З(ајц) И(ван), леденица, Еме, корпа, менза, ток, ћт, „Власт", Тие, зао, Ли, НН, Ал лев, До, погони, рестил, Атос, актуелност С, страсти.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 10 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	110,00	динара
6 месеци	220,00	динара
1 година	440,00	динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	220.00	динара
6 месеци	440.00	динара
1 година	880.00	динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку — НО „ПОЛИТИКА" — ООУР „Продаја" претплата на лист „Политикин забавник"

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	47 —
СР НЕМАЧКА	DM	83.—
ШВЕДСКА	Skr	135.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	193.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	77 —

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА" код ИНВЕСТ БАНКЕ — БЕОГРАД, на рачун број 6081-620-63-257300-00051, са обавезном назнаком, претплата на „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

МЕДВЕД ЈОГИ

ЗДРАВО, ЈОГИ!

ЗДРАВО, БЕЛО ПЕРО! ПЕЦАШ, А?

БУМ! БАМ! ДУМ! ТУП! БРУМ! ТАП! ТАП!

ДУМ! БАМ! ТАПА-ТАП! БУМ! БАМ! БУМ! ДАМ-ДАМ!

ТУП! ТУП! ДАМ! ДУМ! БУМ!

9/10

ЧЕСТИТАМ, ЈОГИ! КАКО СИ ТО ДИВНО КАЗАО!

ЗА-ИСТА?

ХИ! ХИ!

ДА! ДАЋУ ТИ РУКУ СВОЈЕ КЋЕРИ И НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ БИТИ СРЕЋНИ У ЖИВОТУ!

22

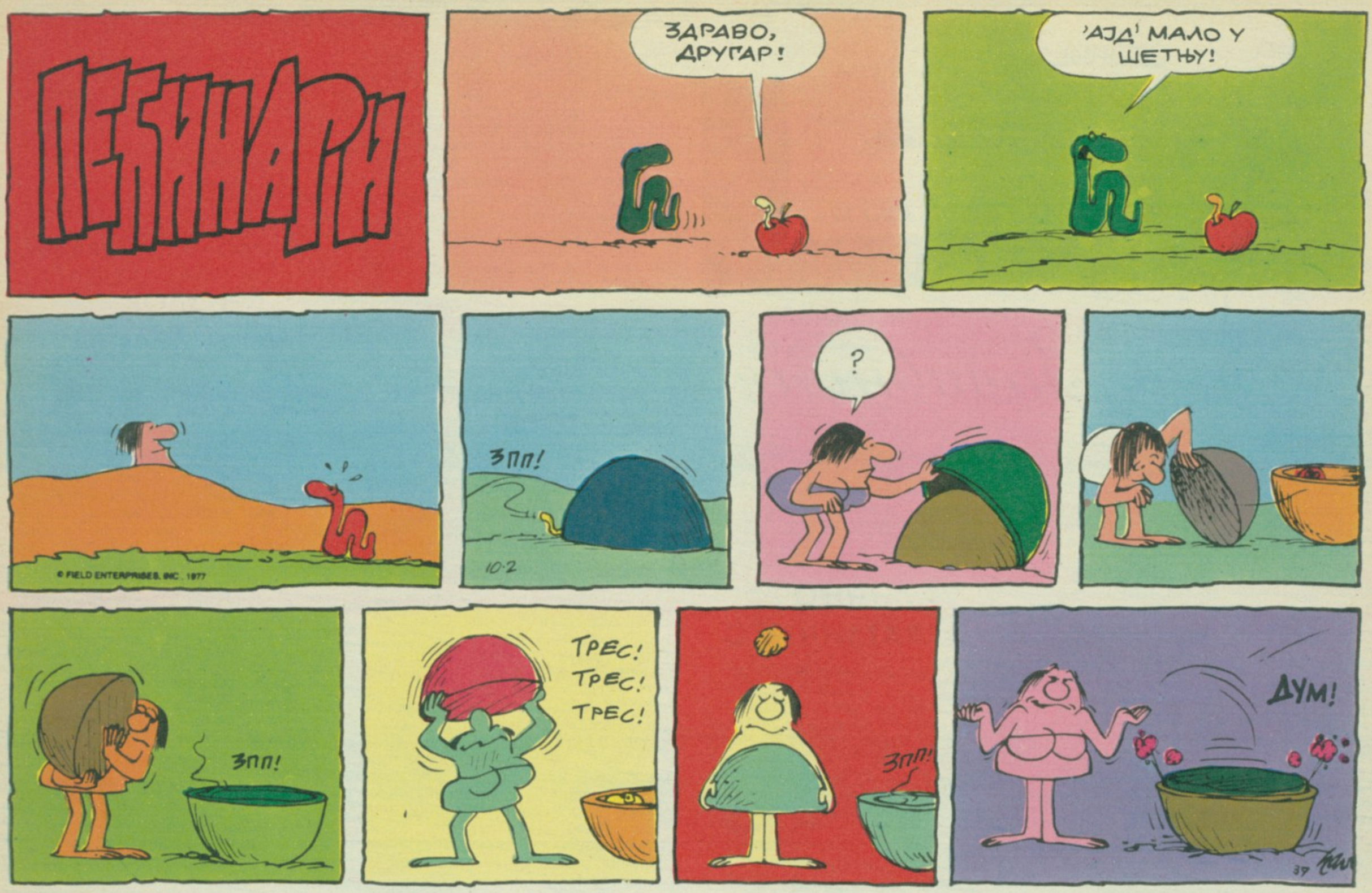

НОВО

PEZ® фигурице

PEZ камиони

ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ PEZ-а

Нове фигурице — ПЕЗ КАМИОНИ тражите у вашој најближој продавници. Играјте се PEZ фигурама, сладите се PEZ бомбонама!

PEZ KLUB

HP Kolinska

Kolinska

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ИМА ЛЕКА!

Имам проблем који никако не могу да решим: муче ме науснице. Црне су, врло приметне, кваре ми изглед. Покушавала сам да их учиним неупадљивијим премазујући их тропроцентним хидрогеном, али ништа.

Читатељка из Фоче

Обрати се лекару дерматологу у твом граду који ће ти дати најбољи савет. Иначе, у козметичким салонима науснице могу да се уклоне на више начина: уништавањем корена длаке, ову „операцију" може да врши само посебно обучена козметичарка употребом неког депилатора или козметичког воска Као што видиш, твој проблем није нерешив, треба само закуцати на права врата.

ДА СЕ ДОМАЋИН НЕ ЉУТИ

Гледајући документарне филмове о животињама, приметио сам да се сасвим лепо види пресек јазбина у којима живе. Интересује ме како се то постиже?

Светозар Мијатов,
Бошка Буха 2/3
Зрењанин

Да би се завирило у стан какве животиње, односно у њену јазбину, прибегава се лукавству. Пошто се целом дужином и ширином јазбине уклони слој земље, наравно кад домаћин није код куће, поставља се стаклена преграда затамњена са спољне стране. На тај начин „главни глумци" и не примете да се сваки њихов покрет будно прати и бележи свевидећим оком камере.

ВРЕМЕ, ГОДИНЕ, ЗДРАВЉЕ

Којом брзином расту нокти и шта утиче на њихов раст?

Зоран Бабовић,
Симе Погачаревића 40
Врање

Нокти, рожнате плочице на крајњим зглобовима човекових прстију расту у просеку 1мм недељно. Да ли ће расти брже или спорије зависи од годишњег доба, старости, општег стања здравља — запажено је да млађим људима расту брже. Утврђено је такође да „боље напредују" лети него зими. Болести различито утичу на развој рожних плочица на нашим прстима. Примера ради: код плућних болесника и оних које муче ендокрине болести (поремећаји изазвани променама у раду жлезда са унутрашњим лучењем) нокти брже расту. Успорен раст примећен је код пацијената који пате од болести периферних крвних жила.

СЛИЧНО АЛИ РАЗЛИЧИТО

Желео бих да знам да ли је у прошлости на обалама Јадрана постојао град по имену Епидаурне. Мој друг тврди да сам ја ово име помешао са појмовима из биологије и да епидермис није град него слој ћелија код дупљара?

Срђан Благојевић,
Ластавичко Поље бб
Књажевац

Југоисточно од Дубровника, на месту где се данас налази Цавтат, стари Грци су подигли град Епидаур. У римско доба Епидаур, а не Епидаурне, био је најважнији град и морска лука између ушћа Неретве и Боке которске. У старим записима први пут се спомиње 47. године пре нове ере. Почетком 7. века овај некада грчки град заузели су Словени после чега га је највећи број његових старих становника напустио и основао Дубровник.

Што се тиче речи епидермис она се у српскохрватском језику употребљава у два облика: епидерм и епидерма и твој друг је у праву кад каже да она означава слој ћелија. Епидерм је заправо површински слој коже састављен од неколико слојева ћелија, а имају га не само дупљари, већ и друге животиње, биљке и — човек, наравно.

ЗЕМЉА ЧАЈА

У последње време често чујем да се спомиње Грузија, „земља чаја", па бих хтела нешто више да сазнам о њој: где се налази, како је добила назив, због чега је „земља чаја"?

Драгана Ј.
Пожаревац

Чуо сам о земљи Грузији. Каква је то земља, где се налази, који је њен главни град?

Михајло Митревски,
Нови Београд

Грузија, односно Грузинска ССР, једна је од 16 република Совјетског Савеза, Налази се у области Транскавказије, и обухвата територију од 76 400 км². Главни град Републике у којој живи преко 5 милиона људи је Тбилиси. Од укупног броја становника две трећине чине Грузини, народ кавкаске расе.

Грузија је богата земља. Њене реке представљају велики извор хидроенергије и, заједно са значајним рудним налазиштима, чине снажан индустријски потенцијал. Упркос томе, ова совјетска република нема искључиво индустријски карактер — добар део њене привреде почива на пољопривреди. Захваљујући географском положају у Грузији успевају многе културе. У влажним суптропским рејонима на обалама Црног мора успевају агруми, тунгово дрво за производњу уља, бамбусова трска, дуван, еукалиптус и чувени зелени чај по којем је Грузија и добила назив „земља чаја". У осталим деловима Републике с успехом се гаје многе врсте воћа, винова лоза и дуд.

У Грузији се говори грузијским језиком који припада иберијско-кавкаској језичкој породици. Најстарији споменик грузијског писма је мозаички натпис из 5. века пронађен у близини Јерусалима. Све до 11. века књижевност је била углавном религиозно-црквеног карактера. У 12. веку почео је период јачања државе и заједно са њим долази до појаве класичне грузијске књижевности. Сем романа и похвалних песама, јављају се и приповетке са јуначким и фантастичним садржајем. Из тог времена је и чувена поема „Витез у тигровој кожи" у којој се, много пре ренесансе, износе идеје хуманизма, једнакости и љубави. У 17. и 18. веку грузијски књижевници пишу дела кроз која се провлачи идеја о ослобођењу земље. Савремена књижевност развијала се једно време под утицајем руске књижевности, нарочито после октобарске револуције, када и долази до значајних остварења и у прози и у поезији.

ИМА ИХ МНОГО

Читао сам неке књиге Жила Верна и веома ми се допадају. Узбудљиве су и занимљиве. Хтио бих прочитати још коју али не знам шта је све Жил Верн написао?

Борислав Кипераш,
III коно 108
Дубровник

Жил Верн је написао педесетак романа. Најпопуларнији међу њима су: „Пут око Земље за 80 дана", „20 хиљада миља под морем", „Пут на Месец", „Царев гласник", „Пут у средиште Земље", „Пет недеља у балону", „Авантуре капетана Хатера", „Деца капетана Гранта", „Кула светиља на крају света", „Мишел Строгоф", „Тајанствено острво". Претпостављамо да ниси прочитао све ове књиге и да смо ти били од помоћи.

ЏИН НА ВОДИ

Већ дуже се препирем с другом колико је дугачак најдужи брод на свијету. Он тврди да је у Холандији видио брод дугачак 6 километара а ја мислим да то није тачно и да не постоји брод те дужине. Да ли мој друг претјерује?

Саша Петровић,
Ђуре Јакшића бб
Костолац

По подацима којима располажемо, 1979. године најдужи брод на свету био је танкер „Батулус". Овај брод носивости 670 хиљада тона изграђен је у Француској. Дугачак је 445,5 а широк 70,8 метара.

ИЗБОР НИЈЕ ВЕЛИКИ

Желим да студирам астрономију па ме интересује где бих после завршетка студија могао да радим?

Дарко Мариновић,
М. Тита 300
Ковин

Дипломирани студент астрономије нема баш нарочито велики избор кад су у питању радна места. Ако се ствари сасвим поједноставе, постоје само 4 могућности: дипломирани студент може да буде професор астрономије у средњој школи или професор физике (под условом да је завршио смер астрофизике), сарадник у некој од астрономских опсерваторија или Инситутута за астрономију. И то је све. Уколико те не привлачи рад у школама, онда ти не преостаје друго него да се посветиш науци.

ТРУБА ИЛИ ТУБА?

Најлепше те молим да ми одговориш ко је у праву: мој зет који тврди да је правилно да се каже туба платна или ја кад сматрам да треба рећи труба платна?

Драгана Спирић,
Гњилане

Ти си у праву. За велики свитак, ролну платна или било какве друге тканине може да се каже и труба платна, труба штофа, итд. Ево и примера: „У бисагама бијељеле су се двије трубе сукна" из дела писца Ћамила Сијарића.

ХАРФА

Желела бих да свирам харфу али не знам у коју школу да се упишем и где бих могла да набавим овај инструмент?

Александра Кузмановић,
Београд

Свирање харфе можеш да научиш у музичкој школи „Станковић" која се налази у Улици Кнеза Милоша 1 у Београду. На прву годину школовања могу да се упишу деца од 7 до 10 година старости. Стицање права на упис имају они који положе пријемни испит а он се састоји у провери слуха. Пријемни испит испити се одржавају почетком јуна.

Харфу покушај да наручиш преко неке од продавница музичких инструмената. У твом граду има их неколико.

СПЛИТ ЈЕ ВЕЋИ!

Који је град већи: Сплит или Сан Ремо?

Тонко Буличић,
Шибеник

По попису из 1970. године у Сплиту је живело нешто више од 180 хиљада становника. У исто време, по неким проценама, Сан Ремо је насељавало мање од 100 хиљада људи.

О МЛАДИМА КОД МЛАДИХ

Желела бих да сазнам адресу саветовалишта за младе у Београду и име психолога коме могу да се обратим? **Сабина Исаковић,** Илијаш

Саветовалишта за младе у Београду су организована при Дому омладине Београда, Македонска 18, Дому пионира и омладине „Пинки" у Земуну и Дому пионира и омладине „Вождовац", Устаничка 125. Ова последња два саветовалишта раде понедељком од 16 до 20 часова.

ОД МЛЕКА

У рецептима за колаче често наилазим на реч врхње и слатко врхње. Желела бих да ми мало ближе објасниш шта је то врхње и да ли оно у справљању колача може да се нечим замени?

Драгана Петровић, С. Митровица

За масну наслагу на слатком или киселом млеку користе се два израза: врхње и павлака. Овај млечни производ добија се издвајањем масти из млека уз помоћ сепаратора. Постоји још један начин: млеко се остави да стоји извесно време како би маст испливала на површину па се онда масноћа покупи. Млеко „осиромашено" скидањем врхња назива се обраним млеком и користи се за исхрану људи и домаћих животиња. Наравно, и врхње се користи за исхрану, за справљање неких јела, колача и израду путера.

Да ли приликом справљања слаткиша врхње може да се замени нечим другим не знамо, али ако га немаш, изостави га или направи неки други колач.

ПИТАЈ У ШКОЛИ!

Ученица сам другог разреда средње школе у Сплиту и желела бих постати бабица. Интересује ме какви су услови за упис у бабичку школу, колико се кандидата прима и да ли постоји велико интересовање за тај позив?

Соња Франичевић, Балканска 104 Сплит

Најпотпуније податке о ономе што те занима добићеш ако се прошеташ до Школе за медицинске сестре примаљског смјера која се налази у твом граду, у Улици Максима Горког 2.

СЛАБА СТРАНА—ПЕТА

Читао сам Хомерову „Илијаду" у којој се често спомиње грчки јунак Ахил. Желео бих да знам нешто више о њему?

Борислав Бранковић, Светозара Марковића 83 Шид

Један од главних ликова „Илијаде" је највећи ахејски јунак у тројанском рату Ахил. По хеленској митологији, био је син Пелеја и морске нимфе Тетиде. Одмах по рођењу мајка га је загњурила у реку Стикс да би постао неповредив. Тетида га је, међутим, држала за пету и она је једино остала рањива. Под зидинама Троје Ахил је однео низ победа. Победио је и једног од највећих тројанских јунака Хектора, али је убрзо и сам страдао. Отровном стрелом погодио га је баш у пету Парис, син тројанског краља. Отуда се Ахиловом петом назива најосетљивије место или нечија слаба страна.

ИЗВЕШТАЧ СА ЗЕЛАНДА

Да ли „Танјуг" има свог извештача са Новог Зеланда?

Драга Савин, Нови Београд

Нема!

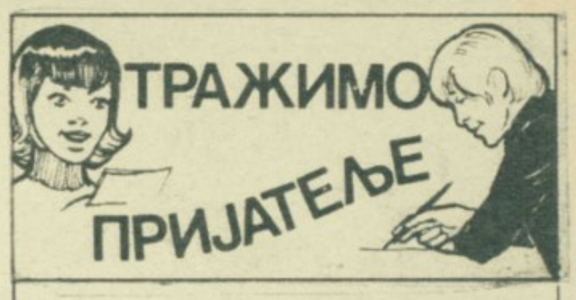

Петар Младеновић 11060 Београд, Хусинских рудара 8 — 17 година, воли спорт и музику, сакупља постере

Емица Кормушоска, Прилеп, К. Јосифовски 169 — 14 година, воли све што воле њени вршњаци

Русанка Димовска, 91000 Скопље, Ул. 795, зграда 21, улаз 2/10 — 16 година, сакупља значке, налив-пера, разгледнице и воли музику

Марија Милатић, 58465 Јелса, Св. Недјеља — 18 година, воли блуз, књижевност, море и пријатељство

Ирена Шамоћи, 21000 Нови Сад, Динарска 6 — 14 година, сакупља маркице и значке, воли музику

Јасмина Бешлагић, 51260 Цриквеница, П. Радића 79 — жели пријатељство са вршњацима и свакоме одговара писмом

BABALU

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА

KOLOY'S 7x7

Драги читаоци,
За учествовање у наградној игри потребно је да скупите три наградна купона из пакетића „БАБАЛУ 7 × 7" и да их пошаљете на адресу — Агенција Борба, 11000 Београд, Трг Маркса и Енгелса бр. 7 са назнаком „БАБАЛУ". Имена добитника објавиће се у листу ТВ новости у последњем мајском броју и листу НАДА у последњем септембарском броју. Послати купони важе за оба извлачења.

НАГРАДНИ ФОНД
10 путовања за 2 особе у ЊУЈОРК и ВАШИНГТОН
100 БАБАЛУ КОЛЕКЦИЈА ТРИКОВА
1000 БАБАЛУ СПОРТ КАПА

БАБАЛУ КВИЗ

1.

Из ког је језика позајмљена реч ЧОКОЛАДА и када су за њу сазнали Европљани?

РЕЧ чоколада долази од речи чоко (какао) и латл (вода) и означавала је пиће направљено од какаов.Ова реч из језика нахутал, којим су говорили Астеци, прешла је у све живе језике. Шпански освајач Кортес био је први Европљанин који је пробао у Мексику необично пиће тамне боје (1519) које су мештани звали чоколатл, направљено од осушеног, испеченог и самлевеног зрневља домаће биљке чоко (какао). Он је какао донео у Европу 1520. и од тада се чоколада пије и у Европи. Као чврсту посластицу чоколаду је први направио Антонио Карлети 1606.

2.

Да ли је реч ХУМОР у свом првобитном значењу означавала ово што ми данас под том речју подразумевамо?

ХУМОР је латинска реч и значи влага, течност, сок. У античкој медицини то је био назив за телесне сокове у човечјем телу, од чијег је састава и количина, по веровању тадашњих лекара, зависило човеково расположење и које је одређивало његов темперамент. У старом и средњем веку ни у медицини ни у књижевности реч хумор није означавала ово што означава данас. Из тог основног значења настало је код Француза ново значење humeur (расположење), а код Енглеза у 18. веку humour (добро расположење, духовитост).

3.

Када је измишљен и почео да се употребљава користан изум данас широм света познат као четкица за неговање зуба или, једноставније речено, четкица за зубе?

У СТАРОМ веку нису постојале никакве четке — ни за четкање одела, ни за чишћење ципела, ни за косу, па се с правом претпоставља да није постојала ни **четкица за зубе**. У средњем веку већ постоје разне четке, али не и четкица за зубе. Она се први пут помиње 1786. у Енглеској, где је најпре примљена с неповерењем, а затим усвојена као корисно хигијенско помагало. Неколико година касније ову енглеску новотарију прихватили су Французи, у почетку такође с неповерењем.

WALT DISNEY

МИКИ

ДОБРО!

ВАУ?

ВАША ТЕЖИНА И СРЕЋА ЈОД.

ДА ВИДИМО, ПЛУТО-НЕ, КАКВА ТЕ БУДУЋ-НОСТ ЧЕКА!

ПРЕДСТОЈИ ТИ СУСРЕТ СА ЛЕ-ПОМ ПЛАВУШОМ!

ВАША ТЕЖИНА И СРЕЋА ЈОД.

ОСТВАРИЛО МУ СЕ! ОВА ПУДЛА ЈЕ ЗАИСТА ЛЕПА!

Copyright © 1979
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ВАША ТЕЖИНА И СРЕЋА ЈОД.

МОЖДА ЋЕ И МЕНИ ПРЕДСКАЗАТИ НЕКОГ ЗГОДНОГ МОМ-КА!

ВАША ТЕЖИНА И СРЕЋА ЈОД.

ОХ! ВИСОК И ЗГО-ДАН МОМАК, ПОЗВАЋЕ ME НА ВЕЧЕРУ!

БЕЛКА...

12-2

...ТРАЖИО САМ ТЕ! 'АЈД'МО НА ВЕЧЕРУ!

Е... ЈА... ДОБРО, ШИЉО!

„ВИСОК" И „ВЕЧЕРА" У „РЕДУ! АЛИ, ОНО „ЗГОДАН"...

ХИ! ХИ!